

LIKKUTEI TORAH • THE CHASSIDISHE PARSHA

פרשת פנחס

Parshas Pinchas

The 4 maamarim of Likkutei Torah on the parsha.

The Hebrew and the translation

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/pinchas/

Contents

PARSHAS PINCHAS

Maamar 1	צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני...	3
	“Command the children of Israel and say to them: My offering, My bread for My fires”	
Maamar 2	ביאור ע”פ את קרבני לחמי	26
	An explanation on the verse “My offering, My bread”	
Maamar 3	צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני...	45
	“Command the children of Israel and say to them”	
Maamar 4	קדש ישראל לה' ראשית תבואתה	83
	Israel Is Holy to Havayah, the First of His Produce	

צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני...

“Command the children of Israel and say to them: My offering, My bread for My fires”

1 צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי כו' ואמרת להם זה האשה כו'.

“Command the children of Israel and say to them: ‘My offering, My bread for My fires,’” etc.; “And say to them: ‘This is the fire-offering,’” etc.

להבין מהו ואמרת ואמרת ב' פעמים. הנה כל המצות צריך האדם לקיים במחשבה דבור ומעשה וכן בקרבנות מחשבה זו תפלה עבודה שכלב שכנגד הקרבנות.

[We need] to understand what [is meant by] “and say,” “and say,” twice. Now, all the mitzvos a person must fulfill in thought, speech and action; and so too with the offerings: thought—this is prayer, “the service of the heart,” which corresponds to the offerings.

ודבור הוא ת"ת [תלמוד תורה] דקרבנות כל העוסק בתורת עולה כו' ועבודת הקרבנות עצמן כבשים בני שנה כו' הוא המעשה.

And speech is the study of the Torah of the offerings: “Whoever occupies himself with the Torah of the burnt-offering,” etc. And the service of the offerings themselves, “lambs in their first year,” etc., is the action.

2 והנה ואמרת להם זה האשה כו' נאמר על מעשה הקרבן עצמו ופסוק ראשון צו את בני ישראל ואמרת אליהם קאי על בחינת מחשבה ודבור.

Now, “And say to them: ‘This is the fire-offering,’” etc., is said of the action of the offering itself; and the first verse, “Command the children of Israel and say to them,” refers to the level of thought and speech.

וביאור ענין זה הנה צריך להבין ענין ריח ניחוח שנאמר בקרבנות ופירשו חז"ל [הכמינו זכרונם לברכה] נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני שזה שייך בכל המצות ולמה נאמר בקרבנות דוקא.

And the explanation of this matter: Now, we need to understand the matter of “a pleasing fragrance,” which is said of the offerings, and which our Sages, of blessed memory, explained: “It is a gratification before Me, that I spoke and My will was done.” For this applies to all the mitzvos; why, then, is it said of the offerings specifically?

וגם להבין למה עבודת הקרבנות תלויה בבית המקדש דוקא משא"כ שאר המצות ות"ת [ותלמוד תורה] כנגד כולם ואפי' [ואפילו] מחשבה ודבור דקרבנות שהם תפלה שכנגד הקרבנות ות"ת [ותלמוד תורה] דקרבנות יכולים לקיימן בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים ג"כ:

And also [we need] to understand why the service of the offerings depends specifically on the Holy Temple, whereas the other mitzvos, and Torah study, which is equal to them all, and even the thought and speech of the offerings—which are prayer, which corresponds to the offerings, and the study of the Torah of the offerings—can be fulfilled also at a time when the Holy Temple is not standing.

3 אך הנה כל זה יובן בהקדים להבין מ"ש היום לעשותם ולא למחר לעשותם שהעוה"ז דוקא הוא עולם המעשה ובו נתנה הבחירה ביד האדם לבחור בטוב

However, all this will be understood by first understanding what is written, “Today to do them”—and not tomorrow to do them: that this world specifically is the world of action, and in it the choice was given into the hand of man, to choose good;

ולא עוד אלא אפילו אם כבר עבר עבירה יכול הוא לשוב בתשובה ולחזור לעבודת ה'.

and not only that, but even if he has already committed a transgression, he is able to return in teshuvah (return) and come back to the service of G-d.

משא"כ בעוה"ב [בעולם הבא] אין הבחירה חפשית ביד האדם רק כמו שנמשך בעוה"ז כך נשאר בעוה"ב [בעולם הבא], והגם שרואה שם גילוי אלהות ביתר שאת ושם הוא ביטול הנבראים כמ"ש

Whereas in the World to Come, choice is not free in the hand of man; rather, as he was drawn in this world, so he remains in the World to Come. And although he sees there a revelation of G-dliness with surpassing eminence, and there is the self-nullification (bittul) of the created beings, as it is written,

וצבא השמים לך משתחוים, ואפילו הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] הם שם בבחי' ביטול דקרו ליה אלהא דאלהיא ואעפ"כ [ואף על פי כן] אין יכול לשלוט בנפשו להוציאה ממסגר ומאסר הגוף וכחותיו וכחות נפש הבהמית שנמשך אחריהם בעוה"ז,

"And the host of the heavens bow down to You"; and even the kelipos and the sitra achra (the other side) are there in a state of bittul, for they call Him "the G-d of gods"—nevertheless he is unable to rule over his soul, to bring it out of the confinement and the prison of the body and its powers, and of the powers of the animal soul, after which he was drawn in this world.

והוא ענין כף הקלע שמקלעין ומשליכין ומפילין אותו במחשבותיו שנמשך בהם בעוה"ז בהבלי עולם שמתלוצצים ממנו ומראים לו כאלו עודנו עומד בעוה"ז וחושב ומדבר ועושה כדרכו, כי

And this is the matter of the "hollow of the sling": that they sling him and hurl him and cast him down in his thoughts, in which he was drawn along in this world, in the vanities of the world; they make sport of him and show him as though he were still standing in this world, thinking and speaking and acting as was his way. For

הנה מחשבה דבור ומעשה שהם ג' מיני לבושים כנודע שנתלבש בהם בעוה"ז הם נעשים לו לבושי שק ובגדים צואים לעוה"ב [לעולם הבא] שמלבישים את הנפש מראשה ועד רגלה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מלפפתו כו'

thought, speech and action, which, as is known, are three kinds of garments in which he was enveloped in this world, become for him garments of sackcloth and soiled garments in the World to Come, which clothe the soul from its head to its feet; and as our Sages, of blessed memory, said: "It envelops him," etc.

ואין חבוש מתיר א"ע [את עצמו] כו' רק כענין שנאמר הסירו הבגדים הצואים כו' הסירו דייקא [וע' מענין כף הקלע בזח"ב [בזהר חלק ב'] בשלח דנ"ט א' משפטים צ"ט ב' תרומה קמ"ב ב'.

And "a prisoner cannot release himself," etc.; only as in the matter of what is said, "Remove the soiled garments," etc.—"remove," specifically. [And see concerning the matter of the hollow of the sling in the Zohar, Part II, Beshalach, page 59a; Mishpatim, 99b; Terumah, 142b;

4 ויחי דר"ז ב' וירא דק"ו ב'. ויקרא דף כ"דסע"ב כ"ה א' ור"פ בלק קפ"ו א'.

Vayechi, page 217b; Vayera, page 106b; Vayikra, page 24, end of side b, [and] 25a; and the beginning of Parshas Balak, 186a;

ובזהר הרקיע פי' ויחי בדף רכ"ה א'. וטעם ההפרש וההבדל שבין עוה"ז לעוה"ב [לעולם הבא] הוא כי בעוה"ב [בעולם הבא] אין לך דבר שאין לו מקום

and in the Zohar HaRakia, Parshas Vayechi, on page 225a.] And the reason for the difference and distinction between this world and the World to Come is that in the World to Come, "there is nothing that does not have its place":

שכל מדרגה היא מובדלת מחברתה מלאכים ונשמות דקדושה הם מובדלים בפ"ע [בפני עצמן] ואין להרע שייכות עם הטוב כלל ולכן במקום שנמשך רע לא נמשך טוב כלל.

for each level is separate from its fellow; the angels and the souls of holiness are separate, each by itself; and evil has no connection at all with good. Therefore, in the place where evil is drawn, good is not drawn at all.

משא"כ בעוה"ז נמשך הטוב גם במקום שיש רע ולכן אע"פ [אף על פי] שעשה עבירה יכול לעשות מצוה ויכול הוא לשנות את טעמו מרע לטוב.

Whereas in this world, the good is drawn even into the place where there is evil; and therefore, even though one has committed a transgression, he can perform a mitzvah, and he is able to change his taste from evil to good.

5 והענין כי הנה בעוה"ב [בעולם הבא] שם נמשך גילוי אור א"ס ב"ה כי לכן ג"ע [גן עדן] הוא תענוג הנשמות שמתענגים על ה' בהשגתם

And the explanation is: in the World to Come, a revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is drawn there; for this is why Gan Eden is the delight of the souls, who delight in G-d through their comprehension

והשכלתם באור א"ס ב"ה הנמשך להם בבחי' גילוי והשגה ובבחי' גילוי זה והשגה זו נעשה רבוי התחלקות המדרגות לאין קץ מעולם ועד עולם במלאכים ונשמות.

and their intellectual grasp of the Infinite Light, blessed be He, which is drawn to them in the mode of revelation and comprehension. And in this revelation and this comprehension there comes about a multitude of divisions of levels without end, from world to world, among the angels and souls.

הגם שכולם מקבלים מאור א"ס ב"ה הי"ז [הרי זה] כדמיון הנשמה המתפשטת בגוף שעם היות שבנשמה עצמה אין בה התחלקות מ"מ

Although they all receive from the Infinite Light, blessed be He, this is like the soul that spreads through the body: although in the soul itself there is no division, nevertheless

העין מקבל כח הראיה כו' וכל אבר מקבל כח פרטי שאין מקבל חבירו עד שאין פעולת אי דומה לחבירו.

the eye receives the power of sight, etc., and each limb receives a particular power that its fellow does not receive, to the point that the action of one does not resemble that of its fellow.

6 וכך עד"מ כל סדר ההשתלשלות מחנה מיכאל באהבה דוקא ומחנה גבריאל ביראה כו' וכל צדיק יש לו מדור בפ"ע [בפני עצמו] וכשם שאי אפשר לשנות פעולת האברים לעשות מרגל ראש.

And so, by way of analogy, [is] the whole order of the chain of descending worlds (hishtalshelus): the camp of Michael [serves] with love specifically, and the camp of Gavriel with awe, etc.; and each tzaddik has a dwelling of his own. And just as it is impossible to change the function of the limbs, to make a head out of a foot,

כך אי אפשר לשנות גילוי סדר ההשתלשלות בעוה"ב [בעולם הבא] וגילוי זה נק' בשם ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהוא לכל עולם לפי מדרגתו

so it is impossible to change the revelation of the order of hishtalshelus in the World to Come. And this revelation is called by the name "the light that fills all worlds" (memalei kol almin), for it is [present] to each world according to its level.

ולכן מאחר שהמשיך האדם ע"ע [על עצמו / על עצמך] לבושי העוה"ז ובגדים צואים שוב א"א להמשיך עליו גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ב [בעולם הבא].

Therefore, once a person has drawn upon himself the garments of this world and soiled garments, it is no longer possible to draw upon him the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in the World to Come.

משא"כ המשכת אור א"ס ב"ה שבעוה"ז הוא ע"י תורה ומצות אשר יעשה אותם האדם במעשה דבור ומחשבה שהמשכה זו הוא מבחי' סוכ"ע שע"י קיום התורה

Whereas the drawing-down of the Infinite Light, blessed be He, that is in this world is through Torah and mitzvos, "which a person shall do," in action, speech and thought; for this drawing-down is from the level of "the light that encompasses all worlds" (sovev kol almin). For through fulfilling the Torah

והמצות שבהם מלובש אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו כביכול דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] ממשיך אור א"ס ב"ה בעצמו הסוכ"ע על נפשו שהוא למעלה מעלה מגילוי ההשגה שבג"ע [שבגן עדן].

and the mitzvos, in which the Infinite Light, blessed be He, is en clothed in His very Self and His glory, as it were—[the light of which it is said,] "no thought can grasp Him"—he draws the Infinite Light, blessed be He, itself, the sovev kol almin, upon his soul; and this is far, far above the revelation of comprehension that is in Gan Eden.

וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פרק מ"ח דסוכ"ע הוא בחינת העולם והסתר וממכ"ע [וממלא כל עלמין] הוא בחינת גילוי רק שהוא בצמצומים רבים ועצומים ובחי' גבול, משא"כ סוכ"ע הוא בבחי' א"ס כו'.

And as is written in Sefer Shel Beinonim (Tanya), chapter 48: that sovev kol almin is the level of hiddenness and concealment, and memalei kol almin is the level of revelation, only that it is in many and mighty contractions (tzimtzumim) and [in] the mode of limitation; whereas sovev kol almin is in the mode of the infinite (Ein Sof), etc.

7 והנה בחי' גילוי ההוא שבג"ע [שבגן עדן] הוא רק זיו בלבד מתורתו ועבודתו כו' וכמ"ש לעבדה ולשמרה שהאדם הוא ממשיך ג"ע [גן עדן]

Now, that revelation which is in Gan Eden is only a mere radiance from his Torah and his service, etc.; and as it is written, "to work it and to guard it": that the person draws down Gan Eden,

דהיינו גילוי אלהות שבג"ע [שבגן עדן] ותענוג הנשמות כו' וכמ"ש במ"א. ואור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע הוא השובה ומשוה קטן וגדול ולפניו כחשכה כאורה.

that is, the revelation of G-dliness in Gan Eden and the delight of the souls, etc., as is explained elsewhere. But the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), "is equal and makes equal small and great," and before Him, "darkness is as light."

8 והמלאכים שואלים איה מקום כבודו ואומרים מלא כל הארץ כבודו. ולכך אע"פ [אף על פי] שירד מטה מטה יכול הוא לעלות מעלה מעלה ונעוץ סופן בתחלתן.

And the angels ask, "Where is the place of His glory?" and they say, "The whole earth is full of His glory." Therefore, even though he has descended very, very low, he is able to ascend very, very high; and "their end is wedged in their beginning."

והענין כי המשל המבואר לעיל שא"א לעשות מרגל ראש. היינו בעוה"ב [בעולם הבא] שהוא עולם ברור שכבר נתברר וכל דבר הוא על מקומו הראש ראש והרגל רגל כו' ע"כ א"א להשתנות.

And the explanation is: the analogy explained above, that it is impossible to make a head out of a foot, applies to the World to Come, which is "a clear world," one that has already been refined, where everything is in its place—the head a head and the foot a foot, etc.; therefore it is impossible [for it] to change.

משא"כ בעוה"ז שהוא קודם הבירור והוא עולם המעשה והבירור ה"ז [הרי זה] כמו הולד קודם גמר יצירתו שהראש והרגל כלולים יחד בהטיפה שבבטן האם שיוכל להשתנות ענין יצירתו בכמה אופנים, (וכמ"ש בגמ' [בנמרא] ברכות)

Whereas in this world, which is before the refinement, and is the world of action and of refinement, it is like the fetus before its formation is complete, when the head and the foot are included together in the drop in the mother's womb, so that its formation can change in several ways (as is written in the Gemara, Berachos)

(דף ס' ע"א) ובא"ח [ובאורח חיים] ס"י ר"ל [רוצה לומר] דתוך ארבעים יום ליצירת הולד מועיל תפלה שתוליד זכר כו':

(page 60a), and in Orach Chaim, section 230: that within forty days of the fetus's formation, prayer avails that she bear a male, etc.

9 ב וזהו ענין כח התשובה להשיב החיות הנמשך למטה מטה אל מקורה ושרשה להיות נעוץ סופן בתחלתן

2. And this is the matter of the power of teshuvah (return): to return the life-force (chayus) that is drawn very, very low to its source and root, so that "their end is wedged in their beginning."

כי זה שירד מטה מטה הוא בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שנמשך ממדת מלכותו ית' מלכותך מלכות כל עולמים ומלכותו בכל משלה שמזה נמשך השתלשלות המדרגות מעולם ועד

For that which has descended very, very low is at the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which is drawn from the attribute of His sovereignty, may He be blessed—"Your kingship is a kingship over all worlds," and "His kingship rules over all"—from which is drawn the chain of descent (hishtalshelus) of the levels from world to

עולם שכל מה שיורד מטה מטה יורד ומתמעט בחי' גילוי אור א"ס ב"ה שהגילוי הוא להיות בחי' ביטול שאין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל כו'.

world; for the lower anything descends, the more the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, descends and diminishes. For the revelation is [expressed] in there being self-nullification (bittul), since the Infinite Light, blessed be He, rests and is revealed only in one who is nullified, etc.

10 ובעולם האצ"י שם הגילוי רב ועצום עד שהוא בבחי' ביטול ויחוד גמור ומשם נמשך ויורד לעולם הבריאה שהגילוי ההוא להיות ביטול אינו בערך עולם האצ"י כו'.

And in the World of Atzilus (Emanation), the revelation there is great and mighty, to the point that it is in a state of complete self-nullification (bittul) and unity. And from there it is drawn and descends to the World of Beriah (Creation), where that revelation, to bring about bittul, bears no comparison to the World of Atzilus, etc.

ותכלית ירידות המדרגות דקדושה במדרגות תחתונות דעשיה הוא ענין כריעה כמודים שע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מאן דלא כרע כמודים שלא הגיע אפילו לבחי' ביטול זה הרי זה נעשה נחש דקליפה וסטי"א [וסטרא אחרא] ובוהר אמרו דלא יקום בתחיית המתים.

And the furthest point of the descents of the levels of holiness, in the lowest levels of the World of Asiyah (Action), is the matter of bowing at Modim; of which our Sages, of blessed memory, said: "One who does not bow at Modim"—who has not reached even this level of bittul—becomes a snake, of kelipah (the husk) and the sitra achra (the other side). And in the Zohar they said that he will not rise at the resurrection of the dead.

11 והנה רגליה יורדות מות כתיב שיורדת בסתר המדרגה להחיות ולהתלבש בקליפת נוגה ולמטה מקי"נ [מקליפת נוגה] שמשם נמשך ונשפע השפעות גשמיות וכח הרע כו',

Now, it is written, "Her feet go down to death": that [Malchus] descends, in the concealment of the level, to give life to and to be en clothed in kelipas nogah, and below kelipas nogah—from where physical influences and the power of evil are drawn and flow, etc.

ובכח התשובה שהיא הארה מבחי" סוכ"ע ישוב החיות למקורו ושרשו ונעוץ סופן בתחלתן דהיינו אתהפכא חשוכא לנהורא כו'.

And by the power of teshuvah (return), which is an illumination from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), the life-force will return to its source and root, and "their end is wedged in their beginning"; that is, "darkness is transformed into light," etc.

(ועיין בפרדס בסוף שער ערכי הכינויים ערך תשובה וז"ל [וזה לשונו] ותשובה זו הוא ע"י שיתגלה כ"ע [כתר עליון] מראש האצילות ויורד ונוקב עד המלכות כו' אז היא שבה אל מקומה כו' ע"ש. ועיין בפי' ויקרא) (דט"ו סע"ב [סוף עמוד ב] ודף ט"ז ע"א) ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם.

(And see in the Pardes, at the end of Sha'ar Erchei HaKinuyim, the entry "Teshuvah"; these are his words: "And this teshuvah is through Keser Elyon (the Supernal Crown) being revealed from the head of Atzilus, and it descends and pierces down to Malchus," etc.; "then she returns to her place," etc.; see there. And see in Parshas Vayikra) (end of page 15b and page 16a), and in the Mikdash Melech and in the Ramaz there.

ומכ"ז [ומכל זה] יובן ג"כ ענין עליות המלכות ביוה"כ [ביום הכפורים] שהוא יום התשובה ועיין בפרשה אמור (דף ק' ע"ב) ועמ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר כו'.

And from all this, the matter of the ascents of Malchus on Yom Kippur, which is the day of teshuvah, will also be understood. And see in Parshas Emor (page 100b); and see what is written at the end of the discourse beginning "For on this day He shall atone," etc.

וצ"ל תחלה אתכפיא דהיינו שאהבת דברים זרים בפועל ממש יהי' [יהיה] בבחי' אתכפיא ולא תתורו כו' אשר אתם זונים כו',

And first there must be iskafya (subjugation): that is, the love of alien things, in actual deed, should be in the mode of iskafya—"and you shall not stray," etc., "after which you go astray (zonim)," etc.

זונה נקרא מי שלבו להוט אחר דברים זרים ואפי' [ואפילו] עניני גופו הצריכים לו לא יהיה בהתלהבות והתלהטות הלב רק בקרירות וכאלו כפאו כו'

One is called zonah whose heart is aflame after alien things. And even the matters of his body that he needs should not be with fervor and burning of the heart, but only with coolness, and as though he were compelled [to them], etc.

וכח התשוקה הנשאר בלב יתהפך לה' לבדו ולהיות ואל אישך תשוקתך לזאת יקרא אשה אש ה' כי מאיש לוקחה זאת אש י' והיינו מפני שנעוץ סופן בתחלתן כו'.

And the power of longing that remains in the heart should be transformed toward G-d alone, to be [as in] “and your longing shall be for your husband (ishech).” “This shall be called ishah (woman)—esh hei (the fire of hei)—“for from ish (man) was this taken”—esh yud (the fire of yud). And this is because “their end is wedged in their beginning,” etc.

12 וזהו יפה שעה א' בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] כי חיי העוה"ב [העולם הבא] הם בבחי' גילוי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הנמשך ממדת מלכותו ית' וכמאמר יחיד חי העולמים מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול.

And this is [the meaning of]: “Better is one hour of teshuvah (return) and good deeds in this world than all the life of the World to Come.” For the life of the World to Come is at the level of the revelation of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which is drawn from the attribute of His sovereignty, may He be blessed; as in the saying, “Singular One, Life of the worlds, King, praised and glorified forever and ever is His great Name.”

פ"י יחיד הוא לבדו ית' וחי העולמים מלך הוא שכל חיות העולמות אינו אלא בחי' מלך ומה

The meaning: “Singular One” is He alone, may He be blessed; and “Life of the worlds, King” means that all the life-force of the worlds is only the level of “King”; and what

שהוא משובח ומפואר אפילו עדי עד הוא רק שמו הגדול בחי' שם בלבד משא"כ תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] הם מבחי' סוכ"ע כנ"ל

is praised and glorified, even “forever and ever,” is only “His great Name,” the level of a name alone. Whereas teshuvah and good deeds are from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), as mentioned above.

וזהו שובה ישראל עד הוי' אלקיך פ"י שתשוב כ"כ [כל כך] עד שהוי' אור א"ס ב"ה הסוכ"ע יהי' [יהיה] אלקיך בבחי' גילוי.

And this is [the meaning of] "Return, O Israel, unto Havayah your G-d": that is, that you return so much, until Havayah—the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the sovev kol almin—becomes "your G-d," in a revealed way.

13 ועד"ז נאמר ואהבת את הוי' אלקיך וקאי על אחד דלעיל מיניה כלומר אחד ואהבת דהיינו בחי' יחיד

And along these lines it is said, "And you shall love Havayah your G-d," and this refers to "One," which is just before it: that is to say, "One—and you shall love"; meaning, the level of "Singular One,"

שהוא בחי' סוכ"ע יהי' [יהיה] בבחי' גילוי בחי' העולמים מלך והוא בחי' יחיד [יחודא תתאה] והיינו לקשר ולייחד יחיד יחיד [יחודא עילאה] ביחיד [יחודא תתאה]:

which is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), shall be revealed in [the level of] "Life of the worlds, King," which is the level of the lower unity (yichuda tata'ah); that is, to bind and unite the higher unity (yichuda ila'ah) with the lower unity.

14 ג אך כיצד תהיה המשכת השראת אור א"ס ב"ה ממש על נפשו שהוא הסוכ"ע דלית מחשבה תפיסא כו' ולא מכל מדות כו'.

3. But how will the drawing-down of the indwelling of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself upon one's soul come about—[the light] which is sovev kol almin, which "no thought can grasp," etc., and which is "not of any of the attributes," etc.?

הנה זהו ע"י עבודת הקרבנות שנאמר בהם לחמי לאשי. כי הנה הקרבן שהוא מחי הוא מיסוד האש כי ד' בחי' דצח"ם [דומם צומח חי מדבר] הם כנגד ד' יסודות.

Now, this is through the matter of the service of the offerings, of which it is said, "My bread for My fires." For the offering, which is from the animal [kingdom], is from the element of fire; for the four levels—inanimate, vegetative, animal and speaking—correspond to the four elements.

עפר הוא דומם ומים הוא צומח שהמים מצמיחים כו' וכתוב זורעי על כל מים כו' ואש הוא בחי' החי כי משרתיו אש לוהט הם פני אריה פני שור כו'

Earth is the inanimate; water is the vegetative, for water makes things grow, etc., and it is written, "who sow beside all waters," etc.; and fire is the level of the animal, for "His ministers, a blazing fire," are the face of a lion, the face of an ox, etc.,

שבמרכבה וכתיב ומראיהם כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים ומהם משתלשלות ונמשכות נפשות כל בע"ח [בעלי חיים] כנודע מזה"ק [מזהר הקדוש] ורוח הוא האדם המדבר כמ"ש ויהי האדם לנפש חיה ות"א [ותרגום אונקלוס] לרוח ממללא.

of the Chariot; and it is written, "Their appearance was like burning coals of fire, like the appearance of torches"; and from them the souls of all animals descend and are drawn, as is known from the holy Zohar. And ruach (air) is man, the speaker, as it is written, "And man became a living soul," which Targum Onkelos renders "a speaking spirit (ruach)."

15 והנה יסוד האש שלמטה שבקרבן עולה ונכלל באש שלמעלה שיורד מלמעלה למטה על המזבח לכלות ולשרוף הקרבן.

Now, the element of fire below, which is in the offering, ascends and is included in the fire from above, which descends from above to below upon the altar to consume and burn the offering.

ועד"ז תפלה במקום קרבן תקנו ביוצר אור להזכיר איך שהמלאכים מתלהבים ומקדישים ואומרים ביראה כו'

And along these lines, [in] prayer, [which is] in place of the offering, they instituted in [the blessing of] Yotzer Or that we mention how the angels are aflame and sanctify and say, in awe, etc.,

כדי להלהיב ולהלהיט נפשו הבהמית בחי' בהמה שמיסוד האש שלמטה שיש בה התלהבות והתלהטות ותשוקה מורגשת בעולם הזה להיות אתכפיא ואתהפכא להיות התשוקה בבחי' ואל אישך תשוקתך.

in order to set aflame and kindle one's animal soul—the level of an animal, which is from the element of fire below, in which there is fervor and burning and a felt longing in this world—so that there be iskafya (subjugation) and is'hapcha (transformation), [so that] the longing be in the mode of "and your longing shall be for your husband."

16 וזהו על ידי לאשי אש י' שהוא בחי' אש שיורד מלמעלה מבחי' סוכ"ע להעלות יסוד האש שבנפשו הבהמית בחי' אשה אש ה'

And this is through "My fires" (le'ishai)—esh yud (the fire of yud)—which is the level of the fire that descends from above, from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), to raise up the element of fire in one's animal soul, the level of ishah, esh hei (the fire of hei);

וכמו שכתוב שמאלו תחת לראשי שבחי שמאל ורשפי אש שלמעלה הוא מגביה ומעלה ממטה למעלה
and as it is written, “His left hand is under my head”: for the level of the left and the flashes of fire
from above lift and raise up from below to above.

(ועמ"ש מענין זה דאש יו"ד ואש ה' בפי שלח בדי"ה והיה לכם לציצית ועמ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר
בענין בנקרת הצור ובפי נשא בענין ויתן עוז למלכו כו').

(And see what is written on this matter of the fire of yud and the fire of hei in Parshas Shelach, in
the discourse beginning “And it shall be for you as tzitzis”; and see what is written at the end of the
discourse beginning “For on this day He shall atone,” on the matter of “in the cleft of the rock”;
and in Parshas Nasso, on the matter of “And He will give strength to His king,” etc.)

אך המשכה זו שיהיה אש שלמעלה נמשך הוא על ידי לחמי דהיינו ע"ד שישראל מפרנסין לאביהם
שבשמים

However, this drawing-down, that the fire from above be drawn down, is through “My bread”; that
is, along the lines of [the teaching] that Israel sustain their Father in Heaven.

כמו הלחם שעליו יחיה האדם הוא משיב את הנפש להיות שורה ומתפשט בגוף שמפני חלישות ותשות
כח שכלא אכילה היתה הנפש מסתלקת וע"י הלחם תשוב לאיתנה להתלבש בגוף להחיותו.

Just as bread, by which man lives, restores the soul, so that it rests and spreads through the body:
for because of the weakness and exhaustion of strength that come without eating, the soul would
depart, and through the bread it returns to its strength, to be enclothed in the body and give it life.

כך הנה כל העולמות נק' עדי"מ בשם גוף וכמ"ש בת"ז [בתיקוני זוהר] וכמה גופין תקינת לון כו'

So too, all the worlds are called, by way of analogy, by the name “body,” as is written in the Tikkunei
Zohar: “And You fashioned for them a number of bodies,” etc.

וכדי שיהיה השראת והתפשטות הנשמה בחי' סוכ"ע דלאו מכל מדות כו' הוא ע"י בחי' לחם
שבאתעדל"ת [שבאתערותא דלתתא] נעשה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] להיות בחי' לאשי אש י'

And in order that there be the indwelling and spreading of the soul—the level of sovev kol almin,
which is “not of any of the attributes,” etc.—this is through the level of bread: that through the
arousal from below (isarusa dilesata) there comes about an arousal from above (isarusa dile'eila),
so that there is the level of “My fires,” the fire of yud.

וזהו ענין ריח ניחוחי ריח העלאה ממטה למעלה ניחוחי מלשון נחות דרגא הורדה מלמעלה למטה

And this is the matter of “My pleasing fragrance” (rei’ach nichochi): rei’ach (fragrance) is an ascent from below to above; nichochi is from the term nechos darga (descending a level), a bringing-down from above to below,

וגם לשון מנוחה כמו שפי' רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני והכל אחד שהורדה והשפלה זו היא בחי'

and it is also a term of rest (menuchah), as our Sages, of blessed memory, explained: “A gratification (nachas ruach) before Me, that I spoke and My will was done.” And it is all one: for this bringing-down and lowering is the level of

ירידת אש שלמעלה אש י' מבחי' סוכ"ע בחי' רצון עליון שלמעלה מחכמה כי חכמה היא ראשית ההשתלשלות בעשרה מאמרות שנבה"ע [שנברא העולם] ובראשית נמי מאמר הוא.

the descent of the fire from above, the fire of yud, from the level of sovev kol almin, the level of the Supernal Will, which is above Chochmah (wisdom); for Chochmah is the beginning of the chain of descending worlds (hishtalshelus), in the Ten Utterances by which the world was created, and “In the beginning” is also an utterance.

17 והנה החכמה מאין תמצא מבחינת אין שהוא רצה"ע [רצון העליון] רעדכ"ר [רעוא דכל רעוין] ורצה"ע [ורצון

העליון] זה הוא נמשך למטה בבחי' עשיה

Now, “Chochmah (wisdom) is found from ayin (nothingness)”: from the level of ayin, which is the Supernal Will, the Will of all wills; and this Supernal Will is drawn down below into the level of doing (asiyah).

וזהו ונעשה ר צוני וכנודע שהא"ס ב"ה מצד עצמו כביכול לא שייך בו בחי' רצון כלל להיות לו דירה בתחתונים

And this is “and My will was done.” And as is known, with regard to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, as He is in Himself, as it were, a will to have a dwelling place among the lower realms does not apply to Him at all;

כי כולא קמיה כלא ממש חשיבא ואין ערוך לך ואם צדקת מה תתן לו כו' רק שכך עלה ברצונו שעל ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בתומ"צ [בתורה ומצות] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] להמשיך רצה"ע [רצון העליון] למטה

for "all before Him is considered as actually nothing," and "there is no comparison to You," and "If you are righteous, what do you give Him?" etc. It is only that so it arose in His will: that through the arousal from below (isarusa dilesata), in Torah and mitzvos, [there be] an arousal from above (isarusa dile'eila), to draw the Supernal Will down below.

וזהו שאמרתי היא התורה ועל ידי קיום התורה נעשה לו בחי' רצון לדור בתחתונים שהוא בחי' גילוי כו'.

And this is [the meaning of] "that I spoke": this is the Torah. And through the fulfillment of the Torah there comes to be in Him the level of a will to dwell among the lower realms, which is the level of revelation, etc.

18 והנה כנגד ב' בחי' אלו שהם העלאה והמשכה תיקנו ב' תפלות חובה שחרית ומנחה שחרית ממטה למעלה עד ברוך שאמר בחי' עשיה ומברוך

Now, corresponding to these two levels, which are ascent and drawing-down, they instituted two obligatory prayers, Shacharis and Minchah. Shacharis is from below to above: up to Baruch She'amar is the level of Asiyah (Action), and from Baruch

שאמר ואילך פסוקי דזמרה וקריאת שמע הכל בחי' העלאה ממטה למעלה ומנחה לשון מנוחה שהוא בחינת המשכה מלמעלה למטה בבחי' תפלת י"ח שבמנחה אין שם

She'amar onward, Pesukei deZimrah and the reading of the Shema, it is all the level of ascent from below to above. And Minchah is a term of rest (menuchah), which is the level of drawing-down from above to below, in the mode of the prayer of Eighteen [Blessings]; for at Minchah there is

רק תפלת י"ח מה שאין כן בשחרית תקנו ברוך שאמר ופסוקי דזמרה וקריאת שמע שהם בחי' ממטה למעלה.

only the prayer of Eighteen [Blessings], whereas at Shacharis they instituted Baruch She'amar, Pesukei deZimrah and the reading of the Shema, which are the level of [ascent] from below to above.

ותפלת י"ח שהיא המשכה מלמעלה למטה בחי' פעמים ברוך אתה שכל ברכה הוא המשכה היא בחי' עקדת יצחק שנכלל יצחק באברהם:

And the prayer of Eighteen, which is a drawing-down from above to below with the eighteen times "Blessed are You"—for each blessing is a drawing-down—is the level of the Binding of Yitzchak, in which Yitzchak was included in Avraham.

19 ד אך הנה התכללות זו אש שלמעלה באש שלמטה הוא ע"י את קרבני את הן בחי' אותיות שמא' עד תי"ו שהן הן קרבני כלומר קרובים אלי ומקרבין אותי

4. However, this inter-inclusion of the fire from above in the fire below is through "es korboni" ("My offering"): es—these are the letters from alef to tav, which are "korboni"; that is to say, close (kerovim) to Me, and bringing Me close (mekarvin).

(ועמ"ש סדי"ה ואתה תצוה בפי' חקת עולם לדורותם מאת בני" [בני ישראל] מאת היינו מבחי' אותיות התורה כו' והן הגורמי [הגורמים] כו' ע"ש)

(And see what is written at the end of the discourse beginning "And you shall command," in the explanation of "an everlasting statute for their generations, from (me'es) the children of Israel": me'es means from the level of the letters of the Torah, etc., and they are what bring about, etc.; see there.)

והוא ע"ד מ"ש ודברי אשר שמתני בפיו ואמרו מתניתא מלכתא שעושה כמלך שמצוה לעשות מצוה זו כך כו'

And this is along the lines of what is written, "And My words which I have placed in your mouth"; and they said, "The Mishnah is a queen": for it acts like a king who commands that this mitzvah be done thus, etc.

וכל הקורא בתורה הקב"ה קורא ושונה כנגדו שע"י עסק הדבור בת"ת [בתלמוד תורה] נעשה ביטול ויחוד דבור בדבור ומחשבה במחשבה כו'

And "whoever reads in the Torah, the Holy One, blessed be He, reads and studies opposite him": for through the occupation of speech in Torah study, there comes about self-nullification (bittul) and union, speech in speech and thought in thought, etc.

והנה בחיי ביטול הוא בחיי ומדרגת משרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] כנודע לפיכך נאמר צו את בניי [בני ישראל] ואמרת אליהם שע"י שאתה תהיי [תהיה] צו בצוותא חדא עם בניי [בני ישראל]

Now, the level of bittul is the level and rank of Moshe our teacher, peace be upon him, as is known. Therefore it is said, "Command (tzav) the children of Israel and say to them": that through your being tzav—"in one bond" (betzavsa chada) with the children of Israel—

דהיינו ע"י שיומשך להם בחיי משה יהי [יהיה] להם כח הדבור ואמרת להם את קרבני שיהיי [שיהיה] התקשרות וביטול דבור בדבור כו'

that is, through the level of Moshe being drawn to them, they will have the power of speech: "and say to them: es korbani," that there be a bond and bittul of speech in speech, etc.

(ועמ"ש בד"ה ראשי המטות גבי לאמר זה הדבר ומ"ש ד"ה משה ידבר וסד"ה ואתה תצוה הנ"ל ועמ"ש ע"פ חקת התורה בענין תולעת יעקב כו' עולת תמיד אותיות תולע כו' ע"ש.)

(And see what is written in the discourse beginning "The heads of the tribes," concerning "saying: This is the thing"; and what is written in the discourse beginning "Moshe would speak"; and at the end of the discourse beginning "And you shall command," mentioned above; and see what is written on "This is the statute of the Torah," concerning "worm of Yaakov," etc.: olas tamid (the continual burnt-offering) has the letters of tola (worm), etc.; see there.

ומשם יובן בתוספת ביאור ענין את קרבני לחמי כו' ועמ"ש בפ' יתרו בד"ה בחדש השלישי בענין שהתורה נק' עוז ותושיה).

And from there the matter of "My offering, My bread," etc., will be understood with further explanation. And see what is written in Parshas Yisro, in the discourse beginning "In the third month," on the matter of the Torah being called "strength" (oz) and "sound wisdom" (tushiyah).)

והנה בתורה יש ב' בחיי תורה שבכתב ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] תשב"כ [תורה שבכתב] תנ"ך [תורה נביאים כתובים] נקרא בשם מקרא קורא בתורה מלשון קריאה כאדם הקורא לחבירו בשמו וכך

Now, in the Torah there are two levels: the Written Torah and the Oral Torah. The Written Torah, Tanach, is called by the name Mikra (Scripture); "reading (korei) in the Torah" is a term of calling (keri'ah), like a person who calls his fellow by his name. And so

הנה כל התורה הן שמותיו של הקב"ה ועל תנ"ך [תורה נביאים כתובים] אמרו שצורפי אותיותיהן הן שמות הקדושים

the whole Torah is the Names of the Holy One, blessed be He; and of Tanach they said that the combinations of their letters are holy Names.

אך תשבע"פ [תורה שבעל פה] ע"ז נאמר תשמרו כו' כי שמור זו משנה שמור לנוק' [לנוקבא] בחי מקבל וכך

But of the Oral Torah it is said, "you shall keep (tishmeru)," etc.; for "keep—this is Mishnah," and "keep" is for Nukva (the feminine), the level of a recipient. And so

הנה התורה שבע"פ [שבעל פה] היא בחי מקבל שבה וע"י יהיה נשמר בלב האדם בחי לאשי אש יו"ד

the Oral Torah is the level of the recipient within [the Torah], and through it the level of "My fires" (le'ishai), the fire of yud, will be kept in a person's heart,

ולא יהיה מאבד מה שנותנים לו פי מה היינו בחי ביטול וכמ"ש ונחנו מה וכמ"ש במ"א בפ"י מה ראו על ככה כו'

and he will not be one who "loses what (mah) he is given." The meaning of mah is the level of bittul, as it is written, "And what (mah) are we?"; and as is explained elsewhere, on the meaning of "What (mah) did they see concerning this," etc.

ושם מ"ה [שם מ"ה] נותנים לכל אדם מלמעלה וכמ"ש בביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב כו' ע"ש.

And the Name Mah is given to every person from above, as is written in the explanation on "Who has counted the dust of Yaakov," etc.; see there.

וצריך שלא יהיה מאבד ח"ו [חס ושלום] בחינת מ"ה [שם מ"ה] שנותנים לו והיינו ע"י שמור זו משנה (ועמ"ש ע"פ וזאת המצוה כו' לשמר כו' ושמרת כו' וע' מענין שמור בפ' בראשית) (מ"ח ב' יתרו דף ע' [שבעים] ע"ב. צ"ב א').

And one must not, G-d forbid, lose the level of Mah that is given to him; and this is through "keep—this is Mishnah." (And see what is written on "And this is the commandment," etc., "to keep," etc., "And you shall keep," etc.; and see on the matter of "keep" in Parshas Bereishis) (48b; Yisro, page 70b, [and] 92a).

ור"פ נח (נ"ט ב'). ורזא אוליפנא דהא נח אצטריך לתיבה כו' ע"ש ומבואר במ"א תיבה היינו אותיות הדבור של התורה ותפלה כו'.

And the beginning of Parshas Noach (59b): "And we have learned the mystery: for Noach needed the ark (teivah)," etc.; see there. And it is explained elsewhere that teivah means the letters of the speech of the Torah and of prayer, etc.

כי הנה עיקר תושבע"פ [תורה שבעל פה] הוא להיות השגת הרצון עליון לידע ההלכה והמצוה על בוריה משא"כ תורה שבכתב אין בה גילוי הרצון

For the essence of the Oral Torah is that there be a grasp of the Supernal Will: to know the halachah and the mitzvah with precision. Whereas in the Written Torah there is no revelation of the Will;

כי כשאמר הכתוב וקשרתם לאות כו' איני יודע מה הוא עד שבאו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ופירשו ד' בתים שבתפילין תפרן ואלכסונן וד' פרשיות כו'

for when the verse says, "And you shall bind them as a sign," etc., I do not know what it is, until our Sages, of blessed memory, came and explained: the four compartments of the tefillin, their stitching and their diagonal, and the four sections, etc.

וכן סוכה שהיא גבוה מכ' כו' והיינו לפי שכל בחי' תורה שבעל פה הוא להיות כלי קיבול מוגבל להגביל את

And likewise, a sukkah that is higher than twenty [cubits], etc. And this is because the whole level of the Oral Torah is to be a limited receiving vessel, to delimit

הרצון העליון מאור א"ס ב"ה כיצד תהי' [תהיה] השראתו ובאיזה אופן שבאם שנעשה כמצותה אזי שורה הרצון מאור א"ס ב"ה ובאם לאו אינו שורה

the Supernal Will from the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He: how its indwelling will be and in what manner—that if it is done as prescribed, then the Will from the Infinite Light, blessed be He, rests [there], and if not, it does not rest [there].

ולכן נעשה ג"כ בחי' כלי קיבול לבחי' אש י' השורה ומתגלה בנפש להגבילה שתהא ההתלהבות והתשוקה לה' ברשפי אש שמורה ותקועה בלב כל תמוט עולם ועד.

And therefore it also becomes a receiving vessel for the level of the fire of yud that rests and is revealed in the soul, to give it bounds, so that the fervor and the longing for G-d, in flashes of fire, be kept and fixed in the heart, "never to be moved, forever and ever."

אבל תשב"כ [תורה שבכתב] עיקרה צורת האותיות שיהיו בדמותן ובצלמן ככתבם וכלשונם מפני שהוא בחי' שמות משא"כ תורה שבע"פ [שבעל פה] אין הכתב והלשון מעכב ובאיזה כתב ולשון שהוא מדבר הכל נקרא תורה שבע"פ [שבעל פה]

But the Written Torah—its essence is the form of the letters, that they be in their likeness and in their image, “according to their script and their language,” because it is the level of Names. Whereas with the Oral Torah, the script and the language are not indispensable, and in whatever script and language one speaks, it is all called the Oral Torah.

והנה תשב"כ [תורה שבכתב] הוא בחי' קריאה להיות את קרבני [ועמ"ש בפ' וארא בד"ה לכן אמור לבניי [לבני ישראל]] ותורה שבע"פ [שבעל פה] בחי' שמירה וכנ"ל.

So the Written Torah is the level of calling, so that there be es korbani [and see what is written in Parshas Va'eira, in the discourse beginning “Therefore, say to the children of Israel”]; and the Oral Torah is the level of keeping, as mentioned above.

20 והנה כל זה הוא בחי' דבור שהוא ת"ת [תלמוד תורה] שע"ז נאמר את קרבני ותשמרו כנ"ל ובחי' מחשבה זו תפלה ע"ז נאמר להקריב לי במועדו במועדו אלו יו"ט [יום טוב] שלש רגלים.

Now, all this is the level of speech, which is Torah study, of which it is said, “My offering” and “you shall keep,” as mentioned above. And [as for] the level of thought, which is prayer, of this it is said, “to offer to Me in its appointed time (bemo'ado)”: bemo'ado—these are the festivals, the three pilgrimage festivals.

כי הנה נודע שתפלת כל ימות החול נמשך משבת שנאמר בה קדש היא לכם קדש העליון הוא בחי' קדוש ומובדל ולהיות נמשך ממנו איזה המשכה.

For it is known that the prayer of all the weekdays is drawn from Shabbos, of which it is said, “it is holy (kodesh) to you.” The Supernal Kodesh is the level of [what is] holy and set apart; and for some drawing-down to be drawn from it,

21 וכמ"ש ושמרו דרך ה' לעשות צדקה כו' דרך ה' זו היא המשכה כדרך שהולכין בה מעיר לעיר

[it is] as it is written, “And they shall keep the way of Havayah, to do charity,” etc.: “the way of Havayah” is a drawing-down, like a road on which one goes from city to city.

הנה הדרך הזה הוא ע"י המועדים שהמועדים הם מקראי קדש שהקדש נקרא ונמשך בהם [וכמ"ש במ"א בד"ה מצה זו ועיין ר"פ קרח (דקע"ו ע"ב) גבי כולוהו זמינין כו']

Now, this road is through the festivals: for the festivals are mikra'ei kodesh ("callings of holiness"), in that the holy is called and drawn into them [as is written elsewhere, in the discourse beginning "This matzah"; and see the beginning of Parshas Korach (176b), concerning "they are all invited," etc.,

ואימתי בשעתא דמועד זמין בעלמא ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם בזה] ובהם ועל ידם נמשך ג"כ להיות המשכות בתפלות כל ימי החול.

"and when? At the time that a festival is present in the world"; and in the Ramaz's commentary there on this]. And in them and through them it is also drawn, so that there are drawings-down in the prayers of all the weekdays.

פסח בחי' אברהם בבחי' תפלת שחרית ממטה למעלה שבועות בחי' יצחק שקול השופר הוא אילו של יצחק והוא כנגד תפלת המנחה וסוכות בחי' יעקב ויעקב נסע סוכותה הוא תפלת ערבית.

Pesach is the level of Avraham, in the mode of the Shacharis prayer, from below to above; Shavuot is the level of Yitzchak, for the sound of the shofar is [from] the ram of Yitzchak, and it corresponds to the Minchah prayer; and Sukkos is the level of Yaakov—"And Yaakov journeyed to Sukkos"—which is the Maariv prayer.

22 והנה כל בחי' אלו צריך האדם לקיים בכל המצות רק שבכל המצות הגילוי הוא בנפש.

Now, all these levels a person must fulfill in all the mitzvos; only that in all the mitzvos the revelation is in the soul.

ובקרבנות היה הגילוי בפועל ממש בקרבן שמיסוד האש שהיה יורד אש שלמעלה בגילוי ממש והגילוי כזה א"א רק בבהמ"ק [בבית המקדש]

But with the offerings, the revelation was in actual deed, in the offering, which is from the element of fire, in that the fire from above would descend in actual revelation; and such a revelation is possible only in the Holy Temple.

ולכן הקרבנות תלוין בבהמ"ק [בבית המקדש] דוקא משא"כ שאר המצות ואפילו מחשבה ודבור דקרבנות יכול להיות אפילו בגלות שלהיות הגילוי בנפש יכול להיות בכל זמן.

Therefore the offerings depend specifically on the Holy Temple, whereas the other mitzvos, and even the thought and speech of the offerings, can be [fulfilled] even in exile; for, since the revelation is in the soul, it can be at any time.

[כי כדי שיהיה נמשך הגילוי גם בעולם בחיצוניות בפועל ממש צריך להיות שרש ההמשכה מלמעלה מעלה ע"ד המגביהי לשבת המשפילי לראות כו']

[For in order that the revelation be drawn also into the world, into the outer dimension (chitzoniyus), in actual deed, the root of the drawing-down must be from very high above, along the lines of "He who dwells on high, who looks down low," etc.;

כי בחינת העולם והחיצוניות מקבל חיות ממקום עליון שלמעלה מסדר ההשתלשלות וכמ"ש סד"ה למנצח על השמינית שלכן כל העליות שבת רק בפנימיות כו' ע"ש באריכות.

for the level of the world and of the outer dimension receives life-force (chayus) from a lofty place, above the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus); as is explained at the end of the discourse beginning "For the conductor, on the Sheminis": that this is why all the ascents of Shabbos are only in the inner dimension (pnimiyus), etc.; see there at length.

23 ולכן כדי שיומשך הגילוי בחיצוניות ממש צ"ל שרש ההמשכה מלמעלה מעלה כי הוא ע"ד ענין קי"ס

[קריעת ים סוף] שהוא ענין שעלמא דאתכסיי' [דאתכסייא] נמשך בבחי' גילוי באתגליא ממש

Therefore, in order that the revelation be drawn into the outer dimension (chitzoniyus) itself, the root of the drawing-down must be from very high above; for this is along the lines of the matter of the Splitting of the Sea of Reeds, which is the matter of the hidden world (alma de'iskasya) being drawn in revelation into the revealed world (alma de'isgalya) itself.

ולכן שרש המשכה זו ע"י הארה גדולה ועצומה מלמעלה מעלה שמשם נמשך לשנות סדר ההשתלשלות כו'.

And therefore the root of this drawing-down is through a great and mighty illumination from very high above, from where it is drawn to change the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus), etc.

ועדי"ז גי"כ ענין אש שלמעלה שהיה יורד ע"ג [על גבי] המזבח הוא ההמשכה מעלמא דאתכסיא מבחי' סוכ"ע לעלמא דאתגליא וכמ"ש במ"א בד"ה אז ישיר כו'

And in the same way, the matter of the fire from above that would descend upon the altar is the drawing-down from the hidden world, from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), to the revealed world; as is explained elsewhere, in the discourse beginning "Then [Moshe] sang," etc.

וכדי שיהיה המשכה זו בעולם ובחיצוניות זה תלויים בבהמ"ק [בבית המקדש] דוקא כי בחי' הבית הוא מקיף עליון מאד שלמעלה מהמקיף דבחי' עלמא דאתכסיא

And for this drawing-down to be in the world and in the outer dimension, this depends specifically on the Holy Temple; for the level of the House is a very lofty encompassing [light] (makif), higher than the makif of the level of the hidden world

(וכמ"ש במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית כו' ועמ"ש ע"פ ויקרא אל משה בענין כי שכן עליו הענן)

(as is explained elsewhere on "A psalm, a song of the dedication of the House," etc.; and see what is written on "And He called to Moshe," on the matter of "for the cloud rested upon it");

ומשם דייקא נמשך הכח הזה להיות אש שלמעלה מבחי' סוכ"ע יורד ונמשך באתגליא בפועל ממש.

and from there specifically this power is drawn, that the fire from above, from the level of sovev kol almin, descend and be drawn into the revealed world in actual deed.

ועוד י"ל [יש לומר] בזה ע"ד מ"ש במ"א ע"פ המאמר ר"פ ויקרא בענין שאל לך אות כו' הגבה למעלה דא אות יו"ד כו' ע"ש]:

And it may further be explained along the lines of what is explained elsewhere on the statement at the beginning of Parshas Vayikra, on the matter of "Ask for yourself a sign (os)," etc.: "make it high above—this is the letter (os) yud," etc.; see there.]

ביאור ע"פ את קרבני לחמי

An explanation on the verse "My offering, My bread"

1 ביאור ע"פ את קרבני לחמי

An explanation on the verse "My offering, My bread."

2 הנה כתיב לעבדה ולשמרה שהאדם הוא העושה הגי'ע [הגן עדן] דהיינו שהוא הממשיך גילוי אלקות מאור א"ס ב"ה להיות גי'ע [גן עדן].

Now, it is written, "to work it and to guard it": man is the one who makes Gan Eden; that is, he is the one who draws down a revelation of G-dliness from the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, so that it becomes Gan Eden.

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] פי' ביו"ד צמצום הארה נקודה קטנה שבא"ס ב"ה שאין לו סוף ואין לו קץ ותכלית לית מחשבה תפיסא

Now, our Sages, of blessed memory, said: "With the yud the World to Come was created." The meaning is: with the yud, a tzimtzum (contraction) of the radiance, a small point, of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who has no end and no limit or finality; "no thought can grasp

ב"ה כלל וא"א להיות שום השגה לשכל נברא להיות תענוג הנשמות אלא שנהנין מזיוו כו' וכמשל בהירות השמש או האבוקה שא"א להסתכל בהם מחמת בהירותם.

Him" at all, and it is impossible for a created intellect to have any comprehension [of Him] that would be the delight of the souls, except that "they enjoy His radiance," etc.; as in the analogy of the brightness of the sun or of a torch, which one cannot look at because of their brightness.

וכן הוא לענין השגה שבאור א"ס ב"ה עצמו לא שייך שום השגה כלל מחמת בהירותו הגדול

So too regarding comprehension: in the Infinite Light, blessed be He, itself, no comprehension at all is applicable, because of its great brightness,

כי ישת חשך סתרו רק ע"י צמצום הארה נקודה קטנה (ועמ"ש מזה בד"ה שחורה אני ונאווה אש שחורה ע"ג [על גבי] אש לבנה).

for "He made darkness His hiding place"; [comprehension comes] only through a tzimtzum of the radiance [into] a small point. (And see what is written about this in the discourse beginning "I am black, yet comely": black fire upon white fire.)

וזוהו העוה"ב [העולם הבא] דייקא שהוא גילוי השגה לשכל נברא להתענג ולכן עוה"ב [עולם הבא] נבנה על מדת הדין הקשה כמבואר בספרים שעוה"ז נאמר בו עולם חסד יבנה

And this is precisely the World to Come, which is a revelation of comprehension to a created intellect, so that it may delight. And therefore the World to Come is built on the harsh attribute of judgment, as is explained in the books: of this world it is said, "The world is built with kindness,"

משא"כ עוה"ב [עולם הבא] הוא מדת הדין. שהרי יסורי עוה"ז נק' יסורים של אהבה וחסד כי יסורים ממרקין.

whereas the World to Come is the attribute of judgment. For the sufferings of this world are called "sufferings of love" and of kindness, since sufferings scour [away sin].

3 ויסורי עוה"ז איבוד ממון ונוקף אצבעו כו' אין ערוך לגבי יסורי גיהנם שהאש א' מששים כו'

And the sufferings of this world, loss of money and "stubbing his finger," etc., bear no comparison to the sufferings of Gehinnom, for [our] fire is one-sixtieth, etc.

ומה שהיה ראוי לידון בגיהנם בעוה"ב [בעולם הבא] מחשבין כנגדו יסורי עוה"ז הקלים וה"ז [והרי זה] חסד כו' משא"כ בעוה"ב [בעולם הבא] עונשים גיהנם כו'

And for what one deserved to be judged in Gehinnom in the World to Come, the light sufferings of this world are reckoned against it, and this is kindness, etc.; whereas in the World to Come [there are] the punishments of Gehinnom, etc.,

לפי שהוא נבנה על תוקף מדה"ד [מדת הדין] הקשה לשלם לרשע רע כרשעתו וכ"ז [וכל זה] הוא מפני שעוה"ב [שעולם הבא] שהוא גילוי ההשגה ותענוג הנשמות הוא ע"י גבורות וצמצומים [י"ל [יש לומר]

because it is built on the full force of the harsh attribute of judgment, to repay the wicked man evil according to his wickedness. And all this is because the World to Come, which is the revelation of comprehension and the delight of the souls, comes through gevuros (powers of restraint) and contractions. [It can be said

כי גם החכמה שהיא בחי' יו"ד שבו נברא העוה"ב [העולם הבא] הרי התהוותה מאור א"ס הוא ע"י גבורות וצמצומים והוא מה שנמשך האור והשפע רק ע"י בחי' שערות כו'.

that even Chochmah (wisdom), which is the level of the yud with which the World to Come was created: its coming into being from the Infinite Light (Or Ein Sof) is through gevuros and contractions; and this is [the fact] that the light and the flow are drawn down only through the level of the hairs, etc.,

4 ושרשם מגבורה דע"י [דעתיק יומין] המלובשת במו"ס [במוחא סתימאה] ועמ"ש בפ' שלח ע"פ אני מענין שער בשמאל כו' ועמ"ש בביאור ע"פ ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם כו'

and their root is from the Gevurah of Atik Yomin that is encloded in Mocha Stima'ah (the hidden brain). And see what is written in Parshas Shelach on the verse "I am," about the hair on the left, etc.; and see what is written in the explanation on the verse "But Havayah your G-d was not willing to listen to Bilam," etc.,

שהאתעדל"ת [שהאתערותא דלתתא] לצמצום וגבורה זו הוא ג"כ ע"י שהאדם מצמצם א"ע [את עצמו] בכח"י בטל רצונך וזהו ענין לעבדה כו'.

that the arousal from below (isarusa dilesata) for this tzimtzum (contraction) and Gevurah also comes through a person's contracting himself in the manner of "Nullify your will"; and this is the meaning of "to work it," etc.,

5 וכמבואר פ"י וענין עובד אלקים בס"ב [בספר של בינונים] פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] וזהו מה רב טובך אשר צפנת ליראיך צפון הוא בחי' גבורות שע"י נמשך גילוי התענוג בג"ע [בגן עדן] ועיין מזה בר"ח [בראשית חכמה] שער האהבה פ"ו ליראיך כו'

as the meaning and the matter of "one who serves G-d" is explained in Sefer Shel Beinonim (Tanya), chapter 15. And this is [the meaning of] "How great is Your goodness, which You have hidden away for those who fear You": "hidden away" is the level of gevuros, through which the revelation of delight is drawn down in Gan Eden. And see about this in Reishis Chochmah, Sha'ar HaAhavah, chapter 6, "for those who fear You," etc.;

כי אם אין יראה אין חכמה יראה גימ' [גימטריא] גבורה איזהו גבור הכובש כו' וזהו להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו זיו השכינה הן הם גבורותיו שהם צמצומים ע"י השתלשלות מעילה לעילה כו'

for "if there is no awe, there is no wisdom." Yirah (awe) is numerically equal to gevurah; "Who is mighty? One who conquers," etc.] And this is [the meaning of] "To make known to the sons of man His gevuros (mighty acts), and the glory of the majesty of His kingdom": the radiance of the Shechinah (Divine Presence), these themselves are His gevuros, which are contractions through the chain of descending worlds (hishtalshelus) from cause to cause, etc.:

מלאכים ונשמות אין אי מהם דומה לחבירו מחנה מיכאל באהבה דוקא ומחנה גבריאל ביראה דוקא ואין להם אהבת מיכאל באהבה רק אהבה אחרת באופן אחר.

angels and souls, not one of which resembles another. The camp of Michael [serves] specifically with love, and the camp of Gavriel specifically with awe; and they do not have the love of Michael in [their] love, but a different love, in a different manner.

6 והגם שכולם מקבלים מאור אי"ס כ"ה כמו כח הנשמה המתפשט באיברים שבנשמה עצמה אין בה התחלקות ואעפ"כ [ואף על פי כן] כח הראיה מקבל העין וכח השמיעה מקבל האזן כו'

And although they all receive from the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, [it is] like the power of the soul that spreads through the limbs: in the soul itself there is no division, and nevertheless the eye receives the power of sight and the ear receives the power of hearing, etc.;

ואין העין מקבל אלא חלק פרטי שהוא כח הראיה בלבד כו' בלי שום שכל והשגה וההשגה שורה במוחין לבד ואין שם כח הראיה הגשמיות.

and the eye receives only a particular portion, which is the power of sight alone, etc., without any intellect or comprehension, and the intellect and comprehension rest in the brain alone, and the physical power of sight is not there.

והאזן מקבל כח השמיעה בלבד כו' וכיוצא בזה בשאר אברים שאין אחד דומה לחבירו כו' [ועמ"ש בפ' שלח בביאור ע"פ והיה לכם לציצית מענין שכליים נבדלים כו']:

And the ear receives the power of hearing alone, etc.; and so too with the other limbs, not one of which resembles another, etc. [And see what is written in Parshas Shelach, in the explanation on the verse "And it shall be tzitzis for you," about the separate intellects, etc.]

7 ב והנה כל ההשתלשלות מעילה לעילה הוא ב' בחינות מקיף ופנימי [מקיף מה שאין נכנס תוך הכלי שאין הכלי מלבישו לפי שאין בו השגה כו'] ומתחלה נמשך המקיף ואח"כ נמשך הפנימי

2. Now, the whole chain of descent (hishtalshelus) from cause to cause is two levels: encompassing (makif) and inner (pnimi). [Makif is what does not enter within the vessel, for the vessel does not enclothe it, since there is no comprehension in it, etc.] And first the encompassing is drawn down, and afterwards the inner is drawn down,

כי הפנימי הוא הארה קצת מבחי' המקיף הנמשך שנכנס להיות פנימי ומפנימי [ומפנימיות / ומפנימית] עליון נעשה מתחלה מקיף לתחתון ואח"כ נמשך קצת הארה ממנו להיות פנימי וכך הוא בכל סדר ההשתלשלות מאימא לז"א ומז"א כו'

for the inner is a slight radiance from the level of the encompassing that is drawn down, which enters to become inner. And from the inner dimension (pnimiyus) of the higher [level], there is first made an encompassing [light] for the lower, and afterwards a slight radiance is drawn from it to become inner. And so it is in the whole order of the chain of descent: from Imma to Z'eir Anpin (the emotive attributes), and from Z'eir Anpin, etc.,

כי הכל הוא בחי' מקיף ופנימי כו' וכמשל הדבור מן המחשבה שלא כל מחשבתו יוכל להכניס בדבור רק אפס קצהו בלבד

for everything is [in] the mode of encompassing and inner, etc. It is like the analogy of speech from thought: one cannot bring all of one's thought into speech, but only the merest edge of it.

וכן מן השכל למדות כמ"כ [כמו כן] מהתבוננות בתפלה שא"א להיות התפעלות הלב כ"כ [כל כך] בכל כח השגתו והתבוננותו רק שמתקצר כח ההבנה וההשגה כו'

And so too from the intellect to the emotive attributes (middos); and likewise from contemplation in prayer: the heart cannot be stirred so much, to the full extent of all the power of one's comprehension and contemplation; rather, the power of understanding and comprehension is shortened, etc.

והוא בחי' עגולים ויושר שמתחלה נמשך עגולים ואח"כ פרצוף יושר שהוא בחי' האדם כח הראיה בעין כו'

And this is the level of iggulim (circles) and yosher (uprightness): first the circles are drawn down, and afterwards the configuration of yosher, which is the level of "man": the power of sight in the eye, etc.,

ורמ"ח אברים שונים ובה יש עיבור יניקה מוחין קטנות וגדלות. משא"כ בעיגולים הוא בהשוואה לכל צד כו'.

and two hundred and forty-eight different limbs; and in this there are ibbur (gestation), yenikah (nursing), mochin (intellect), katnus (smallness) and gadlus (greatness). Whereas in the circles, it is equal on every side, etc.

8 ובכלליות ההשפעה וההמשכה מריש כל דרגין נקי בשם מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] שבח"י מ"ה [שם מ"ה] הוא מקיף לגבי ב"ן [שם ב"ן] הגם שגם שם מ"ה [שם מ"ה] הוא פנימי

And the flow and the drawing-down from the head of all levels, as a whole, are called by the Names Mah (45) and Ban (52). The level of Mah is encompassing relative to Ban, although the Name Mah is also [itself] inner;

אך לגבי ב"ן [שם ב"ן] הוא המקיף ששרש מ"ה [שם מ"ה] הוא ממצחא דא"ק [דאדם קדמון] ומצח הוא הנקי תמיד בח"י רצון וכמ"ש והיה על מצחו לרצון כו'

but relative to Ban it is the encompassing, for the root of Mah is from the Mitzcha (forehead) of Adam Kadmon, and the forehead is what is always called the level of will, as it is written, "And it shall be on his forehead, for favor (leratzon)," etc.

ונקי בזהר רעוא דכל רעוין כו' [עמ"ש בביאור ע"פ ועשית ציץ בסופו ובד"ה למנצח על השמינית.

And in the Zohar it is called "the will of all wills," etc. [See what is written in the explanation on the verse "And you shall make a tzitz," at its end, and in the discourse beginning "For the conductor, on the eighth."

ובביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב. ועמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר בפ' נשא (דקכ"ח ע"ב)

And in the explanation on the verse "Who has counted the dust of Yaakov." And see what is written elsewhere on the passage of the Zohar in Parshas Nasso (128b)

בענין כחמר טב דשקיט ושכיך על דורדייה מענין מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] שבמו"ס [שכמוחא סתימאה] ועמ"ש בביאור ע"פ משה ידבר מענין שם מ"ה [שם מ"ה] ובד"ה ענין האבות הן הן המרכבה.

about "like good wine that is settled and rests on its lees," concerning Mah and Ban in Mocha Stima'ah (the hidden brain). And see what is written in the explanation on the verse "Moshe would speak," about the Name Mah, and in the discourse beginning "The matter of 'The Patriarchs are themselves the chariot.'"

ובביאור ע"פ יונתי בענין מלגאו איהו שם מ"ה [שם מ"ה]. ובביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הביכורים]:

And in the explanation on the verse "My dove," about "within, it is the Name Mah." And in the explanation on the verse "And the kohen shall wave them with the bread of the first fruits."

9 והנה שם ב"ן [שם ב"ן] הוא בחי' נוקבא שמור לנוק' [לנוקבא] וזכור לדכורא כי מלי' תשב"ע [תורה שבעל פה] קרינן לה בחי' מלי' ב"ן [שם ב"ן]

Now, the Name Ban is the level of Nukva (the feminine): "Shamor (Guard)" for the Nukva and "Zachor (Remember)" for the masculine; for "Malchus (sovereignty): the Oral Torah we call her," the level of Malchus, Ban.

אמנם מ"ה [שם מ"ה] הוא בחי' תשב"כ [תורה שבכתב] בחכמה אתברירו והבירור הוא לעשות ג"ע [גן עדן] דהיינו להמשיך אור א"ס ב"ה שבבחי' מקיף להיות פנימי

Mah, however, is the level of the Written Torah. "Through Chochmah (wisdom) they are refined"; and the refinement is to make Gan Eden, that is, to draw down the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is at the level of encompassing, to become inner.

(ועמ"ש בד"ה ויקח קרח מענין בחי' חכמה שבה שורה אור א"ס ומ"ש בד"ה ואהבת את וחכמה היא כח מ"ה [מה]) ועיקר ההמשכה להיות בחי' ביטול

(And see what is written in the discourse beginning "And Korach took," about the level of Chochmah, in which the Infinite Light rests; and what is written in the discourse beginning "And you shall love," and Chochmah is ko'ach Mah (the power of Mah).) And the main point of the drawing-down is that there be the level of self-nullification (bittul),

כי אין אור א"ס שורה אלא במי שבטל דייקא ומ"ה [ומה] הוא בחי' ביטול גמור ונחנו מ"ה [מה] כו' for the Infinite Light rests only on one who is nullified, specifically; and Mah is the level of complete self-nullification: "And what (mah) are we?" etc.

ומתחלה נברר להיות עולם האצילות שמה שאינו בטל שם אינו שורה גילוי אור א"ס ומ"מ נדחה לעולם הבריאה שבערך עולם הבריאה נחשב בחי' ביטול שמלאכים ונשמות

And first, it was refined to become the World of Atzilus (Emanation); for whatever is not nullified there, the revelation of the Infinite Light does not rest [on it]. Nevertheless, it is pushed down to the World of Beriah (Creation), for relative to the World of Beriah it is considered the level of self-nullification, since angels and souls,

בחי נבראים הם בטלים הגם שבערך עולם האצילות אין זה ביטול גמור להיות גילוי רב כבעולם האצילות ואח"כ נדחה לעולם היצירה עד שתכלית הבירור הוא במדריגות תחתונות דבעשייה.

[which are at] the level of created beings, are nullified, even though relative to the World of Atzilus this is not complete self-nullification, such that there would be a great revelation as in the World of Atzilus. And afterwards it is pushed down to the World of Yetzirah (Formation), until the final end of the refinement is in the lowest levels in [the World of] Asiyah (Action).

10 והוא ענין כרע כמודים כריעה בעלמא להיות כפוף בבחי הודאה כו' וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה]

מאן דלא כרע כמודים

And this is the matter of bowing at Modim: a mere bowing, to be bent over in the mode of acknowledgment, etc. And our Sages, of blessed memory, said, "Whoever does not bow at Modim

נעשה נחש שנדחה להיות נחש דקליפה לגמרי שאין שם עוד שום בירור טוב וכוזהר (שלח קס"ד א') ובסבא דמשפטים (דף ק' ע"א) שלא יקום בתח"מ [בתחיית המתים].

becomes a snake": he is pushed away to become a snake of kelipah (the husk) entirely, where there is no longer any refinement of good. And in the Zohar (Shelach, 164a) and in the Sava of Mishpatim (page 100a): that he will not rise at the Resurrection of the Dead.

והנה לכן בעוה"ב [בעולם הבא] א"א לשנות את טעמו ממה שנמשך בעוה"ז כי עוה"ב [עולם הבא] הוא עולם שלאחר הבירור

Now, therefore, in the World to Come it is impossible to change one's taste from what was drawn down in this world, for the World to Come is a world that comes after the refinement:

דהיינו שכבר נמשך אחר הבירור משם מ"ה [שם מ"ה] המקיף להיות פנימי וגילוי השגה ותענוג לשכל נברא הרי כבר נתברר הטוב ומובדל מן הרע שהרע נדחה לגמרי ומובדל בעצמו להיות מלאכי חבלה ומזיקים כו'

that is, after the refinement, [the light] from the encompassing Name Mah has already been drawn down to become inner, a revelation of comprehension and delight to a created intellect; so the good has already been refined and separated from the evil, for the evil has been pushed away entirely and separated by itself, to become destroying angels and harmful spirits, etc.

מה שאין כן עולם הזה שהוא עולם הבירור שמאיר שם מ"ה [שם מ"ה] המברר בתומ"צ [בתורה ומצות] הרי יכול לשנות א"ע [את עצמו] ולהפך מרע לטוב [ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כו']

Whereas this world, which is the world of refinement, in which the Name Mah shines, refining through Torah and mitzvos: here one can change oneself and turn from evil to good. [And see what is written on the verse "And now, I pray, let [the power] be great," etc.]

והמשכה זו להיות כח זה של בירור שם מ"ה [שם מ"ה] לבכר שם ב"ן [שם ב"ן] נמשך מבחי' רצון העליון רעוא דכל רעוין וע"ז אמרו אין טעם לרצון כו' שהוא למעלה מהשגה כו'.

And this drawing-down, so that there be this power of refinement of the Name Mah to refine the Name Ban, is drawn from the level of the Supreme Will, "the will of all wills"; and of this they said, "There is no reason for will," etc., for it is above comprehension, etc.

11 וזהו נחת רוח שאמרתי ונעשה רצוני שנעשה ונמשך רצון העליון שאין טעם והשגה בו [ואפשר שנקרא נחת רוח

And this is [the meaning of] "a satisfaction of spirit (nachas ruach), that I spoke and My will was done": that the Supreme Will, in which there is no reason or comprehension, is done and drawn down. [And it may be that it is called nachas ruach

כי רוח היינו בחי' אויר אור יו"ד שהוא מקור אותיות התורה כמ"ש במ"א בביאור דמזוזה מימין כו'

because ruach (spirit) is the level of avir (air), or (light) [with a] yud, which is the source of the letters of the Torah, as is explained elsewhere, in the explanation on "The mezuzah on the right," etc.

ועיין בזהר תרומה (דקע"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) ובאדרא דנשא דק"ל ע"ב] וזהו בחינת תורה שבכתב שהוא למעלה מהשגה שעיקרה אינה

And see the Zohar, Terumah (end of 178b), and the Idra of Nasso, 130b.] And this is the level of the Written Torah, which is above comprehension, for its essence is nothing

אלא האותיות כדמותן וכצלמן משא"כ ההלכות על בוריין א"א להשיג מתורה שבכתב כגון וקשרתם לאות כו'

but the letters, in their likeness and in their image; whereas the laws in their precise details cannot be grasped from the Written Torah. For example, "And you shall bind them as a sign," etc.:

איני יודע מהו עד שבאו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] ופירשו ד' פרשיות ט"ט בכתפי כו' וד' בתים תפרן ואלכסונן וכן סוכה גבוה כ' אמה כו'

I do not know what it is, until our Sages, of blessed memory, came and explained: four sections, "tat in Katfi," etc.; and four compartments, their seams and their diagonal; and likewise, a sukkah twenty cubits high, etc.

שהוא ענין השגות הרצון שזהו כלי קיבול לרצון שבשיעור דוקא ששיערו חכמים להגביל כל מצוה ומצוה כדת מה לעשות אזי שורה ומתגלה רצון עלי ון ובאם לאו אינו שורה כו':

This is the matter of the comprehensions of the will, for this is a receptacle for the will: specifically in the measure that the Sages measured, to define each and every mitzvah "according to the law, what is to be done," then the Supreme Will rests and is revealed; and if not, it does not rest, etc.

12 ג והנה אין לך טפה יורדת מלמעלה שאין טפיים עולים כנגדה כו' הם חו"ג [חסד וגבורה] והנה ה"ג [חמש גבורות] הם ה"פ אש בחי' אשה אש ה' שצ"ל בחי' אש מלמטה למעלה

3. Now, "there is no drop that descends from above without two drops rising toward it," etc.: these are Chesed (kindness) and Gevurah (restraint). And the five Gevuros are five times esh (fire): the level of ishah (woman), esh [and] hei; for there must be the level of fire from below upward,

כי רוח אייתי רוח כו' שמאלו תחת לראשי שפני שור שמהשמאל הוא המגביה כנס"י [כנסת ישראל] מקור נשמת ישראל ומנשאה תחת לראשי ע"י בחי' גבורות

for "spirit brings spirit," etc. "His left hand is under my head": for the face of the ox, which is "on the left," is what lifts up the Congregation of Israel (Knesses Yisrael), the source of the soul of Israel, and raises her "under my head," through the level of the gevuros,

בחי' שמאל התלהבות הנפש ומזה בא לידי ביטול שהוא למעלה מהתלהבות כי אחרי האש קול דממה דקה כו'.

the level of the left, the fiery enthusiasm of the soul; and from this one comes to self-nullification (bittul), which is above enthusiasm, for "after the fire, a still, small voice," etc.

13 ומ"ש לא באש ה' תירץ בת"ז [בתיקוני זוהר] אית אש ואית אש אית רעש ואית רעש כו'

And as for what is written, "Havayah was not in the fire," the Tikkunei Zohar answered: "There is fire and there is fire; there is quaking and there is quaking," etc.

ומכל מקום אפילו מה שהוא באש ה' מ"מ קול דממה דקה יותר נעלה כו' [כי אש היינו בעולם הבריאה ששם השרפים וקול דממה דקה מבחי' אצי'.

And in any case, even [compared with the fire] in which Havayah is, the still, small voice is nevertheless loftier, etc. [For fire is in the World of Beriah (Creation), where the Seraphim are, and the still, small voice is from the level of Atzilus (Emanation).

14 והנה באצי' ג"כ יש אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] וזהו אית אש ואית אש בריאה שבאצי' כו' וגם שם קול דממה דקה נעלה יותר שהוא בחי' אצי' שבאצי' כו'].

Now, in Atzilus (Emanation) too there are Atzilus, Beriah, Yetzirah and Asiyah; and this is "there is fire and there is fire": Beriah within Atzilus, etc. And there too the still, small voice is loftier, for it is the level of Atzilus within Atzilus, etc.]

אך צ"ל אש תחלה שהיא העלאה ממטה למעלה ואחר כך נמשך בחי' ביטול וכענין הכהנים הלויים וזהו לחמי לאשי.

But there must first be fire, which is an ascent from below upward, and afterwards the level of self-nullification (bittul) is drawn down, like the matter of "the kohanim, the Levites." And this is [the meaning of] "My bread for My fire-offerings (le'ishai)."

לחמי ישראל מפרנסין כו' כמו שהמאכל משיב את הנפש להתפשט בגוף. לאשי שעל ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אש ה' נעשה למעלה אש יוד להיות יורד אש שלמעלה כו'

"My bread": "Israel provide sustenance," etc., just as food restores the soul, so that it spreads through the body. "For My fire-offerings (le'ishai)": for through the arousal from below (isarus dilesata), the fire of the hei, there is made above the fire of the yud, so that the fire from above descends, etc.

והיינו את קרבני א"ת צירופי אותיות שמא' עד תי"ו קרבני נעשו קרובים אצלי ממש להיות שורה בהם גילוי אלקות ואור א"ס ממש ע"י

And this is "es korbani (My offering)": alef-tav, the combinations of the letters from alef to tav; "korbani": they become truly close (kerovim) to Me, so that the revelation of G-dliness and the very Infinite Light (Or Ein Sof) rest in them, through

לחמי לאשי שמאש הי' נעשה אש יוד שם מ"ה [שם מ"ה] נמשך ממש לתוכו והוא בבחי' מלי' דאצי' שם ב"ן [שם ב"ן] כי כל ישראל בני כו'.

“My bread for My fire-offerings”: for from the fire of the hei there is made the fire of the yud; the Name Mah is actually drawn down into it. And this is at the level of Malchus (sovereignty) of Atzilus, the Name Ban, for “all Israel are children of [kings],” etc.

ריח ניחוחי מלמטה למעלה מעורר מוחין דאבא שבגלות הוא בחינת שינה והסתלקות וריח הוא המעורר כו'.

“My pleasing fragrance (rei'ach nichochi)”: from below upward, it arouses the mochin (intellect) of Abba (Chochmah), which in exile are at the level of sleep and withdrawal, and fragrance is what awakens, etc.

ניחוחי הוא לשון הורדה ולשון מנוחה המשכת הביטול כו'. היינו בחי' קול דממה דקה שהוא למעלה אפילו מבחי' אש יו"ד כו'.

“Nichochi” is a term for bringing down and a term for rest: the drawing-down of self-nullification, etc. That is, the level of the still, small voice, which is above even the level of the fire of the yud, etc.

תשמרו שמור זו משנה שיהיה בחינת כלי לגילוי אור א"ס בבחי' אשי וכמארו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העוסק בתורה הקב"ה שונה כנגדו ודברי אשר שמתו בפיך ממש שזהו את קרבני

“You shall take care (tishmeru)”: “Guard”: this is Mishnah,” so that there be a vessel for the revelation of the Infinite Light at the level of ishai. As our Sages, of blessed memory, said, “Whoever occupies himself with Torah, the Holy One, blessed be He, studies opposite him”; and “My words that I have put in your mouth,” literally; and this is “es korbani,”

כי הרי האבות היו חג"ת [חסד גבורה תפארת] הן הן המרכבה ומשה בחי' ביטול ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו' בחי' הרוכב כו'.

for the Patriarchs were Chesed (kindness), Gevurah (restraint) and Tiferes (beauty): “they are themselves the chariot”; and Moshe is the level of self-nullification: “and upon the likeness of the throne, a likeness like the appearance of a man,” etc., the level of the Rider, etc.

15 וכ"ז [וכל זה] הוא מבחי' משה בחי' ביטול דמות כמראה אדם בחי' רוכב שהוא יסוד אבא ונחנו מ"ה [מה] כו'

And all this is from the level of Moshe, the level of self-nullification (bittul), "a likeness like the appearance of a man," the level of the Rider, which is Yesod (foundation) of Abba: "And what (mah) are we?" etc.

ואיך יגיע האדם לבחי' ביטול הוא על ידי צו את בני ישראל שבחי' משה ישפיל עצמו ויומשך

And how does a person reach the level of self-nullification? It is through "Command (tzav) the children of Israel": that the level of Moshe should lower itself and be drawn

למטה שיהיה בצוותא וחיבור ועי"ז ואמרת אליהם אמירה בחי' אבא שיהיה ודברי אשר שמת' בפ"ך להקריב לי במועדו מועד לי [לשון] ונועדתי אשר לא יעדה כו'

down, so that there be togetherness (tzavsa) and connection. And through this, "and say (ve'amar-ta) to them": amirah (saying) is the level of Abba, so that there be "My words that I have put in your mouth." "To offer to Me in its appointed time (bemo'ado)": mo'ed is an expression of "And I will meet (ve'no'adti)" and of "who has not designated her (ye'adah)," etc.

יעוד ומועד ונועד הכל לי [לשון] יעוד ויחוד וחיבור שכל המשכות הם מבחי' שבת קדש הוא לכם בחינת אבא

Ye'ud, mo'ed and no'ad are all expressions of designation (ye'ud), union and connection. For all the drawings-down are from the level of Shabbos, "it is holy to you," the level of Abba (Chochmah);

אך הוא עי"י יו"ט [יום טוב] מקרא קדש בחי' אימא אלא שגם שם הוא התלבשות אבא באימא כו'

but it is through Yom Tov, "a holy convocation," the level of Imma (Binah), except that there too it is the enclothing of Abba in Imma, etc.

פסח מלמטה למעלה הוא בחי' אברהם תפלת שחרית תחלה עולם העשיה עד ברוך שאמר פסוקי דזמרה הוא עולם היצירה.

Pesach, from below upward, is the level of Avraham, the morning prayer: first the World of Asiyah (Action), until Baruch She'amar; Pesukei deZimrah is the World of Yetzirah (Formation);

16 ויוצר אור בריאה ותפלה הוא ביטול והמשכה מלמעלה למטה מה שאין כן מנחה לשון מנוחה שאין שם

and Yotzer Or is Beriah (Creation); and the Tefillah [the Amidah] is self-nullification (bittul) and a drawing-down from above to below. Whereas Minchah, an expression of rest (menuchah), where there is

אלא תפלת י"ח בלבד וערבית יש בו ג"כ ק"ש [קריאת שמע] ותפלה אלא שאין מאריכין לפי שיעקב כלול משניהם וגם תפלת שחרית כלולה עקידת יצחק באברהם כו'.

only the prayer of the Eighteen [Blessings]; and Maariv also has the Shema and the Amidah, except that they do not lengthen [it], because Yaakov includes both of them. And the morning prayer too is inclusive: the binding of Yitzchak within Avraham, etc.

וגם מועד ל' [לשון] וככלה תעדה כליה שהוא לשון עדי וקישוט בחי' כתר כו' ועמ"ש בד"ה אלה פקודי בענין משכן העדות.

And mo'ed is also an expression of "and as a bride adorns herself (ta'deh) with her ornaments," which is a term for jewelry and adornment, the level of Keser (the Crown), etc. And see what is written in the discourse beginning "These are the accounts," on the matter of "the Tabernacle of the Testimony (ha'eidus)."

ועיין מענין את קרבני בזח"א [בזהר חלק א] ויצא (דף קס"ד ע"ב) ובמ"א נז' [נזכר] בזהר נצח והוד עלייהו אתמר את קרבני כו'

And see on the matter of "es korboni" in the Zohar, Part I, Vayetze (page 164b); and elsewhere it is mentioned in the Zohar: "Netzach (victory) and Hod (splendor): of them it is said, 'My offering,'" etc.

וע"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה בסופו דנז"ה [דנצח והוד] הם בחי' אותיות התורה כו' ומענין ריח ניחוחי בפי פקודי (דרל"ט סע"א [סוף עמוד א]).

And see there, in the explanation on the verse "Go out and see," at its end, that Netzach and Hod are the level of the letters of the Torah, etc. And on the matter of "My pleasing fragrance," in Parshas Pekudei (end of 239a).

ומענין להקריב לי בפי שמות (די"כ ע"ב) ומענין במועדו בפי לך לך (דפ"ט ע"ב). וע"ש דפ"ח א' ובפי שמות דכ"א ובפי פנחס דרכ"ד א' דרכ"ו ע"א דר"מ ע"א).

And on the matter of "to offer to Me," in Parshas Shemos (page 20b); and on the matter of "in its appointed time," in Parshas Lech Lecha (page 89b; and see there, page 88a, and in Parshas Shemos, page 21, and in Parshas Pinchas, page 224a, page 226a and page 240a).

ועיין במדרש ויקרא רבה פ' ב' ובמדרש שוחר טוב פ"ט מענין תשמרו להקריב לי כו' ועיין מה שכתוב מענין זה על פי וארשתך לי כו'.

And see the Midrash Vayikra Rabbah, section 2, and the Midrash Shocher Tov, chapter 19, on the matter of "you shall take care to offer to Me," etc. And see what is written on this matter on the verse "And I will betroth you to Me," etc.

ועיין זהר חלק א' פרשה ויחי (דרמ"ה סע"ב [סוף עמוד ב]) ומה שכתוב מזה בביאור על פי יונתי ובפסוק שיר השירים כו':

And see the Zohar, Part I, Parshas Vayechi (end of 245b), and what is written about this in the explanation on the verse "My dove," and on the verse "The Song of Songs," etc.

17 קיצור מפ"י הפסוק צו את בניי [בני ישראל]. צו לשון צוותא שיהיה נמשך בחינת משה להיות בצוותא חדא עם בניי [בני ישראל] (ועמ"ש סד"ה ואתה תצוה)

A summary of the explanation of the verse "Command the children of Israel": tzav (command) is an expression of tzavsa (togetherness), that the level of Moshe be drawn down to be together as one with the children of Israel. (And see what is written at the end of the discourse beginning "And you shall command.")

ועי"ז ואמרת אליהם שע"ז יומשך להם כח הדבור להיות יחוד וביטול דבור האדם בדבר ה' (ועמ"ש בד"ה ראשי המטות גבי לאמר זה הדבר ומ"ש סד"ה משה ידבר)

And through this, "and say to them": for through this the power of speech will be drawn down to them, so that there be a union and self-nullification (bittul) of man's speech in the word of G-d. (And see what is written in the discourse beginning "The heads of the tribes," on "saying: This is the thing," and what is written at the end of the discourse beginning "Moshe would speak.")

וזהו את קרבני את הן בחינת אותיות מא' עד תיו הן הן קרבני קרובים אלי ומקרבין אותי וכמ"ש ודברי אשר שמתתי בפיו הקב"ה קורא ושונה כנגדו

And this is "es korbani": es, they are the level of the letters from alef to tav; they themselves are "korbani," close to Me, and they bring Me close, as it is written, "And My words that I have put in your mouth": the Holy One, blessed be He, reads and studies opposite him.

(עמ"ש סד"ה ואתה תצוה הנ"ל גבי מאת בני" [בני ישראל] ועמ"ש בד"ה ואתחנן גבי בעת ההיא ובד"ה וידעת היום גבי ואהבת את). ועי"ז יהי [יהיה] ג"כ לחמי לאשי.

(See what is written at the end of the discourse beginning "And you shall command," mentioned above, on "from the children of Israel"; and see what is written in the discourse beginning "And I besought," on "at that time," and in the discourse beginning "And you shall know this day," on "And you shall love.") And through this there will also be "My bread for My fire-offerings."

אשי אש יו"ד שהוא בחי' אש שיורד מלמעלה מבחי' סוכ"ע להעלות יסוד האש שבנפשו הבהמית בחינת אשה אש ה'

Ishai is esh yud (the fire of the yud), which is the level of the fire that descends from above, from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), to raise up the element of fire in his animal soul, the level of ishah, esh hei (the fire of the hei).

(ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית וסד"ה כי תצא גבי ונתנו ה' וע"ש בד"ה ע"כ יאמרו המושלים בענין שלהבת י"ה ומ"ש בד"ה אתם נצבים בענין כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא ומ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר בענין בנקרת הצור)

(And see what is written in the discourse beginning "And it shall be tzitzis for you," and at the end of the discourse beginning "When you go out," on "and Havayah will deliver him"; and see there, in the discourse beginning "Therefore the speakers of parables say," on the matter of "the flame of Yah"; and what is written in the discourse beginning "You are standing," on the matter of "For Havayah your G-d is a consuming fire"; and what is written at the end of the discourse beginning "For on this day He shall atone," on the matter of "in the cleft of the rock.")

שהמשכה זו דבחי' אש יוד הוא ע"י לחמי ישראל מפרנסין (כי הלחם נהפך לדם בחי' חום ויסוד האש והיינו הקרבנות שנק' לחמי וע' במא"א [במאורי אור] אות למ"ד סכ"א כמה בחי' שנק' לחם ולחם משנה.

For this drawing-down of the level of the fire of the yud is through "My bread": "Israel provide sustenance." (For bread is transformed into blood, the level of warmth and of the element of fire; and this is the offerings, which are called "My bread." And see in Me'orei Or, the letter lamed, section 21, several levels that are called "bread" and "double bread" (lechem mishneh).

ויש לפרש דבחי' אשה אש ה' נק' לחמי לאשי לבחי' אש יוד ע"ד מ"ש כי אם הלחם אשר הוא אוכל) (וישב ל"ט ו') וכן קראן לו ויאכל לחם בפי שמות ב' כי [כתב].

And it can be explained that the level of ishah, the fire of the hei, is called "My bread" for "My fire-offerings," for the level of the fire of the yud, in the manner of what is written, "except the bread which he ate" (Vayeshev 39:6); and likewise, "Call him, that he may eat bread," in Parshas Shemos, 2:20.

ור"ל [ורוצה לומר] כי הוא יחוד משפיע ומקבל ע"ד ביום חתונתו זו מתן תורה כי יוד הוא בחי' משפיע כענין ביוד נברא העוה"ב [העולם הבא] וה' בחי' מקבל כענין בה' נברא העוה"ז וזהו ג"כ ענין ריח ניחוחי.

That is to say, it is a union of giver and receiver, in the manner of "on the day of his wedding": this is the Giving of the Torah." For the yud is the level of the giver, as in "with the yud the World to Come was created," and the hei is the level of the receiver, as in "with the hei this world was created." And this is also the matter of "My pleasing fragrance."

(או י"ל [יש לומר] שלהיות את קרבני שיהי' [שיהיה] האותיות קרובים אלי זהו ע"י לחמי לאשי. כי ע"י האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] נמשך בתורה בחי' גבוה יותר וענין ריח ניחוחי המשכת קול דממה דקה שלמעלה מבחי' אש יוד)

(Or it can be said that for there to be "es korbani," that the letters be close to Me, is through "My bread for My fire-offerings"; for through the arousal from below (isarusa dilesata) a higher level is drawn down into the Torah; and the matter of "My pleasing fragrance" is the drawing-down of the still, small voice, which is above the level of the fire of the yud.)

ואח"כ צ"ל תשמרו שמור זו משנה שיהי [שיהיה] נשמר בלב האדם בחי לאשי אש יוד (שלא יהי [יהיה]) בחינת פולטת). וכ"ז [וכל זה] בחי דבור שהוא תלמוד תורה שע"ז נאמר את קרבני ותשמרו.

And afterwards there must be "you shall take care (tishmeru)": "'Guard': this is Mishnah," so that the level of "My fire-offerings," the fire of the yud, be guarded in a person's heart (so that it not be at the level of "one who expels"). And all this is the level of speech, which is the study of Torah, of which it is said, "es korbani" and "you shall take care."

ובחי מחשבה זו תפלה עז"נ [על זה נאמר] להקריב לי המשכת אור אין סוף שבחכמה בחי שבת קדש במועדו יו"ט [יום טוב] ג' מועדים

And the level of thought, which is prayer, of this it is said, "to offer to Me": the drawing-down of the Infinite Light (Or Ein Sof) that is in Chochmah (wisdom), the level of Shabbos Kodesh (holy). "In its appointed time": Yom Tov, the three festivals,

שהם מקראי קדש וממשיכים בחי קדש בתפלת ימי החול (ע"ד חולין שנעשו על טהרת הקדש).

which are "holy convocations" and draw the level of holiness into the prayer of the weekdays (in the manner of ordinary food prepared in the purity of holy things).

וג' דאת קרבני זהו יחוד זו"ן [זעיר אנפין ונוקבא] אכן להקריב לי במועדו זהו יחוד או"א [אבא ואימא] והוא כענין מ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן יחוד ו"ה. משכן העדות יחוד י"ה. ונק' בחי זו לי.

And it seems that "es korbani" is the union of Z'eir Anpin and Nukva, whereas "to offer to Me in its appointed time" is the union of Abba and Imma (Chochmah and Binah); and it is like what is written on the verse "These are the accounts of the Tabernacle": the union of vav and hei; "the Tabernacle of the Testimony": the union of yud and hei. And this level is called li (to Me),

כי יחוד או"א [אבא ואימא] שרשו מעתיק וא"ס ועי זח"ב [זהר חלק ב'] (בשלח ס"ג ב') ע"פ ממעמקים קראתיך. ובפ' תרומה (קל"ד ב') ע"פ ויקחו לי תרומה.

for the union of Abba and Imma is rooted in Atik and in the Infinite One (Ein Sof). And see the Zohar, Part II (Beshalach, 63b), on the verse "From the depths I called You," and in Parshas Terumah (134b), on the verse "That they take for Me an offering."

ואע"ג [ואף על גב] שהקרבן עיקרו המשכת מ"ד [מ"ד דוכרין] מז"א כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ס"י כ"ח מ"מ הרי כתיב וישע ה' אל הבל המשכת ש"ע [ש"ע (370)] נהורין וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ צו קה"ק [קדש הקדשים] תלת רישין כו'.

And although the offering is essentially the drawing-down of mayin duchrin (masculine waters) from Z'eir Anpin, as is written in Iggeres HaKodesh, section 28, nevertheless it is written, "And Havayah turned (vayisha) to Hevel": the drawing-down of the shin-ayin (370) lights. And see the Ramaz at the beginning of Parshas Tzav: "the Holy of Holies, three heads," etc.

ועיין מענין צו את כו' תשמרו להקריב בגמרא פ"ד דתענית (כ"ו א') פ"ט דפסחים צ"ו א'.

And see on the matter of "Command," etc., "you shall take care to offer," in the Gemara, the fourth chapter of Taanis (26a), [and] the ninth chapter of Pesachim, 96a.

וברבות בראשית (ס"פ ט"ז) גבי לעבדה ולשמרה. תולדות (ס"פ ס"ה). פ' צו (ספ"ז) אמור (ס"פ כ"ז). במדבר (פרשה ז'). נשא פ"ב (רמ"ו ג').

And in the Rabbos: Bereishis (end of section 16), on "to work it and to guard it"; Toldos (end of section 65); Parshas Tzav (end of section 7); Emor (end of section 27); Bamidbar (section 7); Nasso, section 12 (246c);

ס"פ בהעלותך (רס"ה א') ע"פ אספה לי. ר"פ פינחס וס"פ. שה"ש [שיר השירים] רבה (י"א ג') ס"פ צוואר בחרוזים.

the end of Parshas Behaalos'cha (265a), on the verse "Gather for Me"; the beginning of Parshas Pinchas, and its end; Shir HaShirim Rabbah (11c), at the end of the passage "Your neck with strings of beads";

בפתיחתא דאיכה (נ"א א') סד"ה והמה כאדם עברו ברית. שה"ש [שיר השירים] רבה (ל"ה ב') ס"פ ראשך עליך ככרמל:

in the Pesichta of Eichah (51a), at the end of the passage beginning "But they, like Adam, transgressed the covenant"; Shir HaShirim Rabbah (35b), at the end of the passage "Your head upon you is like Carmel."

צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני...

“Command the children of Israel and say to them”

1 צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי כו'. ואמרת אליהם זה האשה אשר תקריבו כו' את הכבש אחד תעשה בבוקר כו'.

“Command the children of Israel and say to them: My offering, My bread for My fire-offerings,” etc. “And you shall say to them: This is the fire-offering that you shall offer,” etc.; “the one lamb you shall make in the morning,” etc.

להבין כפל ב”פ [בי פעמים] ואמרת וגם שינוי לשון דכתיב אשר תקריבו וכתיב את הכבש אחד תעשה לשון עשי [עשיה].

[We need] to understand the doubling, “and you shall say” twice; and also the change of wording, for it is written “that you shall offer,” and it is written “the one lamb you shall make,” a term of making.

וגם תקריבו לשון רבים ותעשה לשון יחיד. והענין הוא כמארז”ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל מקום שנאמר צו הוא מיד ולדורות. (רבות במדבר פ”ז [פרק ז]).

And also, “you shall offer” is in the plural, and “you shall make” is in the singular. The explanation is as our Sages, of blessed memory, said: wherever “command” is said, it applies immediately and for the generations (Bamidbar Rabbah, chapter 7).

וזהו כפל אמירה. ואמרת אליהם מיד והוא ענין הקרבנות שהקריבו בזמן שבהמ”ק [שבית המקדש] קיים. ואמרת להם היינו לדורות שתקנו תפלה כנגד תמידין.

And this is the double “saying.” “And you shall say to them” [is for] immediately, and this is the matter of the offerings that were offered while the Holy Temple stood; “and you shall say to them” means for the generations, for [the Sages] instituted prayer corresponding to the daily (tamid) offerings.

והנה צ"ל איך התפלה כנגד תמידין שהן כבשים בני שנה והתפלה היא בקשת רחמים ואיך היא תמורת הקרבן.

Now, it needs to be understood how prayer corresponds to the daily offerings, which are yearling lambs; prayer is a request for mercy, so how is it in place of the offering?

גם להבין מ"ש בקרבנות ריח ניחוח לשון נח"ר [נחת רוח] וגבי נח כתיב וירח ה' את ריח הניחוח.

[We] also [need] to understand what is written regarding the offerings, "a pleasing fragrance" (rei'ach nicho'ach), a term of gratification (nachas ruach); and regarding Noach it is written, "And Havayah smelled the pleasing fragrance."

איזה נח"ר [נחת רוח] הוא מריח הקרבנות. (ועיין בזהר פ' נח דס"ה ע"א) אך הענין הוא. כי

What gratification is there from the fragrance of the offerings? (And see the Zohar, Parshas Noach, 65a.) But the explanation is this. For

הנה נודע שתכלית ירידת הנשמה לעוה"ז להתלבש בגוף בנה"ב [בנפש הבהמית] ירידה צורך עליה היא. והנה קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד.

it is known that the purpose of the soul's descent into this world, to be enclothed in a body, in the animal soul, is a descent for the sake of an ascent. Now, before the world was created, there was He and His Name alone.

שמו בגימט' [בגימטריא] רצון שהוא מקור ההשפעה וחיות הנבראים מפני שעלה ברצונו הפשוט להיות מלך שמו נק'.

"His Name" (shemo) has the numerical value of ratzon (will), which is the source of the flow of influence and of the life-force of the created beings; because it arose in His simple will to be King, it is called "His Name."

2 וכמאמר יחיד חי העולמים מלך שהוא לבדו יחיד ומיוחד וחי העולמים אינו אלא בחי' מלך כו'.

And as in the saying, "Single One, Life of the worlds, King": that He alone is single and unique, and "Life of the worlds" is no more than the level of "King," etc.

וקודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד שבח"י מלכותו היתה כלולה בא"ס ב"ה ממש ונקי אור א"ס ב"ה שהוא האור וזיו.

And before the world was created there was He and His Name alone, for the level of His Malchus (sovereignty) was included in the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself, and is called the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is the light and radiance.

וה"י [והיה] האור כלול במאור עצמו ואחר שנבה"ע [שנברא העולם] נעשה התפשטות האור והזיו להחיות הנבראים מאין ממש ליש בסדר השתלשלות המדרגות דרך עילה ועלול עד עוה"ז הגשמי

And the light was included in the Luminary itself. And after the world was created there came about the spreading forth of the light and radiance, to give life to the created beings, from absolute nothing (ayin) to something (yesh), in the order of the chain of descending levels (hishtalshelus), by way of cause and effect, down to this physical world,

שהוא היש הגשמי ודבר נפרד ממש (ועמ"ש מזה בשיר השירים בד"ה קול דודי גבי פי' מלכותך מלכות כל עולמים).

which is the physical "something," a thing truly separate. (And see what is written about this in Shir HaShirim, in the discourse beginning "The voice of my beloved," regarding the explanation of "Your kingship is a kingship over all worlds.")

והוא ירידה גדולה לגבי האור והזיו שהיה כלול באור א"ס ב"ה ותכלית הירידה היא צורך עליה להיות מיש לאין שיהיה היש ג"כ בטל ונכלל באור א"ס ב"ה ממש.

And this is a great descent relative to the light and radiance that had been included in the Infinite Light, blessed be He. And the purpose of the descent is for the sake of an ascent: that there be [a passage] from something to nothing, so that the something, too, be nullified and included in the Infinite Light, blessed be He, itself.

והיא העליי [העליה] העיקרית שעליה נאמר לויתן זה יצרת לשחק בו שמזה נעשה שחוק וחדוה למעלה בביטול היש לאין.

And this is the principal ascent, of which it is said, "This Leviathan You formed to make sport (lesachek) with": for from this there comes about laughter (sechok) and gladness above, through the nullification (bittul) of the something to nothing.

שהתהוות מאין ליש הוא ענין הבריאה. כמ"ש והחכמה מאין תמצא. וחכמה היא ראשית הגילוי מהשתלשלות העולמות.

For coming into being from nothing to something is the matter of creation, as it is written, "And wisdom is found from nothing (me'ayin)"; and Chochmah (wisdom) is the first revelation of the chain of descending worlds.

משא"כ התהוות מיש לאין הוא דבר חדש ושינוי הטבע (ועמ"ש בביאור ע"פ הבאים ישרש), ועיקר השחוק והחדוה הוא משינוי והתחדשות כדרך שעושין לפני מלכים ושרים איזהו שינוי והתחדשות לשמחה ושחוק.

Whereas coming to be from something to nothing is a new thing and a change of nature. (And see what is written in the explanation on the verse "In days to come, he will take root.") And the main [source of] laughter and gladness is from change and novelty, as is done before kings and nobles: some change and novelty, for joy and laughter.

וכמ"כ [וכמו כן] כתיב ותחדש פני אדמה ישמח ה' במעשיו (ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] ס"פ ל"ג ונקרא לויתן כי לויתן הוא לשון חיבור כמו וילוו עליך וישרתוך בפ' קרח) (י"ח ג').

And likewise it is written, "You renew the face of the earth," "Havayah will rejoice in His works." (And see Sefer Shel Beinonim [Tanya], end of chapter 33. And it is called Leviathan because "Leviathan" is a term of joining, as in "and they shall join you and serve you," in Parshas Korach) (18:3);

הנלויים על ה' לשרתו (בישעיה ס"ו ג'). וכך הוא ענין חיבור ודיבוק היש לאין ע"י הביטול.

"who join themselves to Havayah to serve Him" (in Isaiah, chapter 56). And such is the matter of the joining and cleaving of the something to the nothing, through the nullification.

והנה למטה ביטול היש לאין הוא ביטול גשמיות לרוחניות אך באמת למעלה גם בחי' הרוחניות הוא בחי' יש שאין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כו'

Now, below, the nullification of the something to nothing is the nullification of physicality to spirituality. But in truth, above, the level of spirituality, too, is a level of "something"; for "there is no blade of grass below that has no mazal (constellation)," etc.,

והמזל מקבל משמרי האופנים והאופנים מקבלים מחיות הקדש שבמרכבה והחיות משרפים כו' שהמזל הוא בבחי' יש לגבי האופנים והאופנים לגבי חיות הקדש.

and the mazal receives from the guardians of the Ofanim, and the Ofanim receive from the holy Chayos of the Chariot, and the Chayos from the Serafim, etc.; so that the mazal is at the level of "something" relative to the Ofanim, and the Ofanim relative to the holy Chayos.

3 וע"ז אמרו כל בעלי השיר יוצאין בשיר שהשירה והזמרה הוא בחי' שמחה ותענוג שהוא בחי' יציאתם מנרתקן הוא בחי' כלים

And of this they said, "All the masters of song go out with song": for song and melody are the level of joy and delight, which is the level of their going out of their sheath, which is the level of the vessels

שלהם המגבילים אותם כידוע שכל החיות הנמשך לנבראים הוא בחי' אורות וכלים וע"י השיר שאומרים המלאכים יוצאים מבחי' כלים שלהם להתכלל באור א"ס ב"ה ממש

of theirs that limit them; as is known, all the life-force drawn to the created beings is the level of lights and vessels. And through the song that the angels say, they go out of their level of vessels, to be included in the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself,

כי שם עוז וחדוה במקומו (ועמ"ש מענין השיר בד"ה יבל הוא בפ' בראשית ובד"ה מזמור שיר חנוכה הבית).

for there, "strength and gladness are in His place." (And see what is written about the matter of song in the discourse beginning "Yaval, he was," in Parshas Bereishis, and in the discourse beginning "A psalm, a song of the dedication of the House.")

והנה עיקר הביטול יש לאין הוא במעשה הקרבנות שנפש הבהמות הוא מבחי' פני שור מהשמאל.

Now, the principal nullification (bittul) of something to nothing is in the act of the offerings, for the soul of the animals is from the level of "the face of an ox on the left."

וע"י הקרבן עולה ונכללת בשרשה בבחי' פני שור שבמרכבה ולכן היה השיר על הקרבן וכמ"ש מזה בד"ה ושם אחיו יוכל, ומשם הוא עולה למעלה מעלה עד רום

And through the offering it ascends and is included in its root, in the level of the "face of an ox" of the Chariot; and therefore the song was [sung] over the offering, as is written about this in the discourse beginning "And his brother's name was Yuval." And from there it ascends higher and higher, up to the summit

המעלות ע"י ארי' [אריה] דאכיל קרבנין דכמו שלמטה הקרבתה הוא ע"י הכהן איש החסד כך מעורר למעלה בחי' חסד אריה דאכיל קרבנין וגבוה מעל גבוה בחי' חסד עליון בחי' וימינו תחבקני להתכלל באור א"ס ב"ה ממש.

of the heights, through "the lion that consumes the offerings": for just as below, its offering is through the kohen, the man of Chesed (kindness), so it arouses above the level of Chesed, "the lion that consumes the offerings," and "higher than the high," the level of supernal Chesed, the level of "and His right hand embraces me," to be included in the Infinite Light, blessed be He, itself.

4 וכך הוא ענין התפלה. כי הנה נודע שמיכאל שר הגדול מקריב נשמותיהן של ישראל ע"ג [על גבי] המזבח.

And such is the matter of prayer. For it is known that Michael, the great prince, offers the souls of Israel upon the altar.

וכמאמר ואשי ישראל ותפלתם ולמטה בהתלבשות בגוף הגשמי הוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] הבא' [הבאה] מלמעלה בתפלתם להעלותם ולקשר נפשם של ישראל באלקים חיים ולדבקה באור א"ס ב"ה ממש.

And as in the saying, "and the fire-offerings of Israel and their prayer." And below, in [their] enclothing in the physical body, this is the level of great love (ahavah rabbah) that comes from above in their prayer, to raise them up and to bind the soul of Israel with the living G-d, and to cleave to the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself.

וזהו לחמי לאשי, פי' לאשי לאש שלי ששורפים ובערים אלי דהיינו השרפים שהם בחי' יקד יקוד אש בוערה בלבם תמיד בתשוקה גדולה ונפלאה ובאהבה עזה כרשפי אש להבטל ולהכלל באור א"ס ב"ה מחמת השגתם הגדולה

And this is [the meaning of] "My bread for My fire-offerings." "For My fire-offerings" (le'ishai) means "for My fire": those who burn and blaze toward Me, namely the Serafim, who are the level of a kindled blaze, a fire burning in their heart constantly with a great and wondrous yearning and with an intense love, like flashes of fire, to be nullified and included in the Infinite Light, blessed be He, because of their great comprehension,

שהם בעולם הבריאה שהוא למעלה מעולם היצירה ועשיה (ועמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל] בענין כת אחת אומרת קדוש פעם א' ובד"ה שחורה אני ונאווה) והקרבן נעשה להם בחינת לחם,

for they are in the World of Beriah (Creation), which is above the World of Yetzirah (Formation) and [of] Asiyah (Action). (And see what is written in the discourse beginning "And I shall be sanctified in the midst of the children of Israel," regarding "one band says 'holy' once," and in the discourse beginning "I am black, yet comely.") And the offering becomes for them the level of bread,

כי אין לך עשב מלמטה כו' והמזל מקבל משמרי האופנים והאופנים מחיות הקדש שבמרכבה והחיות מהשרפים. ולכן בהעלות הקרבן למעלה עולה ונכלל עד בחי' שרפים ונעשה להם בחינת לחם.

for "there is no blade of grass below," etc., and the mazal receives from the guardians of the Ofanim, and the Ofanim from the holy Chayos of the Chariot, and the Chayos from the Serafim. Therefore, when the offering is raised up above, it ascends and is included up to the level of the Serafim, and becomes for them the level of bread.

כמו בחי' לחם המתעכל במעי האדם ונעשה כבשר ודם האדם ממש עד שנעשה לו מזון ומוסיף לו כח וחיות.

Like the level of bread, which is digested in a person's innards and becomes like the very flesh and blood of the person, until it becomes nourishment for him and adds strength and life-force to him.

כך הקרבן מתעכל ונכלל בחיות ושרפים עד שנעשה להם מזון ומוסיף כח וחיות בשרפים להעלותם ולאשתאבא בגופא דמלכא ממש

So the offering is digested and included in the Chayos and Serafim, until it becomes nourishment for them and adds strength and life-force in the Serafim, to raise them up, and to be absorbed in the very body of the King

(ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] סד"ה איהו וחיוהי ועמ"ש בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים ובד"ה כה אמר כו' ונתתי לך מ הלכים בין העומדים):

(and see what is written in Iggeres HaKodesh, at the end of the discourse beginning "He and His life-forces"; and see what is written in the explanation on the verse "For as the new heavens," and in the discourse beginning "Thus says," etc., "And I will give you places to walk among those who stand"):

5 ב אך להבין למה בא קרבן התמיד מן הכבש. הענין הוא שעם היות שהחיות של נפש הבהמות יורד ונמשך מבחינת פני שור שבמרכבה ולשם הוא עולה.

2. But [we need] to understand why the daily (tamid) offering came from the lamb. The explanation is that although the life-force of the animals' soul descends and is drawn from the level of the "face of an ox" of the Chariot, and it is to there that it ascends,

מ"מ בחר ה' בכבשים דוקא. שכבש יש לו קול רחמים מדתו של יעקב וגם הכבש יש לו צמר בעורו שממנו רוב המלבושים. כמ"ש ומגז כבשים יתחמם.

nevertheless G-d chose lambs specifically. For the lamb has a voice of mercy, the attribute of Yaakov; and also, the lamb has wool on its skin, from which [come] most garments, as it is written, "and from the fleece of lambs he would be warmed."

6 ולמעלה הנה העור הוא ענין הרקיע שממנו נמשכין בחי' צירופי אותיות שהם בחינת שערות שע"ז אמרז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שהמלאך סנדלפון קושר כתרים לקונו מצרופי אותיות התפלה והדברים עתיקים ואין להאריך.

And above, the skin is the matter of the firmament (rakia), from which are drawn forth the level of the combinations of letters, which are the level of hairs; of which our Sages, of blessed memory, said that the angel Sandalfon ties crowns for his Maker from the combinations of the letters of prayer. And "the matters are ancient," and we need not elaborate.

אך הבשר והחלב והדם וגידים ועצמות של התמיד הי' [היה] עולה כולה כליל ע"ג [על גבי] המזבח. אבל העור עם הצמר ניתן לכהן המקריב.

However, the flesh, the fat, the blood, the sinews and the bones of the daily offering would all go up, entirely, upon the altar; but the skin with the wool was given to the kohen who offered it,

כמ"ש עור העולה אשר הקריב לכהן כו'. לפי שאינו יכול ליכלל עם חיות הנפש הבהמית

as it is written, "the skin of the burnt-offering that he offered, to the kohen," etc. Because it cannot be included with the life-force of the animal soul

כמו הבשר והחלב ודם ועצמות וגידין ולכן אינו נשרף עמהם. אלא כולה ניתן לכהן המקריב כמו שהוא בשלימות עם הצמר.

as the flesh, the fat, the blood, the bones and the sinews [can], therefore it is not burned with them; rather, all of it is given to the kohen who offers [it], just as it is, whole, with the wool.

7 והנה ביאור ענין בשר גידין ועצמות למעלה עד"מ. יובן ממ"ש בספרי חכמת הניתוח שהתהוות העצמות נמשך מהמוח והתהוות הבשר הוא מהדם שמשכנו בלב שממנו נעשה בשר. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לובן שממנו עצמות כו'.

Now, the explanation of the matter of flesh, sinews and bones above, by way of analogy, will be understood from what is written in the books of the science of anatomy: that the formation of the bones derives from the brain, and the formation of the flesh is from the blood, whose dwelling-place is in the heart, [and] from which flesh is made. And as our Sages, of blessed memory, said, "the white, from which [come] the bones," etc.

והנה הלב הוא מקום משכן המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] כו'. שהן הן בחי' רתיחת הדמים שכלב הגשמי אהבה רעה תאוות גשמיות כו' ונצוח כו'.

Now, the heart is the place where the emotive attributes (middos), love and awe, etc., dwell; and they are the very level of the boiling of the blood in the physical heart: evil love, physical cravings, etc., and [the urge to] prevail, etc.

וכך למעלה מחנה מיכאל באהבה עזה ומחנה גבריאל כו' הן הן בחי' הבשר הנמשך מן הדם שכלב

And so above: the camp of Michael, with intense love, and the camp of Gavriel, etc., are the very level of the flesh that is drawn from the blood in the heart

(ועמ"ש מזה בד"ה בהעלותך בענין חייך שלך גדול משלהם ובד"ה והי' [והיה] מדי חדש כו' בענין יבא כל בשר להשתחוות) אך הדעת והשגה שמשגיגים בגדולת א"ס ב"ה כל חד לפום שיעורא דיליה.

(and see what is written about this in the discourse beginning "When you kindle," regarding "By your life, yours is greater than theirs," and in the discourse beginning "And it shall be, from one new moon," etc., regarding "all flesh shall come to bow down"). But the knowledge (daas) and comprehension with which they comprehend the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, each one according to his own measure

ולפי מדרגתו הוא בחי' העצמות שבאין מן המוח (וע' ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' שופטים דער"ה ע"א מענין עצמות ובשר).

and according to his level, is the level of the bones, which come from the brain. (And see the Raaya Mehemna, Parshas Shoftim, 275a, on the matter of bones and flesh.)

והנה הגם שהמדות הן לפי הדעת והשגה כי לפי שכלו יהולל איש. קטן לפי קטנו וגדול לפי גדלו.

Now, although the emotive attributes are according to the knowledge and comprehension, for “a man is praised according to his intellect,” the small according to his smallness and the great according to his greatness,

מ”מ לא כל הדעת והשגה מלובשת במדות שהרי ההשגה היא בגדולת א”ס ב”ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו’.

nevertheless, not all the knowledge and comprehension is en clothed in the emotive attributes; for the comprehension is of the greatness of the Infinite One, blessed be He, who, as is His Name, so is He: He has no end, etc.

8 ומלכותך מלכות כל עולמים למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית אין לו תחלה ואין לו תכלה כו’.

And “Your kingship is a kingship over all worlds”: above, without limit, and below, without end; He has no beginning and no end, etc.

וכן וממשלתך בכל דור ודור שבכל עולמים ובכל דור ודור שהן בחי' עולם ונפש וגם בחי' שנה נמשכה הארת אור א”ס ב”ה. כמ”ש לית אתר פנוי מיניה ממש.

And likewise, “and Your dominion is in every generation”: for in all worlds and in every generation, which are the levels of world and soul, and also the level of year, the radiance of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is drawn forth; as it is written, “there is no place empty of Him” at all.

9 וא”כ אם היתה כל ההשכלה מלובשת במדות שכלב לא היה ביכולת המדות אוי”ר [אהבה ויראה] כו’ להכיל ולהגביל ההשגה כלל

If so, were all the intellectual insight en clothed in the emotive attributes (middos) of the heart, the emotive attributes, love and awe, etc., would not be able to contain and delimit the comprehension at all;

אלא היו מתבטלים ממציותם, וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הושיט אצבעו הקטנה ביניהם ושרפן כו' אלא ההשגה המתלבשת במדות היא בחי' הארה מצומצמת מעט מזער מהשגה שבמוח הנמשכת להתלבש

rather, they would be nullified out of their existence, as our Sages, of blessed memory, said: "He stretched out His little finger among them and burned them," etc. Rather, the comprehension that is encloded in the emotive attributes is the level of a contracted glimmer, a tiny bit of the comprehension in the brain, which is drawn to be encloded

בלב מקום המדות והם בחי' גידין ועורקים המחברים העצמות עם הבשר כמ"ש להודיע לבני האדם גבורותיו הן הגבורות והצמצומים כמו דרך גידים דקים עד"מ

in the heart, the place of the emotive attributes; and these are the very level of the sinews and blood vessels that connect the bones with the flesh. As it is written, "to make known to the sons of man His mighty acts (gevuros)": these are the restraints (gevuros) and the contractions (tzimtzumim), as though through thin sinews, by way of analogy.

(וענין גידים אלו י"ל [יש לומר] שזהו בחי' מ"ט שערי בינה שהוא מה שיוצא אור ההשגה ממוח תבונתו ונמשך ומתפשט בלב כמ"ש בד"ה עיני כל. גם ע"ד שנתבאר בד"ה כי קרוב אליך הדבר בענין מ"ש ובחרת בחיים כו')

(And as for these sinews, it can be said that this is the level of the forty-nine gates of Binah (understanding), which is the light of comprehension going out from the brain of one's understanding and being drawn and spreading into the heart, as is written in the discourse beginning "The eyes of all." Also along the lines of what was explained in the discourse beginning "For the matter is near to you," regarding what is written, "and you shall choose life," etc.,

לאהבה את ה' שהבחירה היא בשכלו והאהבה היא בלב והבחירה קודם לאהבה והוא בחי' והשבות אל לבבך והיינו ענין מדות שבשכל מ"ט שערי בינה שמהם נמשך ומתפשט במדות שבלב. לחבר הלב עם המוח. ובזהר הרקיע)

"to love Havayah": for the choice is in one's intellect and the love is in the heart, and the choice precedes the love; and this is the level of "and you shall take it to your heart." And this is the matter of the emotive attributes within the intellect, the forty-nine gates of Binah, from which it is drawn and spreads into the emotive attributes in the heart, to connect the heart with the brain. And in Zohar HaRakia)

(בראשית נ"א) כ' [כתב] הגידים והעורקים הם צנורות שהם מעבר לאור פנימי הנק' רצון האור הוא רצון והמעבר שהוא הכלי נקרא צנור אותיות רצון. ועיין בפרשה ויחי (רל"ד ב') ע"פ ואגידה לכם:

(Bereishis, 51) he writes that the sinews and blood vessels are channels (tzinoros), which are a passageway for the inner light that is called will (ratzon): the light is ratzon, and the passageway, which is the vessel, is called tzinor, the letters of ratzon. And see in Parshas Vayechi (234b), on the verse "and I will tell you (ve'agidah lachem)":

10 ג ומעתה יוכן ענין זה ג"כ בתפלה שכנגד הקרבנות שהתבוננות בגדולת א"ס ב"ה איך דכולא קמיה כלא ממש חשיבי ואין ערוך אליו אפילו כערך טפה מים אוקינוס כנ"ל הוא בחי העצמות.

3. And now this matter will be understood also in prayer, which corresponds to the offerings. The contemplation of the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, how "all before Him are considered as truly nothing," and there is no comparison to Him, not even like the proportion of a drop to the waters of the ocean, as mentioned above, is the level of the bones.

כשהתבוננות היא בבחי דעת התקועה בחוזק בקביעות תמיד ולא שתהא חולפת ועוברת אחר התפלה רק בהתמדה והעמקה מעומקא דלבא באמת לאמתו

When the contemplation is at the level of knowledge (daas) that is firmly fixed, permanently and constantly, and not such that it passes and goes away after prayer, but with constancy and depth, from the depth of the heart, in absolute truth

(וזהו כענין מ"ש במ"א בענין משכיל לאיתן שאיתן הוא קשה וחזק כו') שמהדעת הזה נמשכה הארה דרך גידים דקין לבחי בשר הנמשכת מבחי דם הלב

(and this is like the matter of what is written elsewhere regarding "A maskil of Eisan," that eisan is hard and strong, etc.), then from this knowledge a glimmer is drawn, by way of thin sinews, to the level of flesh, which is drawn from the level of the blood of the heart,

שהוא מקור המדות שבנה"ב [שבנפש הבהמית] אהבה רעה ותאוות גשמיות ונצוח והתפארות כנ"ל לאכפייא לון ולהפכן לקדושת

which is the source of the emotive attributes (middos) of the animal soul: evil love and physical cravings, and [the urge to] prevail and self-glorification, as mentioned above; to subdue them and to transform them to the holiness of

הנה"א [הנפש האלקית] המשכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה וכמ"ש בכל לבבך בשני יצריך שגם היצה"ר [היצר הרע] שמשכנו בלב בחלל השמאלי המלא דם ישוב לאהבתו ית' (ועיין בזהר ויקרא)

the G-dly soul, which understands and contemplates the greatness of the Infinite One, blessed be He. And as it is written, "with all your heart (levavecha)": with both your inclinations; for the evil inclination, too, whose dwelling is in the heart, in the left chamber, which is full of blood, will turn to the love of Him, may He be blessed. (And see the Zohar, Vayikra)

(כ"ד א') וברע"מ [וברע"א מהימנא] פ' צו (ל"ג ב') מענין עצם מעצמי ובשר מבשרי ועוד מזה ברע"מ [ברע"א מהימנא] ס"פ תצא (רפ"א א') ובוהר בפ' אחרי (ע"ח א').

(24a), and the Raaya Mehemna, Parshas Tzav (33b), on the matter of "bone of my bones and flesh of my flesh"; and more on this in the Raaya Mehemna, end of Parshas Teitzei (281a), and in the Zohar, Parshas Acharei (78a).

ובמ"א בזהר בראשית (כ"ו א') פ' דעצם מעצמי ובשר מבשרי זהו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה ועמ"ש מזה בד"ה שיר השירים.

And elsewhere, in the Zohar, Bereishis (26a), it explains that "bone of my bones and flesh of my flesh" is the supernal Shechinah and the lower Shechinah. And see what is written about this in the discourse beginning "The Song of Songs."

וענין זה הוא מבואר בק"ש [בקריאת שמע] שמע ישראל לשון הבנה איך שה' אלקינו הוא אחד ממש ואין עוד מלבדו בשמים ממעל כו'

And this matter is explained in the recital of the Shema: "Hear, O Israel," a term of understanding: how Havayah our G-d is truly One, and there is nothing else besides Him, "in the heavens above," etc.;

שהחיות הנמשך בשמים ובארץ הוא רק כי ה' אלקינו הוא אלקים בחי' צמצום כו' (וכמ"ש בד"ה אלה תולדות יצחק). וכטפה מים אוקינוס כו'.

for the life-force that is drawn into the heavens and the earth is only because Havayah our G-d is Elokim, the level of tzimtzum (contraction), etc. (And as is written in the discourse beginning "These are the generations of Yitzchak.") And like a drop to the waters of the ocean, etc.

והטפה חיות ההוא היא כלולה ומיוחדת במאצילה ממש בבחי' סוכ"ע שלמעלה מן ההשתלשלות שרוחניות וגשמיות שוין לפניו כחשיכה כאורה שמזה ברוך ונמשך בהשתלשלות המדרגות בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] בחינת שם כבוד מלכותו להיות עילה ועלול רוחניות וגשמיות.

And that drop of life-force is included and united with its Emanator Himself, in the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which is above the chain of descent (hishtalshelus), before Whom spirituality and physicality are equal, "as darkness, so light"; from which it is "blessed" (baruch) and drawn down in the chain of descending levels, in the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), the level of "the Name of the glory of His kingship," so as to be cause and effect, spiritual and physical.

11 ואי לזאת ואהבת את ה' אלקיך שיהיה הוי' ממש אלקיך להיות נכלל באור א"ס ב"ה בתשקוקה וצמאון, ולא יהיה לו חפץ ורצון אחר זולתו ית' כלל.

And therefore, "You shall love Havayah your G-d": that Havayah Himself be your G-d, so as to be included in the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, with yearning and thirst; and that he have no other desire and will at all apart from Him, may He be blessed.

וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' כי באמת אין עוד מלבדו ולמי יחפוץ זולתו.

As it is written, "Whom do I have in heaven? And besides You I desire nothing," etc.; for in truth there is nothing else besides Him, and whom would one desire apart from Him?

12 והתעוררות אהבה זו בלב איש הוא בחינת דם הקרבן כי מלבד בשר גידין ועצמות שבקרבן שהקריבו ע"ג [על גבין] המזבח עוד הקטירו החלב וזרקו את הדם ע"ג [על גבין] המזבח.

And the arousal of this love in a person's heart is the level of the blood of the offering. For besides the flesh, sinews and bones of the offering, which they offered upon the altar, they also burned the fat and dashed the blood upon the altar.

וזריקת הדם הוא בחי' אהבה עזה הנמשכת מהתכוונות בגדולת א"ס ב"ה במס"נ [במסירות נפש] באחד ממש בדעת התקועה בחוזק

And the dashing of the blood is the level of intense love, which is drawn from contemplation of the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, with self-sacrifice (mesirus nefesh) in the very "One," with knowledge (daas) that is firmly fixed;

כי גם אהבה זו היא בחי' רתיחת הדמים (ועמ"ש מענין זה בד"ה בכ"ה בכסלו בפי' וישב בענין דם התמיד קודם להטבת שתי נרות כו')

for this love, too, is the level of the boiling of the blood. (And see what is written on this matter in the discourse beginning "On the twenty-fifth of Kislev," in Parshas Vayeshev, regarding "the blood of the daily offering precedes the trimming of two lamps," etc.)

והיינו לפי שהדעת וההתבוננות עצמה שהיא בחי' עצמות היא בחי' קרירות כי המוח מים וליחות כו'.

That is, because the knowledge and the contemplation itself, which is the level of bones, is the level of coolness, for the brain is water and moisture, etc.

אבל אהבה שבלב מקום משכן הדמים שם יסוד האש והצמאון כו' (ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית)

But the love in the heart, the dwelling-place of the blood: there is the element of fire, and the thirst, etc. (And see what is written in the discourse beginning "And it shall be for you as tzitzis.")

והוא מ' חמת התבוננות התקועה בחוץ באמת לאמתו בקרב איש ולב עמוק עד שימסור נפשו ממש באחד שלא יחפוץ חפץ ורצון אחר זולתו

And this is because of contemplation that is firmly fixed, in absolute truth, "within a man, and a deep heart," until he gives over his very soul in "One," so that he desire no other desire and will apart from Him,

ית', ואי לזאת תגדל התשוקה והצמאון בלב בהתגלות אהבה כרשפי אש ממש בכל לבבך כל לבו וכל חפצו לאהבת ה' בכלות הנפש ממש

may He be blessed. And therefore the yearning and thirst grow great in the heart, in a revelation of love like actual flashes of fire, "with all your heart": all his heart and all his desire for the love of G-d, with a true expiry of the soul (kelos hanefesh).

ואח"כ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך הוא בחינת הקטר החלב והשמנונית שבבהמה וכן באדם הגשמי כי ירעב לאכול ע"י רתיחת הדמים.

And afterward, "And these words, which I command you today, shall be upon your heart": this is the level of burning the fat and the fatness of the animal. And likewise in the physical person, "when he is hungry" to eat, [it is] through the boiling of the blood.

13 ואח"כ למלא נפשו כי ירעב וממלא רצונו וחפצו אזי נגדל החלב והשמנונית מחמת התענוג אשר השלים חפצו ורצונו

And afterward, "to fill his soul when he is hungry," he fills his will and desire; then the fat and fatness increase, because of the delight that he has fulfilled his desire and will.

וכן עד"מ בעבודה שאחר התשוקה והצמאון אשר יעורר האדם באהבת בבל לבכך זאת ישים אל לבו

And so too, by way of analogy, in [divine] service: after the yearning and thirst that a person will arouse in the love of "with all your heart," this he should take to heart:

כי הדברים הן ד"ת [דברי תורה] ומצות הן הם אשר אנכי ממש מצוך ולא בבחי' שם כבוד מלכותו בבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] לכד שהוא בחי' שם ולא בחי' עצמיות.

that "the words" are the words of Torah and the mitzvos, and they are the very ones "which I command you," I Myself; and not in the level of "the Name of the glory of His kingship," in the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), alone, which is the level of a name and not the level of essence.

אבל במצות אומרים אשר קדשנו במצותיו שהוא מובדל מגדר עלמין למעלה מן ההשתלשלות בבחי' סוכ"ע.

But over the mitzvos we say, "Who has sanctified us with His commandments," which is separated from the bounds of the worlds, above the chain of descent (hishtalshelus), in the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin).

וזהו קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כי התבואה היא בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] בבחי' סדר ההשתלשלות אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כי גבוה מעל גבוה כו' (ועמ"ש בסמוך ע"פ זה).

And this is [the meaning of] "Israel is holy to Havayah, the first of His harvest": for the harvest is in the level of memalei kol almin, in the level of the order of the chain of descent: "there is no blade of grass below that has no mazal," "for one higher than the high," etc. (And see what is written close by on this verse.)

משא"כ ישראל הן בחי' ראשית תבואתה וקודם להם. לפי שהן בבחי' קדש מפני אשר קדשנו במצותיו.

Whereas Israel are the level of "the first of His harvest," and precede them, because they are in the level of "holy," by virtue of "Who has sanctified us with His commandments."

ובהם נמשך ומתלבש עונג העליון ב"ה הגם שהמצות מלובשים ג"כ בגשמיות זרעים מועד כו' תרומות ומעשרות כו'.

And in them the supernal delight, blessed be He, is drawn and enclothed. Although the mitzvos are also enclothed in physicality, [as in the orders of] Zeraim, Moed, etc., terumos and tithes, etc.,

הנה ע"ז נאמר פקודי ה' ישרים משמחי לב פי' ישרים שאינם בדרך השתלשלות עו"ע [עילה ועלול] בבחי' הסתר פנים וירידת המדרגות שמתעבה ומתגשם והולך בדרך וסדר התלבשות שמחכמה ושכל אלקות נעשה שכל אנושי

of this it is said, "The precepts of Havayah are upright, gladdening the heart." "Upright" means that they are not by way of the chain of descent of cause and effect, in the level of the hiding of the Face and the descent of the levels, which grows ever coarser and more corporeal by way and order of enclothement, so that from the wisdom and intellect of G-dliness there comes to be human intellect.

אבל פקודי ה' הם ישרים שנמשך בהם אור א"ס ב"ה כמו למעלה ממש (וכמ"ש במ"א בפ"י לעשות הישר בעיני ה' אלקיך וע"י [ועיין] בזהר בפ' ויקרא דט"ו סע"א [סוף עמוד א]).

But "the precepts of Havayah" are "upright": the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is drawn into them just as it is above. (And as is written elsewhere on the explanation of "to do what is upright in the eyes of Havayah your G-d"; and see the Zohar, Parshas Vayikra, end of 15a.)

כי הן הם חכמתו ורצונו ית' ממש ולכן הם משמחי לב האדם למטה בהגלות נגלות אור א"ס ב"ה.

For they are His very wisdom and will, may He be blessed; and therefore they "gladden the heart" of man below, as the Infinite Light, blessed be He, is openly revealed.

וכמ"ש ולישרי לב שמחה והיא השמחה הבאה אחר הצמאון שבואהבת לדבקה באור א"ס ב"ה ממש.

And as it is written, "and for the upright of heart, joy." And this is the joy that comes after the thirst of "You shall love," to cleave to the Infinite Light, blessed be He, itself,

כשישים אל לבו שזאת התורה והמצות הגשמיים אשר לפנינו יסודתם בהררי קדש עליון והן בחינת ישרים שאור א"ס ב"ה ממש נגלה בהם למטה כמו למעלה שאין שם הסתר פנים על אור ה' וקדושתו.

when he takes to heart that this Torah, and the physical mitzvos that are before us, have their foundation in the supernal "mountains of holiness," and are the level of "upright," for the Infinite Light, blessed be He, itself, is revealed in them below as above, so that there is no hiding of the Face there over the light of G-d and His holiness.

14 ובוזה ימלא נפשו כי ירעב וישלים חפצו ורצונו בעסק וקיום המצות ות"ת [ותלמוד תורה] כנגד כולם כי הם אשר אנכי ממש מצוך והיינו היום דוקא בחי' היום לעשותם

And with this he will "fill his soul when he is hungry," and fulfill his desire and will, in engaging in and keeping the mitzvos, and Torah study, which is equal to them all; for they are what "I command you," I Myself. And this is "today" specifically, the level of "today, to do them,"

כי בבחי' היום לעשותם נמשך דוקא מאור א"ס ב"ה הסוכ"ע שלמעלה מגדר ההשתלשלות כי עשייה היא לעילא (כמ"ש בזהר פ' בהר דק"ח ע"ב ובפ' וירא דקט"ו ע"א).

for in the level of "today, to do them" there is drawn specifically from the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which is above the bounds of the chain of descent (hishtalshelus); for "the doing is on high" (as is written in the Zohar, Parshas Behar, 108b, and in Parshas Vayera, 115a).

ופי' הענין כי הנה דרך השתלשלות עילה ועלול בלבד לא היה נשתלשל עד עולם העשייה גשמי כי התהוות גשמיות העולם וחומריותו לא נתהווה מרוחניות ואין הרוחניות פועל הגשמיות.

And the explanation of the matter: by way of the chain of descent of cause and effect alone, it would not have descended as far as the physical World of Asiyah (Action); for the coming into being of the world's physicality and materiality did not come into being from spirituality, and spirituality does not produce physicality.

אלא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה שמכה בו ואומר לו גדל שהגידול של צמח האדמה מכה הצומח אשר בארץ הוא ע"י המזל.

Rather, as our Sages, of blessed memory, said: "There is no blade of grass below that has no mazal above that strikes it and says to it, 'Grow!'" For the growth of the earth's vegetation, from the power of growth that is in the earth, is through the mazal.

אבל התהוות צמח האדמה ועשב הגשמי ממש אינו ע"י המזל כלל רק הוא כח האלקי אור א"ס ב"ה ממש הסוכ"ע שלפניו רוחניות וגשמיות שוין וכשם

But the coming into being of the earth's vegetation and of the actual physical grass is not through the mazal at all; rather, it is the G-dly power, the Infinite Light, blessed be He, itself, the light that encompasses all worlds, before Whom spirituality and physicality are equal. And just as

שהוא פעל ועשה רוחניות מאין ליש כך פעל ועשה את הגשמיות מאין ממש ליש לכן בע"מ [בעשרה מאמרות] כתיב והיו למארת וכתיב ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים.

He brought about and made spirituality from nothing to something, so He brought about and made the physical from absolute nothing to something. Therefore, in the Ten Utterances it is written, "And let them be for luminaries," and it is written, "And G-d made the two great luminaries."

15 וכן יהי רקיע ויעש אלקים את הרקיע. תוצא הארץ נפש חיה. ויעש אלקים את חית הארץ. שעל הרוחניות נאמר יהי.

And likewise, "Let there be a firmament," and "G-d made the firmament"; "Let the earth bring forth living creatures," and "G-d made the beasts of the earth." For of the spiritual it is said "Let there be,"

ועל הגשמיות ויעש. שהיתה עשיה בפ"ע [בפני עצמו] לגשמיות. שבמאמר שנבראו הרוחניות לא נתהווה הגשמיות (ועמ"ש מזה במ"א בד"ה יביאו לכוש מלכות ובאגה"ק [ובאגרת הקודש] ד"ה איהו וחיה)

and of the physical, "And He made": for there was a separate making for the physical, since through the utterance by which the spiritual was created, the physical did not come into being. (And see what is written about this elsewhere, in the discourse beginning "Let them bring royal apparel," and in Iggeres HaKodesh, the discourse beginning "He and His life-forces.")

ולזאת ישמח לבב אנוש אף גילת ורנן בעשותו א' ממצות ה' המלוכות בגשמיות דוקא שהוא אור א"ס ב"ה הסוכ"ע ממש. ובודאי כדאי הוא הדבר הזה לרוות צמאוננו ותשוקתו שבואהבת:

And therefore "the heart of man will rejoice," "indeed with joy and singing," when he performs one of G-d's mitzvos, which are en clothed specifically in physicality, which is the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), itself. And this is certainly a thing worthy to quench his thirst and yearning of "You shall love."

16 ד אך זאת עוד אחת היא הדרך המביאה להיות גילוי נה"א [נפש האלקית] המשכלת ומתכוננת בגדולת אור א"ס ב"ה שיהא פועל ישועות בקרב איש ולב עמוק לאהבה את ה' בכל לבבך

4. But there is yet one more thing. The path that leads to the revelation of the G-dly soul, which understands and contemplates the greatness of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, so that it "work salvations" "within a man and a deep heart," to love G-d "with all your heart,"

ממש ושיהא גם כח המתאוה שבנה"ב [שבנפש הבהמית] מתהפך וישוב ג"כ לאהבת ה' היא בחינת רחמנות לעורר רחמים רבים על ניצוץ אלקות שבנפשו שירד מאיגרא רמה כו' להתלבש בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] לזון ולפרנס בצרכי הגוף אכילה ושתייה כו'.

truly; and so that the desiring power of the animal soul, too, be transformed and also turn to the love of G-d: this is the level of compassion (rachmanus), to arouse great mercy upon the spark of G-dliness in one's soul, which descended "from a lofty roof," etc., to be en clothed in a body and an animal soul, to nourish and sustain [it] with the needs of the body, eating and drinking, etc.

17 וע"ז תקנו בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] לומר והוא רחום ב"פ [בי פעמים]. וגם בברכת יוצר אומרים ברחמיך הרבים רחם עלינו. ופ"י ברחמיך לפי שכל דרך איש ישר בעיניו ודומה לו שכך היא המדה הנכונה.

And for this [the Sages] instituted in Pesukei deZimra (the Verses of Praise) to say "And He, being merciful" twice. And also in the blessing of Yotzer we say, "In Your great mercy, have mercy on us." And the meaning of "In Your mercy" is: because "every way of a man is right in his own eyes," and it seems to him that such is the proper measure,

וכך היא חובתו להשתמש בצרכי הגוף איש לפי ערכו במדה שאדם מודד לעצמו כך צריך לו ולא סגי בלא"ה [בלאו הכי].

and that such is his obligation, to make use of the needs of the body, each man according to his standing, in the measure that a person measures out for himself: so much he needs, and he cannot do without it.

אכן זאת הוא רוח אנוש בשגם הוא בשר אבל לגבי קוב"ה [קודשא בריך הוא] הנה ירידה גדולה היא מאד לא"ס ותכלית.

Indeed, this is the spirit of man, "since he, too, is flesh." But in relation to the Holy One, blessed be He, it is a very great descent, without end or limit.

18 ורחמי ה' מרובים מאד. על ירידה הגדולה הזאת. ולזאת אנו מבקשים רחמי שמים המרובים ואומרים הגם שלפי שכלנו הדל אין אנו מרגישים הרחמנות.

And G-d's mercy is very abundant over this great descent. And therefore we ask for the abundant mercy of Heaven and say: although, according to our meager intellect, we do not feel the compassion,

מ"מ ברחמיך הרבים רחם עלינו וגדול כח רחמנות זו לעורר את האהבה שכלב ונפש הבהמית ע"י בינה ודעת דנה"א [נדפס האלקית] המשכלת בגדולת ה'.

nevertheless, "In Your great mercy, have mercy on us." And great is the power of this compassion to arouse the love in the heart and the animal soul, through the understanding (binah) and knowledge (daas) of the G-dly soul, which understands the greatness of G-d.

וכמאמר אבינו אב הרחמן המרחם רחם נא עלינו ותן בלבנו בינה כו' (ועמ"ש בשה"ש [בשיר השירים] בד"ה קול דודי הנזכר לעיל בענין מצה ומרור כו' ובפ' במדבר סד"ה וידבר בענין למשפחותם לבית אבותם.

And as in the saying, "Our Father, merciful Father, Who acts mercifully, please have mercy on us and put understanding into our hearts," etc. (And see what is written in Shir HaShirim, in the discourse beginning "The voice of my beloved," mentioned above, regarding matzah and maror, etc.; and in Parshas Bamidbar, at the end of the discourse beginning "And He spoke," regarding "by their families, by their fathers' house."

ועמ"ש ע"פ כנשר יעיר כו' וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים שהוא בחי' מדת הרחמים שע"י דייקא ואביא אתכם אלי ממש)

And see what is written on the verse "As an eagle rouses," etc.; and this is "And I bore you on eagles' wings," which is the level of the attribute of mercy, for through this specifically, "and I brought you to Me," truly.)

וזהו ענין קרבן התמיד שבא מן הכבשים כי הכבשים יש בהם בחי' רחמנות וקולן קול רחמים.

And this is the matter of the daily offering coming from the lambs: for lambs have in them the level of compassion, and their voice is a voice of mercy.

והרחמנות הוא כמ"ש כרחל לפני גוזזיה נאלמה וענין גוזזיה הוא כי הנה הכבש יש לו צמר בעורו והעור הוא המפסיק בין הבשר והצמר.

And the compassion is as it is written, "like a ewe (rachel) that is dumb before her shearers." And the matter of "her shearers" is this: the lamb has wool on its skin, and the skin is what separates between the flesh and the wool.

כי מן הבשר עצמו א"א לצמוח שערות הצמר כ"א ע"י הפסק העור. ויובן זה למעלה

For from the flesh itself the hairs of the wool cannot grow, but only through the separation of the skin. And this will be understood above:

כי ענין שעירות הם הן צרופי אותיות המתלבשות בכי"ע להיות מאין יש ודבר נפרד והתהוות בחי צרופי אותיות להיות עולמות הנפרדים הוא ע"י מסך מבדיל בחי רקיע

for the matter of hairs is the combinations of letters that are encloded in [the Worlds of] Beriah, Yetzirah and Asiyah, to be, from nothing, a "something" and a separate thing; and the coming into being of the level of the combinations of letters as separate worlds is through a dividing screen, the level of a firmament (rakia)

(ועמ"ש מזה בפי' לך לך בד"ה והבדילה הפרוכת וכד"ה פתח אליהו בפי' וירא) וגוזזים השעירות הן המפרידים בחי צרופי אותיות הנ"ל משרשם

(and see what is written about this in Parshas Lech Lecha, in the discourse beginning "And the curtain shall divide," and in the discourse beginning "Eliyahu opened," in Parshas Vayera). And the shearers of the hairs are those that separate the level of the combinations of letters mentioned above from their root,

שהם דבוקים ומיוחדים באלקות ממש להיות בבחי' נפרדים ממש ללכת אחר חיות הגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] בלבד ותמו ונכרתו משרשם עד שנראה העוה"ז הגשמי ליש ודבר נפרד ממש כו'

in which they are attached and united with G-dliness itself, so that they be in the level of things truly separate, going after the life of the body and the animal soul alone; and they come to an end and are cut off from their root, until this physical world appears as a "something" and a truly separate thing, etc.

(ועמ"ש מזה בד"ה והיה אור הלכנה בפי' צו) וע"י כן נאמר ורחל עקרה שאינה מולדת בחי' או"י"ר [אהבה ויראה] כו'.

(And see what is written about this in the discourse beginning "And the light of the moon shall be," in Parshas Tzav.) And because of this it is said, "And Rachel was barren": that she does not give birth to the level of love and awe, etc.,

שהן בחי' הבנים כו'. לפי שרחל לפני גוזזיה נאלמה לכך היא בחי' עקרה שאינה מולדת ולזה תיקנו בתקון חצות תקון רחל לעורר בכיה ורחמנות.

which are the level of the children, etc. Because "a ewe (rachel) is dumb before her shearers," therefore she is the level of a barren woman who does not give birth. And for this [reason] they instituted in Tikkun Chatzos (the Midnight Rite) Tikkun Rachel, to arouse weeping and compassion.

וכמ"ש רחל מבכה וכי ואח"כ תקון לאה היא אם הבנים שמחה שהיא השמחה הבאה אחר לידת האהבה כשנעשית אם הבנים. שאז תתענג כו'.

And as it is written, "Rachel weeps," etc. And afterward, Tikkun Leah: she is "a joyful mother of children," which is the joy that comes after the birth of the love, when she becomes the mother of children; for then she will delight, etc.

19 והנה בחי' כבש ורחמנות היא בחי' יעקב שהיה רועה צאן לבן. גם מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] היה רועה צאן יתרו. אך איתא בזהר משה מלגיו שהוא רע"מ [רעיא מהימנא] ויעקב מלבר.

Now, the level of the lamb and of compassion is the level of Yaakov, who was a shepherd of Lavan's flock. Moshe our teacher, peace be upon him, too, was a shepherd of Yisro's flock. However, it is stated in the Zohar: Moshe is within, for he is the Faithful Shepherd (Raaya Mehemna), and Yaakov is without.

והענין כי הנה התעוררות רחמנות זו היא מצד הדעת שהיא השגה בגדולת אור א"ס ב"כ שכשמו כן הוא אין לו סוף כו'

And the explanation is that the arousal of this compassion comes from the side of knowledge (daas), which is comprehension of the greatness of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which, as is its name, so it is: it has no end, etc.,

ואין ערוך אליו וכי אשר לזאת כשישים אל לבו ששם היתה נשמתו כלולה במאצילה ב"ה and there is no comparison to Him, etc. Therefore, when he takes to heart that there his soul was included in its Emanator, blessed be He,

טרם ירידתה וירדה פלאים מטה מטה יעורר רחמים רבים בלבו מאד מאד על גודל עוצם הירידה. משא"כ כשאין בו דעת כל דרך איש ישר בעיניו.

before its descent, and it has descended wondrously, lower and lower, he will arouse exceedingly great mercy in his heart over the greatness and enormity of the descent. Whereas when he has no knowledge, "every way of a man is right in his own eyes."

20 וכמאמר ברחמיך הרבים כו' וכנ"ל. והנה המשכת הדעת בנש"י [בנשמות ישראל] הוא ע"י משה רע"מ [רע"א מהימנא] כי משה הוא שושבינא דמלכא וע"י נמשך להיות בחי יעקב בחי הרחמנות.

And as in the saying, "In Your great mercy," etc., as above. Now, the drawing of knowledge (daas) into the souls of Israel is through Moshe, the Faithful Shepherd (Raaya Mehemna); for Moshe is the King's groomsman (shushvina d'Malka), and through this it is drawn so that there be the level of Yaakov, the level of compassion.

וזהו משה מלגיו ויעקב מלכר (ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כו' ע"ש. וע"פ שניך כעדר הרחלים וע' עוד מענין משה ויעקב בזהר פ' בלק דקפ"ז ע"ב ובפ' ויצא דקנ"ב ע"ב).

And this is "Moshe within and Yaakov without." (And see what is written on the verse "And these are the ordinances that you shall set before them," etc.; see there. And on the verse "Your teeth are like a flock of ewes." And see further on the matter of Moshe and Yaakov in the Zohar, Parshas Balak, 187b, and in Parshas Vayetzei, 152b.)

וזהו ענין שנאמר זה האשה אשר תקריבו לשון רבים כי הקרבת הכבש הוא בחי הרחמנות הוא מצוה לכל ישראל רק שנקרב ע"י הכהן אהרן שושבינא דמטרוניתא.

And this is the matter of what is said, "This is the fire-offering that you shall offer," in the plural: for the offering of the lamb, the level of compassion, is a mitzvah for all Israel, only that it is offered through the kohen, Aharon, the Queen's groomsman (shushvina d'Matronisa).

משא"כ לעשות את הכבש שהוא התעוררות והתהוות בחי הרחמנות לעשות בנפשו כתיב תעשה לשון יחיד וקאי על מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] עצמו

Whereas of "making" the lamb, which is the arousal and bringing into being of the level of compassion, to make [it] in one's soul, it is written "you shall make," in the singular; and this refers to Moshe our teacher, peace be upon him, himself,

שהוא היה עושה וממשיך הדעת בנש"י [בנשמות ישראל] לעשות ולעורר את הרחמנות בכדי שיבא לואהבת ה' בכל לבבך בכלות הנפש ממש

for he would make and draw the knowledge into the souls of Israel, to make and arouse the compassion, so that one come to "You shall love Havayah with all your heart," with a true expiry of the soul.

וזהו עולה בבחי' ריח ואח"כ ניחוח לשון נחות דרגא שהן המשכת אור א"ס ב"ה בצרופי אותיות התפלה רופא חולים כו' ומברך השנים כו' שהן בחי' שערות הצמר הנמשכין מן העור לבלתי היות בבחי' נפרד.

And this ascends in the level of "fragrance" (rei'ach); and afterward, nicho'ach, a term of descending a level (nechos darga), which is the drawing of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, into the combinations of the letters of prayer, "Who heals the sick," etc., and "Who blesses the years," etc.; these are the level of the hairs of the wool, drawn from the skin, so as not to be in the level of separateness.

וע"ז אמר שסנדי"ל [שסנדלפון] קושר כתרים לקונו מצרופי אותיות התפלה שנעשה בחי' תענוג וכתר ממש ודי"ל [ודי למבין].

And of this it was said that Sandalfon ties crowns for his Maker from the combinations of the letters of prayer, which becomes the level of delight and of an actual crown (keser). And this suffices for one who understands.

(ועמ"ש מזה בד"ה נר חנוכה כו' ומזוזה מימין ובד"ה מה יפו פעמך בנעלים ועמ"ש עוד מענין כבש בפי' אמור בביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הביכורים):

(And see what is written about this in the discourse beginning "The Chanukah lamp," etc., "and the mezuzah on the right," and in the discourse beginning "How beautiful are your steps in sandals"; and see further on the matter of the lamb in Parshas Emor, in the explanation on the verse "And the kohen shall wave them with the bread of the first fruits"):

21 ועו"ל [ועוד יש לומר] בענין שהתמיד בא מהכבשים דוקא דהנה יש ב' בחי' צדיקים ובעלי תשובה ואע"ג [ואף על גב] שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד

And one may further say regarding [the fact] that the daily offering came specifically from the lambs: there are two levels, tzaddikim and baalei teshuvah (those who return). And although our Sages, of blessed memory, said, "In the place where baalei teshuvah stand, perfect tzaddikim cannot stand,"

והיינו משום דבחילא יתיר מ"מ לפעמים מצינו ג"כ שבח"י צדיקים גבוה יותר כמאמר במי נמלך
בנשמותיהם של צדיקים ועיין בגמרא ספ"ה דברכות וגם כי הצדיק אינו מתיירא מיניקת החיצונים.

and this is because [they come] with greater strength, nevertheless at times we also find that the level of tzaddikim is higher, as in the saying, "With whom did He take counsel? With the souls of the tzaddikim"; and see the Gemara, end of chapter 5 of Berachos. And also, the tzaddik does not fear the drawing of nurture by the external forces.

22 ועדי"ז י"ל [יש לומר] בח"י כבש לגבי פר כי הפר יש לו כח וגבורה יותר וזהו כמו העלאה דתשובה בחילא
יתיר ולכן נסכיו ג"כ מרובים יותר ועמ"ש מזה בפ' שלח סד"ה ענין הנסכים.

And along these lines it can be said [of] the level of the lamb relative to the bull: for the bull has more strength and might, and this is like the elevation of teshuvah (return), "with greater strength"; and therefore its libations, too, are more numerous. And see what is written about this in Parshas Shelach, at the end of the discourse beginning "The matter of the libations."

אבל עכ"ז [עם כל זה] מעלת הכבש שיש לו צמר כעורו שמהם הלבושים רומז למצות שנק' לבושים וגם
התורה נמשכה מבח"י ושער רישיה כעמר נקא לכן רומז לבח"י צדיק.

But nevertheless, the advantage of the lamb, that it has wool on its skin, from which [come] garments, alludes to the mitzvos, which are called garments; and also, the Torah is drawn from the level of "and the hair of His head like pure wool"; therefore it alludes to the level of a tzaddik.

וזהו ורעו כבשים (ישע"י [ישעיה] ה' י"ז) כבשים ללבושך (משלי כ"ז כ"ו). ולכן לגבי קרבן התמיד צ"ל כבש
דוקא כי תשובה אינו אלא לפי שעה.

And this is "and lambs shall graze" (Isaiah 5:17), "lambs for your clothing" (Proverbs 27:26). And therefore, regarding the daily offering, it must be a lamb specifically: for teshuvah is only for the time being,

אבל בתמידית צ"ל בח"י צדיק וכמ"ש סד"ה שובה ישראל גבי קחו עמכם דברים וגבי כי עמך הסליחה
למען תורא.

but in constancy there must be the level of a tzaddik; as is written at the end of the discourse beginning "Return, O Israel," regarding "Take words with you," and regarding "For with You is forgiveness, that You may be feared."

גם כבש י"ל [יש לומר] מלשון ומלאו את הארץ וכבשוה. ונכבשה הארץ. וכך הצדיק כובש את היצה"ר [היצר הרע].

Also, keves (lamb) can be said [to come] from the term [in] “and fill the earth and subdue it (vechivshuha),” and “and the land shall be subdued.” And so the tzaddik subdues the evil inclination.

וגם להפך שהוא נכבש לפני הקב"ה ומבטל רצונו אליו ית' ונכבשה הארץ לפני ה' (במדבר ל"ב כ"ב).

And also the reverse: that he is subdued before the Holy One, blessed be He, and nullifies his will to Him, may He be blessed: “and the land shall be subdued before Havayah” (Numbers 32:22);

ואני כבש אלוף (ירמיה י"א). ועיין בתו"א [בתורה אור] בד"ה ותוסף אסתר ובד"ה אם לא תדעי לך בענין ורחל היתה יפת תואר.

“And I was like a docile lamb” (Jeremiah 11). And see in Torah Ohr, in the discourse beginning “And Esther once again,” and in the discourse beginning “If you do not know,” regarding “And Rachel was of beautiful form.”

גם הוא מן הנעלבים ואינן עולבים בחי' כרחל לפני גוזזיה נאלמה. ובגמ' [ובגמרא] (פ"ב [פרק כ'] דחגיגה ד"ג ע"א)

Also, he is of “those who are insulted but do not insult,” the level of “like a ewe that is dumb before her shearers.” And in the Gemara (chapter 2 of Chagigah, 13a),

ע"פ כבשים ללבושך אמרו דברים שהם כבשונו של עולם יהיו תחת לבושך ופרש"י [ופירש רש"י / ופירוש רש"י] סתרו של עולם.

on the verse “lambs (kevasim) for your clothing,” they said: “Matters that are the hidden things (kivshono) of the world shall be under your garment”; and Rashi explains: the secret of the world.

כמו רישא בכבשא (חולין דצ"ג ב'). בהדי כבשי דרחמנא למה לך (ברכות ד"י [די יסודות]) ממני יצאו כבושין (מכות כ"ג ב').

As in “the head in pickling brine (kivsha)” (Chullin 93b); “What have you to do with the hidden matters (kavshei) of the Merciful One?” (Berachos 10a); “From Me went forth the hidden matters (kevushin)” (Makkos 23b).

ופי' סתרו של עולם היינו כי אורייתא סתים וגליא וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] סתים וגליא והנה בחינת ז"א נקי גליא לגבי ע"י [עתיק יומין]

And the meaning of "the secret of the world" is this: for "the Torah is hidden and revealed, and the Holy One, blessed be He, is hidden and revealed." Now, the level of Z'eir Anpin is called "revealed" relative to Atik Yomin;

ולכן נקי חסד דז"א חסד דלבר וחסד דע"י [דעתיק יומין] נקי חסד דלגאו [באד"ר [באדרא רבא] דקל"ג ב']. וההמשכה מבחי' ע"י [עתיק יומין] נקי כבשי דרחמנא כמו שתוק כך עלה במחשבה כמ"ש במ"א.

and therefore the Chesed of Z'eir Anpin is called "the outer Chesed," and the Chesed of Atik Yomin is called "the inner Chesed" (in the Idra Rabba, 133b). And the drawing forth from the level of Atik Yomin is called "the hidden matters of the Merciful One," as in "Be silent! Thus it arose in thought," as is written elsewhere.

והנה בחי' התמיד הוא להמשיך רחמים רבים מבחי' עתיקא לפני הוי' למעלה משם הוי' וכו'

Now, the level of the daily offering is to draw down great mercy from the level of Atika, "before Havayah," above the Name Havayah, etc.

וזהו ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך כמ"ש בזח"א [בזהר חלק א] בפ' תולדות דקמ"א (ועמ"ש בד"ה לבבתי)

And this is "And Havayah will guide you always (tamid), and satisfy your soul with radiances (tzachtzachos)," as is written in the Zohar, Part I, Parshas Toldos, 141 (and see what is written in the discourse beginning "You have captured my heart");

וע"כ היה בא מן הכבשים דוקא שהוא לשון סתר להמשיך מבחי' סתים לבחי' גליא. והוא בחינת תמיד בחינת לא שניתי כו'.

and therefore it came from the lambs specifically, for it is a term of concealment: to draw from the level of the hidden to the level of the revealed. And this is the level of tamid (constancy), the level of "I have not changed," etc.

וגם כבש שבמזבח ולא תעלה במעלות והוא בחי' הצנע לכת וזהו עלה בכבש ופנה לסובב בחי' סובב כולא עלמין.

And also the ramp (kevesh) of the altar, and "you shall not ascend by steps": this is the level of "walking modestly." And this is "He went up the ramp and turned to the surrounding ledge (sovev)," the level of the light that encompasses all worlds (sovev kulla almin).

גם כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מ"ט עיזי מסגין ברישא והדר אימרי כברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא הרי אימרי נקי נהורא.

Also, as our Sages, of blessed memory, said: "Why do the goats go in front and afterward the lambs (imrei)? As in the creation of the world: first darkness, and afterward light." Thus the lambs are called "light."

והנה יחוי"ת [יחודא תתאה] נקי חשוכא לגבי יחוי"ע [יחודא עילאה] ועדי"ז אפילו ז"א דאצילות נקי כן לגבי ע"ק [עתיקא קדישא] כי שערות דז"א הן שחורות כעורב ושל ע"ק [עתיקא קדישא] כעמר נקא.

Now, the lower unity (yichuda tata'ah) is called "darkness" relative to the higher unity (yichuda ila'ah); and along these lines, even Z'eir Anpin of Atzilus is called so relative to Atika Kadisha: for the hairs of Z'eir Anpin are "black as a raven," and those of Atika Kadisha are "like pure wool."

גם י"ל [יש לומר] אימרי ע"ד את ה' האמרת היום ופרש"י [ופירש רש"י / ופירוש רש"י] (פ"ק [פרק קמא] דברכות ד"ו סע"א [סוף עמוד א]) לשון חשיבות ושבח. ועמ"ש ע"פ מי כמוך באלים הוי' דשבח זה קאי על ע"ק [עתיקא קדישא] [באד"ר [באדרא רבא] דקכ"ח א').

It can also be said [that] imrei is along the lines of "You have exalted (he'emarta) Havayah today," and Rashi explains (first chapter of Berachos, end of 6a) [that it is] a term of importance and praise. And see what is written on the verse "Who is like You among the mighty, Havayah," that this praise refers to Atika Kadisha (in the Idra Rabba, 128a).

(והנה הרקיע הוא הפרסא המפסיק בין אצילות לבריא. ואמנם יש כמה בחינות פרסא כמ"ש במ"א ע"פ והבדילה הפרוכת כו'.

(Now, the firmament is the parsa (partition) that separates between Atzilus and Beriah. However, there are several levels of parsa, as is written elsewhere on the verse "And the curtain shall divide," etc.

ובחי עור של הכבש כיון שגם לאחר הפסק הרקיע נמשכים ממנו שערות שהן בחי צמר שהוא בחי גבוה א"כ מורה שהרקיע המפסיק הוא ע"ד הפרוכת המפסיק בין קדש לקדש.

And the level of the lamb's skin: since even after the separation of the firmament, hairs are drawn from it which are the level of wool, which is a lofty level, it therefore indicates that the separating firmament is like the curtain that separates between holy and holy.

משא"כ בעזים שמשערות העזים נמשך יניקה לחיצונים א"כ מורה שהעור המפסיק הוא למטה במדרגה שמבדיל בין קדש לחול ולכן נאמר שערך כעדר העזים שגלשו כו'.

Whereas with goats, from the hairs of the goats nurture is drawn to the external forces; if so, it indicates that the separating skin is lower in level, separating between holy and profane. And therefore it is said, "Your hair is like a flock of goats that streamed down," etc.

וכ"ש [וכל שכן] בשאר בהמות שאין שערות שלהן ראויים ללבושי [ללבושין / ללבושים] כצמר. וא"כ דוקא בעור הכבש מרומז תיקון הפרסא והאותיות הנמשכ" [הנמשכים / הנמשכין] דרך הפרסא לבלי יהיו בבחינת נפרד כו' וע"כ בא התמיד מהכבשים דוקא.

And all the more so with the other animals, whose hairs are not fit for garments like wool. And if so, it is specifically in the lamb's skin that the rectification of the parsa is alluded to, and [of] the letters drawn through the parsa, that they not be in the level of separateness, etc. And therefore the daily offering came specifically from the lambs.

ושרש עור ורקיע זה הוא בחינת קרומא דאירא כו' כמ"ש במ"א בענין שנזכר ב' פעמים הבדלה בענין יהי רקיע כו'):

And the root of this skin and firmament is the level of the "membrane of air" (kruma d'avira), etc., as is written elsewhere regarding [the fact] that "separating" is mentioned twice in the matter of "Let there be a firmament," etc.):

23 קיצור (א) שני פעמים ואמרת מיד ולדורות. תקריבו תעשה. קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד, שהיה האור כלול במאור עצמו.

Summary. (1) The two times "and you shall say": immediately and for the generations. "You shall offer," "you shall make." Before the world was created there was He and His Name alone, for the light was included in the Luminary itself.

ואחר שנברא העולם נעשה התפשטות האור. והוא ירידה גדולה לגבי האור כמ"ש בד"ה תקעו בחודש.

And after the world was created there came about the spreading forth of the light; and this is a great descent relative to the light, as is written in the discourse beginning "Blow [the shofar] on the new moon."

24 והוא בשביל עלייה שיהיה היש בטל לאין. לויתן זה יצרת לשחק בו. ועמ"ש מזה בד"ה אלה מסעי.

And this is for the sake of an ascent: that the something be nullified to nothing. "This Leviathan You formed to make sport with." And see what is written about this in the discourse beginning "These are the journeys,"

ובד"ה אני דפי ציצית וזהו ענין השיר של המלאכים. ועיקר ביטול היש לאין הוא במעשה הקרבנות, ולכן היה השיר על הקרבן.

and in the discourse beginning "I [am Havayah]" of the section of tzitzis. And this is the matter of the song of the angels. And the principal nullification (bittul) of the something to nothing is in the act of the offerings; and therefore the song was over the offering.

וכך הוא ענין התפלה. ואפ"ל [ואפשר לומר] דלכן בתפלה אומרים תחלה פסוד"ז [פסוקי דזמרה] ושירת הים וכמ"ש בד"ה אז ישיר משה ובנ"י [ובני ישראל]. פי' לחמי לאשי.

And such is the matter of prayer. And one can say that this is why in prayer we first say Pesukei deZimra (the Verses of Praise) and the Song at the Sea, as is written in the discourse beginning "Then Moshe and the children of Israel sang." The meaning of "My bread for My fire-offerings":

לבחינת השרפים: (ב) ומה שהתמיד בא מכבשים דוקא. אף שפני שור הוא ראש לכל הקרבנות בפרשת שור או כשב או עז כמ"ש ברכות שם פכ"ז.

for the level of the Serafim. (2) And as for the daily offering coming specifically from lambs, although the "face of an ox" is the head of all the offerings, in the passage "An ox, or a sheep, or a goat," as is written in Midrash Rabbah there, chapter 27,

היינו מפני שכבש יש לו קול רחמים עמ"ש בד"ה והניף הכהן אותם. וגם יש לו צמר בעורו אשר נמשל בהם בחינת ושער רישיה כעמר נקא.

it is because the lamb has a voice of mercy; see what is written in the discourse beginning "And the kohen shall wave them." And also, it has wool on its skin, to which the level of "and the hair of His head like pure wool" is likened.

(וכתיב אם יאדימו כתולע כצמר יהיו עמ"ש בד"ה האזינו השמים. והנה עולת תמיד פי' האריז"ל [האר"י זכרונו לברכה] עולת אותיות תולע עמ"ש בד"ה חקת התורה בענין תולעת יעקב).

(And it is written, "Though they be red like crimson, they shall be like wool"; see what is written in the discourse beginning "Give ear, O heavens." Now, [on] olas tamid (the daily burnt-offering), the Arizal, of blessed memory, explained: olas has the letters of tola (crimson worm); see what is written in the discourse beginning "The statute of the Torah," regarding "the worm (tola'as) Yaakov.")

והנה הבשר גידין ועצמות של התמיד היה עולה כולה. עצמות נמשכים מהמוח והוא בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] ועמ"ש בביאור ע"פ וידבר דעשרת הדברות שהעצמות מתקשרים עם עצם הגלגלת דחפאי על מוחא.

Now, the flesh, sinews and bones of the daily offering would all go up. The bones derive from the brain, and this is the level of Chochmah, Binah and Daas; and see what is written in the explanation on "And He spoke" of the Ten Commandments, that the bones are bound up with the bone of the skull, which covers the brain.

אך בתוכם יש מוח ג"כ. והבשר נמשך מהדם שבלב והוא משכן המדות. והגידים הם המחברים החכמה עם המדות דהיינו העצמות עם הבשר.

But within them there is also marrow (moach). And the flesh derives from the blood in the heart, and it is the dwelling of the emotive attributes (middos). And the sinews are what connect the wisdom with the emotive attributes, that is, the bones with the flesh.

וכ"ז [וכל זה] היה עולה כליל: (ג) וכן בתפלה ההתבוננות והדעת איך דכולא קמיה כלא חשיב זהו בחי' עצמות.

And all this would go up entirely. (3) And so in prayer: the contemplation and the knowledge (daas) of how "all before Him is considered as nothing," this is the level of bones.

(ועיין ברבות פ' אמור ספ"ל ע"פ כל עצמותי תאמרנה השדרה כו' ובזח"ג [ובזהר חלק ג'] (פנחס רנ"ו א')

(And see Midrash Rabbah, Parshas Emor, end of chapter 30, on the verse "All my bones shall say": "the spine," etc.; and in the Zohar, Part III) (Pinchas, 256a):

חוט השדרה דביה חיי חוליין כוי לקבל חיי ברכאן דצלותא כוי ועמ"ש בד"ה לא הביט און ביעקב מענין זה.

“the spinal cord, in which there are eighteen vertebrae,” etc., “corresponding to the eighteen blessings of prayer,” etc. And see what is written on this matter in the discourse beginning “He has not beheld iniquity in Yaakov.”

גם בירושלמי ספ"ק [סוף פרק קמא] דברכות שצריך לכרוע בשמו"ע [בשמונה עשרה] עד שיתפקקו כל חוליותיו ע"ש [על שם] כל עצמותי תאמרנה.

Also, in the Jerusalem Talmud, end of the first chapter of Berachos, [it says] that one must bow in the Shemoneh Esreh until all his vertebrae stand out, on account of “All my bones shall say.”

מכ"ז [מכל זה] יובן ענין בחי עצמות. בתפלה שכנגד קרבן התמיד ומזה נמשך גידים לבחינת בשר להפך מדות נה"ב [נפש הבהמית].

From all this the matter of the level of bones will be understood, in prayer that corresponds to the daily offering; and from this, sinews are drawn to the level of flesh, to transform the emotive attributes of the animal soul.

(ולפמ"ש [ולפי מה שכתוב] בזהר כפי עצם מעצמי ובשר מבשרי ובפרדס כערך עצם י"ל [יש לומר] כי עצמות זהו בחי יחוי"ע [יחודא עילאה] למס"נ [למסירות נפש] באחד. ובחי בשר זהו יחוי"ת [יחודא תתאה] בחינת ככל נפשך ועמ"ש בד"ה וארשתיך לי בענין לבי ובשרי ירננו.

(And according to what is written in the Zohar on the explanation of “bone of my bones and flesh of my flesh,” and in the Pardes, under the entry “Etzem” (bone), it can be said that bones are the level of the higher unity (yichuda ila'ah), for self-sacrifice (mesirus nefesh) in “One”; and the level of flesh is the lower unity (yichuda tata'ah), the level of “with all your soul.” And see what is written in the discourse beginning “And I will betroth you to Me,” regarding “my heart and my flesh sing out.”

וצי"ל התחברות ב' הבחינות ע"ד כעיר שחבורה לה יחדו שנתבאר בד"ה אלה פקודי המשכן והיינו ע"י הגידים המחברים עמ"ש בד"ה וישלח יהושע כו' מרגלים ועיין בפרדס ערך גד גימל שהוא בינה משקה לדלת שהיא מלכות.

And there must be a joining of the two levels, along the lines of "like a city that is joined together," as was explained in the discourse beginning "These are the accounts of the Mishkan"; and this is through the connecting sinews; see what is written in the discourse beginning "And Yehoshua sent," etc., "spies." And see in the Pardes, the entry "Gad": gimmel, which is Binah, gives drink to dalet, which is Malchus;

והשקאה זו הוא ע"י צדיק בחי' יו"ד שבין גימל לדל"ת) (עזח"א [ועיין זהר חלק א'] ויחי רל"ד ב') דהיינו

and this giving of drink is through the tzaddik, the level of the yud that is between gimmel and dalet) (see the Zohar, Part I, Vayechi, 234b); that is,

כי גימל הוא כללות כח"ב [כתר חכמה בינה] שמהם נמשך השפעת הביטול דיחו"ע [דיחודא עילאה] שהוא היוד להיות מזה ביטול היש לאין כו'

for gimmel is the general and collective expression (klalus) of Keser, Chochmah and Binah, from which there is drawn the flow of the nullification of the higher unity, which is the yud, so that from this there be the nullification of the something to nothing, etc.,

ול להיות מציל עני מחזק ממנו עיין רבות וירא (ר"פ נ"ד) וזח"ג [וזהר חלק ג'] ואתחנן (דרס"ז ב') דקאי על יצה"ר [יצר הרע] וזריקת הדם הוא בחינת אהבה עזה.

and so that there be "[He] Who rescues the poor from one stronger than he"; see Midrash Rabbah, Vayera (beginning of chapter 54), and the Zohar, Part III, Va'eschanan (267b), that it refers to the evil inclination. And the dashing of the blood is the level of intense love.

ואח"כ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום. זהו ענין הקטר החלב בחינת תענוג כי פקודי ה' ישרים משמחי לב.

And afterward, "And these words, which I command you today": this is the matter of burning the fat, the level of delight; for "the precepts of Havayah are upright, gladdening the heart."

והיינו היום לעשותם עשייה היא לעילא ועמ"ש כפי היום בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] כפי זה היום עשה הוי" (ד)

And this is "today, to do them": "the doing is on high." And see what is written on the meaning of "today" in the discourse beginning "On the day of Shemini Atzeres," on the explanation of "This is the day that Havayah has made." (4)

אך הדרך המביאה לגילוי נה"א [נפש האלקית] להיות ואהבת ככל לבבך עמ"ש בד"ה ה' לי בעוזרי. כפי ככל לבבך שיהיה נקלט כו' היא בחי' רחמנות

But the path that leads to the revelation of the G-dly soul, so that there be "You shall love with all your heart" — see what is written in the discourse beginning "Havayah is for me among my helpers," on the explanation of "with all your heart," that it be absorbed, etc. — is the level of compassion

(וזהו שמזכירין ברחמיך הרבים רחם עלינו בברכת יוצר המאורות. כדי להיות יחוד שמשא וסיהרא. ולא יהיה מארת חסר וע' בירושלמי פ"ג [פרק ג'] דתענית ה"ג [חמש גבורות] זח"א [זהר חלק א'] בראשית) (י"ט ב' מ"ו ב')

(and this is why we mention "In Your great mercy, have mercy on us" in the blessing "Who forms the luminaries": so that there be the union of the sun and the moon, and that me'oros (luminaries) not be lacking. And see the Jerusalem Talmud, chapter 3 of Taanis, halachah 3; the Zohar, Part I, Bereishis) (19b, 46b),

תולדות (קמ"ו א') ר"פ וישלח (קס"ו א') ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם אלא בחי' אשר לא תחסר כל בה וכענין בשמחה ובטוב לבב מרוב כל דהיינו כי לבנה היא כנס"י [כנסת ישראל] כמ"ש בד"ה בחדש השלישי לצאת בני' [בני ישראל].

Toldos (146a), the beginning of Parshas Vayishlach (166a), and in the commentary of the Ramaz there; but rather the level of "you shall lack nothing in it," and like the matter of "with joy and with gladness of heart, from the abundance of everything." That is, for the moon is the Congregation of Israel (Knesses Yisrael), as is written in the discourse beginning "In the third month after the going out of the children of Israel."

יומשך בה אור השמש הוא שמש הוי' שיהי' [שיהיה] נקלט ונתפס הביטול דיחוי' [דיחודא עילאה] מה דכולא קמיה כלא חשיב כביטול זיו השמש בשמש. עמ"ש ע"פ ששזפתני השמש.

There will be drawn into it the light of the sun, which is the "sun" of Havayah, so that the nullification of the higher unity, that "all before Him is considered as nothing," be absorbed and grasped, like the nullification of the sun's radiance within the sun. See what is written on the verse "for the sun has gazed upon me,"

ומ"ש בד"ה ושמתי כדכד שמשותיך ובד"ה והיה מדי חדש בענין שמש צדקה ומרפא כו'. ועיין בגמרא פ"ד דתמיד (דל"א סע"ב [סוף עמוד ב]) ע"פ שנים ליום כנגד היום.

and what is written in the discourse beginning "And I will make your windows (shimshosayich) of kadkod," and in the discourse beginning "And it shall be, from one new moon," regarding "a sun of righteousness, with healing," etc. And see the Gemara, chapter 4 of Tamid (end of 31b), on the verse "two each day": "corresponding to the day."

ופי' המפרש נגד השמש וכ"כ [וכן כתב] הרעב"ט [הרב עובדיה מברסגורא] שם בפ"י המשנה ובהרמב"ם [ובהרבי משה בן מימון] (פ"א מהלכות תמידין דין י"א).

And the commentator explains: opposite the sun. And so wrote Rabbi Ovadiah of Bartenura there, in the commentary on the Mishnah, and [so it is] in the Rambam (chapter 1 of Hilchos Temidin, law 11).

והיינו (ע"ד הנ"ל להמשיך גילוי שמש הוי'. וכ"ז הוא ע"י הכבש בחי' רחמים) והרחמנות הוא כמ"ש כרחל לפני גוזזיה נאלמה (בישעיה נ"ג ז')

And this is (along the lines mentioned above, to draw down the revelation of the "sun" of Havayah; and all this is through the lamb, the level of mercy). And the compassion is as it is written, "like a ewe that is dumb before her shearers" (in Isaiah 53:7);

ועי' מזה בזח"ב [בזהר חלק ב'] וארא (כ"ט ב'), ועיי"כ [ועל ידי כך] ורחל עקרה. ולכן צריך לעורר רחמים. שהוא מבחי' יעקב.

and see about this in the Zohar, Part II, Va'era (29b). And because of this, "And Rachel was barren." And therefore one must arouse mercy, which is from the level of Yaakov.

וזהו נעשה ונמשך מבחינת משה שהוא הדעת. שממנו התהוות הרחמים וזהו את הכבש אחד תעשה, תעשה ממש.

And this is made and drawn from the level of Moshe, which is knowledge (daas), from which the mercy comes into being. And this is “the one lamb you shall make”: “you shall make,” literally.

(וכענין מ"ש או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. שעושה ממש בחיי השלום עליון ושלום תחתון כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' במדבר)

(And like the matter of what is written, “Or let him take hold of My strength, that he may make peace with Me; peace he shall make with Me”: that he actually makes the level of the supernal peace and the lower peace, as the Ramaz writes, Parshas Bamidbar)

(דק"י ע"א) ועמ"ש בפ' בהר (דק"י ע"ב) ע"פ ועשה טוב. ועשה ממש ע"ש בהרמ"ז [בהרב משה זכות]. ומ"ש במ"א ע"פ ועשיתם אתם כאילו עשאוני.

(118a). And see what is written in Parshas Behar (110b) on the verse “and do good”: “and do,” literally; see there in the Ramaz. And what is written elsewhere on the verse “and you shall do them”: “as though you had made Me.”

ועיין במא"א [במאורי אור] אות כ"ף ס"ד מענין כבש וכבשים. ועי' זח"א [זהר חלק א] ויצא קנ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] וכן את הכבש השני תעשה.

And see in Me'orei Or, the letter kaf, section 64, on the matter of keves and kevasim (lamb and lambs). And see the Zohar, Part I, Vayetzei, end of 156b. And so too, “and the second lamb you shall make.”

ותקריבו היא מצוה לכל ישראל (ועזח"א [ועיין זהר חלק א] חיי קל"ג א' ודו"ק [ודוק] ובפ' ויחי רכ"ט ב') וזהו ריח ניחוח דקרבנות:

And “you shall offer” is a mitzvah for all Israel (and see the Zohar, Part I, Chayei, 133a, and consider it carefully; and in Parshas Vayechi, 229b). And this is the “pleasing fragrance” of the offerings.

25 עוי"ל [עוד יש לומר] בענין כבש. כי אע"ג [אף על גב] דשור יש לו כח יותר רומז לבחינת בחילא יתיר. מ"מ כבש שיש לו צמר בעורו רומז לבחינת צדיק ובחינת צדיק צ"ל תמיד.

One may further say regarding the lamb: although the ox has more strength, alluding to the level of “with greater strength,” nevertheless the lamb, which has wool on its skin, alludes to the level of a tzaddik, and the level of a tzaddik must be constant (tamid).

גם כבש לשון כבשוננו של עולם. להמשיך מבחי' סתים לבחי' גליא. אימרי ע"ד את ה' האמרת. וענין העור והרקיע כו':

Also, keves (lamb) is a term [related to] “the hidden things (kivshono) of the world”: to draw from the level of the hidden to the level of the revealed. Imrei (lambs) is along the lines of “You have exalted (he'emarta) Havayah.” And the matter of the skin and the firmament, etc.

קדש ישראל לה' ראשית תבואתה

Israel Is Holy to Havayah, the First of His Produce

1 קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. כל אוכליו יאשמו. ראשית תבואתה בה"א [באות ה"א] כתיב משמע דישראל הם ראשית תבואת ה'.

“Israel is holy to Havayah, the first of His produce; all who devour him shall incur guilt.” “His produce” (תבואתה) is written with a hei, which implies that Israel are the first of the produce of the hei.

וצריך להבין מה זה התבואה הנצמח אשר ישראל מכונים בשם ראשית לה. וזה שכתוב בורא קדושים יוצר משרתים ואשר משרתיו.

Now, we need to understand what this growing produce is, of which Israel are called by the name “first.” And this is [the meaning of] what is written, “Creator of holy beings, Former of ministers, and whose ministers.”

פי' ואשר משרתיו משמע מאז מעולם הם משרתים אותו ויוצר משרתים הם המלאכי [המלאכים] שמתהווים בכל יום לומר שירה לפניו כמ"ש במדרש איכה ע"פ חדשים לבקרים.

That is: “and whose ministers” implies that they have been ministering to Him since long ago, from of old; while “Former of ministers” are the angels that come into being every day to say song before Him, as is written in Midrash Eichah on the verse “They are new every morning.”

ובאמירתם מתבטלים לגמרי דהיינו שחוזר כח גילוי התהוותן למקורו להיות בכח ולא בפועל. וזה שאמר הכתוב תדשא הארץ דשא פי' הארץ בה' היא הארץ העליונה (עמ"ש ע"פ לא תהיה משכלה ועקרה בארצך)

And in their saying [it] they are utterly nullified; that is, the power that revealed their coming into being returns to its source, to be in potential and not in actuality. And this is what the verse says, “Let the earth sprout grass (deshe).” That is, ha'aretz (“the earth”), with a hei, is the supernal earth. (See what is written on the verse “None shall miscarry or be barren in your land.”)

כמו שהארץ הגשמיות מגלה כח הצומח אשר בקרבה בכל יום להוציא מיני צמחים כן הארץ העליונה מגלה כח ההתהוות אשר בה לבריא ולתהוות יש מאין.

Just as the physical earth reveals every day the power of growth within it, to bring forth kinds of plants, so the supernal earth reveals the power of bringing into being that is within it, to create and to bring into being something from nothing.

ובזה נתהוו מלאכים בכל יום שיאמרו שירה ויתבטלו למקורם והם הנקראים דשא (וכמ"ש בזהר בפ' בראשית ד' י"ט ע"א ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ובפ' תרומה דקע"א ע"א).

And through this, angels come into being every day, to say song and be nullified into their source; and they are what is called "grass" (deshe). (As is written in the Zohar, Parshas Bereishis, 19a, and in the Mikdash Melech there; and in Parshas Terumah, 171a.

ועיינ' פ' פינחס דרי"ז ע"א ע"פ מצמיח הציר כו' ועמ"ש במ"א ע"פ כשעירים עלי דשא).

And see Parshas Pinchas, 217a, on the verse "He causes grass to sprout," etc.; and see what is written elsewhere on the verse "Like showers upon the grass."

לכן אנו אומרים בכל ערב שבת הבו לה' בני אלים בני אלהים המלאכים שנבראו מששת ימי בראשית

Therefore we say every Shabbos eve, "Render to Havayah, you sons of the mighty (bnei eilim)." The bnei Elokim ("sons of Elokim") are the angels that were created in the six days of creation;

אבל בני אלים הם המלאכים שנתהוו בכל יום מבחי' ה' אחרונה חכמה תתאה מלכות דאצילות.

but the bnei eilim are the angels that come into being every day from the level of the final hei, the lower Chochmah (Chochmah tata'ah), the Malchus (sovereignty) of the World of Atzilus (Emanation).

2 ופ"י אלים לשון כח כמו ואת אילי הארץ כי בני אלים הם מלאכים דעשייה כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים].

And eilim is a term for strength, as in "and the mighty (eilei) of the land"; for the bnei eilim are angels of the World of Asiyah (Action), as is written in Pri Etz Chaim.

ועי"י המלאכים דעשיה נמשך כל השפעות לעוה"ז הגשמי אין לך עשב שאין לו מזל כו'

And through the angels of Asiyah all the flows of influence are drawn down to this physical world: "There is no blade of grass that has no mazal (constellation)," etc.

נמצא הם הכח וחיות העוה"ז וכשהמאכל מתעלה ע"י שהאדם אוכלו בטהרה ומתפלל בכח ההוא בנקודת לבבו ע"י מתעלה גם המלאך השופע הכח והחיות להמאכל ההוא להיות מתעלה ונכלל במקור חוצבו.

It follows that they are the power and the life-force of this world. And when the food is elevated, through a person eating it in purity and praying with that strength, with the innermost point of his heart, through this the angel that imparts the power and the life-force to that food is also elevated, to rise and be included in the source from which it was hewn.

וגם הטעם שנק' בני אלים חסר ה' שהוא ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בגיטין (דנ"ו ב') ע"פ מי כמוך באלים מי כמוך באלמים.

And also, the reason they are called bnei eilim, lacking the hei, is along the lines of the saying of our Sages, of blessed memory, in Gittin (56b), on the verse "Who is like You among the mighty (eilim)": "Who is like You among the mute (ilmim)!"

ופי אלמים היינו כמ"ש כרחל לפני גוזזיה נאלמה שאין דבר ה' מאיר בבחי' גילויי בבי"ע לפי שאין ערוך עשיה לגבי אצילות.

And "mute" means as it is written, "as a ewe before her shearers is mute": that the word of G-d does not shine in a revealed way in Beriah, Yetzirah and Asiyah, since Asiyah bears no comparison to Atzilus.

וזהו בחי' אדם משם אלקים שאין הדבור בגילוי רק בחי' הבל בלבד שבהבל אין התלבשות החכמה בגילוי כלל משא"כ בדבור שבו נמשך ומלוכלש החכמה והשכל

And this is the level of ilem ("mute") from the Name Elokim: the speech is not revealed, only the level of breath (hevel) alone; for in the breath there is no revealed enclothing of the wisdom at all, whereas in speech the wisdom and the intellect are drawn and enclothed.

וזהו ההפרש בין המלאכים הנק' בני אלהים שהם נמשכים מדבורו של הקב"ה שהדיבור מלוכלש בו גילוי החו"ב [החכמה ובינה]

And this is the difference between the angels called bnei Elokim, who are drawn from the speech of the Holy One, blessed be He, the speech in which the revelation of Chochmah (wisdom) and Binah (understanding) is enclothed,

וזהו בחי' י"ה דאלקים. משא"כ בחי' אלם דאלקים היינו שאין בחי' י"ה נמשך ומתלבש בההבל.

and this is the level of the yud-hei of Elokim; whereas the level of ilem of Elokim is that the level of yud-hei is not drawn and en clothed in the breath.

וזהו נאלמתי דומיה דום י"ה כו' (ועמ"ש בד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם גבי מילה שהוא בחי' מ"ל י"ה מ"ל לשון גילוי כו')

And this is "I was mute with silence (dumiyah)": dum Yah ("Yah is silent"), etc. (And see what is written in the discourse beginning "Your name shall no longer be called Avram," regarding circumcision (milah), that it is the level of mal Yah, mal being a term of revelation, etc.;

והיינו ע"י הדבור לרוח ממללא שע"י נמשך חו"ב [חכמה ובינה] בבחי' גילוי כי פי ה' דבר וההפך מזה הוא כשכנס"י [כשכנסת ישראל] היא בחי' נאלמתי דומיה החשיתי חש דחשמל והיינו מחמת הסתר דק"נ [דקליפת נוגה] דעשייה.

that is, through the speech of "a speaking spirit" (ruach memalela), through which Chochmah and Binah are drawn in a revealed way, for "the mouth of Havayah has spoken." And the opposite of this is when the Congregation of Israel (Knesses Yisrael) is at the level of "I was mute with silence, I was still (hecheshesi)," the chash (silence) of chashmal; and this is because of the concealment of the kelipas nogah of Asiyah.

ועמ"ש בד"ה והיה אור הלבנה כו' ועמ"ש בד"ה בחדש השלישי לצאת בני [בני ישראל] בענין פי' מעשה ידיך כו' כח המעשה שהוא כח החיצוני כו' ע"ש. והיינו ענין בחי' ההבל שלמטה מבחי' הדבור ועמ"ש מזה בביאור ע"פ וספרתם לכם)

And see what is written in the discourse beginning "And the light of the moon shall be," etc.; and see what is written in the discourse beginning "In the third month after the children of Israel went out," on the meaning of "the work of Your hands," etc.: the power of action, which is the external power, etc.; see there. And this is the matter of the level of breath, which is below the level of speech. And see what is written about this in the explanation on the verse "And you shall count for yourselves.")

והנה לכן א"א להמלאכים הנ"ל לעלות ולהתכלל בחכמה עילאה כ"א ע"י ישראל שהם נמשכים מפנימית חכמה עילאה וכמ"ש בפ' משפטים (דקכ"א) ועמ"ש בביאור ע"פ יונתי בענין קומי לך רעיתי

Now, therefore, it is impossible for the angels mentioned above to ascend and be included in the supernal Chochmah (Chochmah ila'ah) except through Israel, who are drawn from the inner dimension (pnimiyus) of the supernal Chochmah, as is written in Parshas Mishpatim (121); and see what is written in the explanation on the verse "My dove," regarding "Arise, my love."

לכן אנו מבקשים הבו לה' בני אלים. פי' הבו לשון הזמנה הזמינו עצמיכם לעלות וליכלל במקור שם הוי' ב"ה.

Therefore we ask, "Render (havu) to Havayah, you sons of the mighty." Havu is a term of preparation: prepare yourselves to ascend and be included in the source of the Name Havayah, blessed be He.

וז"ש [וזהו שכתוב] ששת ימים תעבוד בחי' עבודה הוא ההתהוות יש מאין וביום השביעי תשובות זהו חזרת העולמות למקורם בתוספת אור עליהם ונכללים הכל בעצמות שם הוי' ב"ה.

And this is [the meaning of] what is written, "Six days you shall work": the level of work is the bringing into being of something from nothing; "and on the seventh day you shall rest": this is the return of the worlds to their source, with added light upon them, and all are included in the essence of the Name Havayah, blessed be He.

3 וכמ"ש ויכל אלקים ביום השביעי ומבואר הפי' במ"א בד"ה באתי לגני דהיינו שכלתה בחינת ומדרגת אלקים שנעשה קץ ותכלית למדרגה זו ונמשך גילוי שם הוי'.

As it is written, "And Elokim finished (vayechal) on the seventh day"; and the meaning is explained elsewhere, in the discourse beginning "I have come into My garden": that the level and rank of Elokim was finished (kalsah), so that an end and conclusion was made to this rank, and the revelation of the Name Havayah was drawn down.

ולכן אנו אומרים להמלאכים שנמשכים משם אלקים הבו להוי' בני אלים שיזמינו עצמם לעלות וליכלל בשם הוי' ב"ה המתגלה בשבת וזהו השתחוה לה' בהדרת קודש והוא בחי' אצילות בכלל שבי"ע מתעלים באצי'

And therefore we say to the angels that are drawn from the Name Elokim, "Render to Havayah, you sons of the mighty": that they should prepare themselves to ascend and be included in the Name Havayah, blessed be He, which is revealed on Shabbos. And this is "Bow down to Havayah in the splendor of holiness": this is the level of the World of Atzilus (Emanation) in general, for Beriah, Yetzirah and Asiyah ascend into Atzilus.

וזהו ג"כ ענין ז' קולות שנזכרו במזמור זה קול ה' על המים כו' הכל המשכת והתגלות שם הוי' ועמ"ש סד"ה זאת חנכת המזבח.

And this is also the matter of the seven "voices" mentioned in this psalm, "The voice of Havayah is upon the waters," etc.: all is the drawing down and revelation of the Name Havayah. And see what is written at the end of the discourse beginning "This is the dedication of the altar."

4 והנה עד"ז הוא כל ענין לכו נרננה להוי' כו' שירו להוי' כו' שאומרים בקבלת שבת.

Now, along these lines is the whole matter of "Come, let us sing to Havayah," etc., "Sing to Havayah," etc., which are said at Kabbalas Shabbos (the welcoming of Shabbos).

וזהו כי גדול הוי' כו' נורא הוא כל כל אלהים דהיינו על כל ק"ך צירופי אלקים כמ"ש במ"א והנה עלייה זו הוא ע"י ישראל שהם פנימית העולמות.

And this is "For great is Havayah," etc., "He is awesome above all elohim (gods)": that is, above all the 120 combinations of Elokim, as is explained elsewhere. Now, this ascent is through Israel, who are the inner dimension (pnimiyus) of the worlds.

פ"י כי כל הנבראים לא נתהוו כ"א דרך מעבר בכדי שיתהווה ויתגלה בחי' ישראל בזה העולם הגשמי.

That is, all the created beings came into being only as a passageway, in order that the level of Israel come into being and be revealed in this physical world.

5 וזהו ג"כ בכל יום תכלית העבודה זו תפלה כדי להבטל וליכלל עצמו וכל העולמות בשם הוי' ב"ה המהווה אותם מאין ליש ולימשך אותו

And this is also [so] every day: the purpose of the service, "this is prayer," is to nullify and include oneself and all the worlds in the Name Havayah, blessed be He, who brings them into being from nothing to something; and to draw Him

ג"כ בזה העולם הגשמי ע"י תורה ומצות יחודא עילאה יחודא תתאה למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית הוא רק כח שם ה' ב"ה

also into this physical world, through Torah and mitzvos: the higher unity (yichuda ila'ah), the lower unity (yichuda tata'ah); above without end and below without limit, it is only the power of the Name Havayah, blessed be He.

(ועמ"ש בד"ה באתי לגני הנ"ל. וזהו יונתי בחגוי הסלע כו' השמיעני את קולך כי כשהיא בחגוי הסלע בסתר המדרגה היא בחי נאלמתי דומיה ונקי יונת אלם.

(And see what is written in the discourse beginning "I have come into My garden," mentioned above. And this is "My dove, in the clefts of the rock," etc., "let me hear your voice": for when she is "in the clefts of the rock, in the covert of the cliff," she is at the level of "I was mute with silence," and is called "the mute dove" (yonas elem).

אכן ע"י עסק התורה והמצות השמיעני את קולך כו' ממשיכים בחי י"ה דהוי' ודאלקים שלא להיות בחי אלם כ"כ [כל כך] בספר ע"ה) (דק"ג א') וע"ז נאמר קול דודי דופק.

But through occupation with Torah and mitzvos, "let me hear your voice," etc., we draw down the level of the yud-hei of Havayah and of Elokim, so as not to be at the level of "mute"; so it is written in the book ע"ה) (103a). And of this it is said, "The voice of my beloved knocks."

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' וארא (דכ"ו א') גבי נאלמתי דומיה כו' ואי אתער כו' ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער הקדישים פ"ב [פרק ב'] ורפ"ג [וריש פרק ג']:

And see the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) on the Zohar, Parshas Va'eira (26a), regarding "I was mute with silence," etc., and "And if he arouses," etc.; and Pri Etz Chaim, Sha'ar HaKaddishim (the Gate of Kaddish), chapter 2 and the beginning of chapter 3.

6 ב ולבאר היטיב ענין עלייה זו וגילוי זה ע"י תורה ותפלה. צריך לבאר מאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] תלמוד תורה כנגד כולם אפילו כנגד עיון תפלה.

2. Now, to explain well the matter of this ascent and this revelation through Torah and prayer, we must explain the saying of our Sages, of blessed memory, "The study of Torah is equal to them all," even to concentration in prayer (iyun tefillah).

ומ"מ קודם התפלה אסור לאכול וקודם הלימוד מותר לאכול. וזהו מחמת כי האדם הוא עולם קטן.

And nevertheless, before prayer it is forbidden to eat, while before study it is permitted to eat. And this is because man is a small world.

וכמו שיש בעולם יום ולילה ביום מאיר האור ובהעדר האור הוא בחי' לילה בגשמיות כן הוא באדם ג"כ ברוחניות כמ"ש גם

And just as in the world there are day and night, by day the light shines and in the absence of the light it is the level of night, physically, so it is in man too, spiritually, as it is written, "Even

כי אשב בחושך ה' אור לי אפילו בעוה"ז הגשמי ה' מאיר בישראל וכאשר מתפשט ומאיר בו כח נשמתו though I sit in darkness, Havayah is a light to me": even in this physical world, Havayah shines in Israel. And when the power of his soul spreads out and shines in him,

אזי נק' יום ובהסתלקות אור נשמתו מכונה בשם לילה (ועמ"ש מענין זה בד"ה ותוסף אסתר וע"פ וידעת היום והשבות כו' ובד"ה תחת אשר לא עבדת)

then it is called "day"; and when the light of his soul withdraws, it is called by the name "night." (And see what is written on this matter in the discourse beginning "And Esther spoke again," and on the verse "Know this day and take it to your heart," etc., and in the discourse beginning "Because you did not serve.")

לכן בלילה הוא בבחינת שינה לגמרי מחמת הסתלקות אור נפשו. ובבקר בעמדו משינתו אזי כח נשמתו היא רק באפיו

Therefore at night he is entirely in a state of sleep, because of the withdrawal of the light of his soul. And in the morning, when he rises from his sleep, the power of his soul is only in his nostrils,

כי אין לה גילוי מחמת חומר ישות הגוף להאיר ולהתפשט בקרבו ובכדי שלא יחזור להיות אין ואפס השי"ת [השם יתברך] מהוה ומחזיר לו נשמתו בכל בקר כמ"ש חדשים לבקרים רבה אמונתך ועיין פי' ויקהל (דרי"ג סע"ב [סוף עמוד ב])

for it has no revelation, to shine and spread out within him, because of the material yeshus (independent existence) of the body. And so that he not return to being nothing and naught, G-d, may He be blessed, brings into being and restores his soul to him every morning, as it is written, "They are new every morning; great is Your faithfulness." And see Parshas Vayakhel (213, end of side b).

פי' כמ"ש המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית כי מלת בראשית הוא ברא"ת י"ש. ר"ל [רוצה לומר] מזה שמחדש בכל יום הוא המהוה יש מאין.

That is, as it is written, "who renews every day, continually, the work of creation (Bereishis)": for the word Bereishis (בראשית) is ברא"ת י"ש, bara es yesh ("He created something"). That is to say: by renewing it every day, He is the One who brings into being something from nothing.

אך מחמת שנתגשם חיות הגוף מאד מאד אינו יכול לקבל הארת נשמתו בקרבו כ"א מעט מזער בבחי' אפיו.

But because the life-force of the body has become exceedingly physical, he cannot receive the radiance of his soul within him except a very little, at the level of his nostrils.

דהיינו שהנשמה האלקית אין לה גילוי בלבו וגופו מחמת חומר ישות הגוף כיון שעדיין לא התפלל.

That is, the G-dly soul has no revelation in his heart and his body, because of the material yeshus of the body, since he has not yet prayed.

שע"י התפלה שמבטל רצונו לרצון העליון ב"ה והנה הרצון הוא מקור כל המדות והוא חיותו וקיומו

For through prayer he nullifies his will to the supernal will, blessed be He; and the will is the source of all the emotive attributes (middos), and it is their life-force and their existence;

וזהו ענין מסירת נפש שמוסר רצונו כו' והדם הוא הנפש שהוא הרצון לכן ע"י נמשכת הנשמה שהיא מבחינת שם הוי' ומתפשטת בכל הגוף.

and this is the matter of self-sacrifice (mesirus nefesh), that he gives over his will, etc.; and "the blood is the soul," which is the will. Therefore, through this the soul, which is from the level of the Name Havayah, is drawn down and spreads through the whole body.

משא"כ קודם התפלה היא עדיין רק באפיו דהיינו שרק במוחו ושכלו מודה לה' אבל לא נתפשטה עדיין בלב כו' וכן פי' הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' תצוה (ד' קפ"ב) ע"פ כהאריז"ל [כתבי האריז"ל] ענין אשר נשמה באפו.

Whereas before prayer it is still only in his nostrils; that is, only in his mind and intellect does he acknowledge G-d, but it has not yet spread into the heart, etc. And so the Ramaz explained, on Parshas Tetzaveh (182), according to the writings of the Arizal, the matter of "whose breath (ne-shamah) is in his nostrils."

ועיין בזהר שם על פסוק זה בענין אחר. ועמ"ש ע"פ ונקדשתי בתוך בני [בני ישראל] בתוך היינו שיותפס ענין קדושתו ית' בלב האדם דייקא.

And see in the Zohar there on this verse, in another sense. And see what is written on the verse "And I shall be sanctified in the midst of the children of Israel": "in the midst" means that the matter of His holiness, may He be blessed, be grasped specifically in the heart of man.

ועמ"ש סדי"ה להבין ענין משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה א' בתשובה כו' בענין הכורע צריך שיראה איסר כנגד לבו.

And see what is written at the end of the discourse beginning "To understand the saying of our Sages, of blessed memory, 'Better is one hour in teshuvah,' etc.," regarding "one who bows must see an issar (a coin) opposite his heart."

7 וז"ש [וזהו שכתוב] חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא א"ת [אל תקרי] במה אלא במה פ"י חדלו לכם לשון הבדלו עצמיכם מן בחי" אדם כזה שנשמתו רק באפיו שלא יכלה להתפשט בכללות גופו

And this is [the meaning of] what is written, "Cease from man, whose breath (neshamah) is in his nostrils, for as what (bameh) is he accounted?" Do not read bameh ("as what") but bamah ("a raised altar"). That is: "cease from" is a term of separation: separate yourselves from the level of such a man, whose soul is only in his nostrils, which could not spread through his body as a whole.

כי במה נחשב כמו הבמה נראה ונגלה הישות שלו ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] כן בו ג"כ גברה חומר

"For as a bamah he is accounted": just as with a bamah, its yeshus is seen and revealed as a something, a thing by itself, so in him too the material quality

הישות שלו עד שאינו מתבטל כלל מפני אור ה' הוא אור נשמתו אשר באפיו (ועיין מ"ש ע"פ בעלי במות ארנון). לכן אסור לאכול קודם התפלה.

of his yeshus has prevailed, until he is not nullified at all before the light of G-d, which is the light of his soul that is in his nostrils. (And see what is written on the verse "The lords of the high places (bamos) of Arnon.") Therefore it is forbidden to eat before prayer.

כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] לא תאכלו על הדם לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם בכדי שלא ליתן סטרא דדמא בישא לשלוט בו ושוב לא יכול להאיר בו כח נשמתו לגמרי.

As our Sages, of blessed memory, said: "You shall not eat over the blood": do not eat before you have prayed for your blood; so as not to give the side of the evil blood (sitra dedama bisha) dominion over him, after which the power of his soul could no longer shine in him fully.

לכן תקנו לנו ברכת השחר כמו מלביש ערומים מתיר אסורים המכין מצעדי גבר מחמת שאצל אדם
בחינת אדמה לעליון

Therefore they instituted for us the morning blessings, such as “who clothes the naked,” “who releases the bound,” “who prepares the steps of man”: because for adam (man), the level of “I will be like (adameh) the Most High,”

כל כחותיו אפילו להלביש בגד ומנעל הכל הוא כח שם הוי" ב"ה ואין דבר חוץ ממנו (ועי' לעיל ע"פ מה
יפו פעמיק בנעלים).

all his powers, even to put on a garment and a shoe, all of it is the power of the Name Havayah, blessed be He, and there is nothing outside Him. (And see above on the verse “How beautiful are your steps in sandals.”)

הגם כי הברכות הם מדרכנן מ"מ הם קודם מחמת שהם הכנה לק"ש [לקריאת שמע] דאורייתא שהוא גילוי
אמיתית שם ה' אשר הוא באמת אין עוד זולתו למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית.

Although the blessings are rabbinic, nevertheless they come first, because they are a preparation for the Shema, which is from the Torah, which is the revelation of the truth of the Name Havayah: that in truth there is nothing else besides Him, above without end and below without limit.

8 וע"י התבוננות מקודם בברכות יכול לבוא לזה בק"ש [בקריאת שמע] באמרו בתחלה ברוך אתה ה' אלהינו.
ברוך הוא

And through contemplating beforehand, in the blessings, he can come to this in the Shema, when he first says, “Blessed are You, Havayah, our G-d.” Baruch (“blessed”) is

כמו בריכת המים לשון המשכה שאנו ממשיכים אור א"ס ב"ה אשר הוא בהעלם והסתר להיות בבחי'
גילוי בישראל ובמקור כנס"י [כנסת ישראל].

like a pool (berechah) of water, a term of drawing down: we draw down the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is hidden and concealed, to be revealed in Israel and in the source of the Congregation of Israel (Knesses Yisrael).

לכן אנו מבקשים ברוך אתה שיהיה הוי' ב"ה נמשך בבחי' אתה שהוא נוכח פי' בגילוי כמו שבאמת הכל בטל לפניו לגמרי.

Therefore we ask, "Blessed are You": that Havayah, blessed be He, be drawn down at the level of "You," which addresses one who is present (nochach), that is, in revelation; just as in truth everything is utterly nullified before Him.

כמ"ש אני ה' לא שניתי רק אצלינו נדמה לנו הגשמיות ליש אבל אצלו ית' כל הגשמיות אפס ותהו נחשבו לו פי' ה' הוא אלהינו

As it is written, "I, Havayah, have not changed." Only to us does physicality seem to be something (yesh); but before Him, may He be blessed, all physicality "is accounted by Him as naught and nothingness." That is, Havayah is Elokeinu ("our G-d"),

כמו אילי הארץ פי' הוא כחנו ממש כי גם כל כחות הגוף הנדמה לנו שהם טבעיים אבל אצל ישראל הם הכל כח הוי' ב"ה, כי

as in "the mighty (eilei) of the land": that is, He is truly our strength. For all the powers of the body too, which seem to us to be natural, for Israel are all the power of Havayah, blessed be He. For

הנה פרעה אמר לא ידעתי את הוי' שלא ידע רק שם אלקים ואמר עזב ה' את הארץ

Pharaoh said, "I do not know Havayah," for he knew only the Name Elokim; and said, "Havayah has forsaken the land."

כי הכל יודעים ומודים שיש אלהים אלא שמחשיבים כח עצמותם וכל חיות העולם ליש ודבר נפרד
כפ"ע [בפני עצמו]

For all know and acknowledge that there is a G-d (Elokim), but they consider the power of their own selves, and all the life-force of the world, to be something (yesh), a thing separate in itself,

כמו שהם חוץ לאלהות דקרו ליה אלהא דאלהיא כאשר באמת כל השפעותם הוא רק על ידי ע' [שבעים] שרים הגם דכתיב מי לא ייראך כו'

as though they were outside G-dliness; for they call Him "the G-d of the gods (Elaha de'Elahaya)," since in truth all their flow of influence comes only through the seventy princes. And although it is written, "Who would not fear You," etc.,

ובכל מלכותם מאין כמוך משמע שגם עובדי כוכבים אומרים שאין כמוך מ"מ כתיב רם על כל כו'

"and in all their kingdoms there is none like You," which implies that the idolaters (lit. worshipers of stars) too say that there is none like You; nevertheless it is written, "High above all," etc.:

פ"י שהוא מרומם מעכו"ם [מעובדי כוכבים ומזלות] ואינו משפיע להם כ"א ע"י ע' [שבעים] שרים המקבלים
ניקה וחיות מבני אלים שהם המלאכים דעשיה שמהם נמשך כח וחיות השפעת עוה"ז כנ"ל.

that is, He is exalted above the idolaters and does not bestow influence on them except through the seventy princes, who receive nurture and life-force from the bnei eilim, which are the angels of the World of Asiyah (Action), from whom the power and life-force of the influence of this world are drawn, as mentioned above.

לכן אין להם כח וחיות כ"א להיות יש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו] אבל לא כן עם בני"י [בני ישראל]

Therefore they have power and life-force only to be something (yesh), a thing separate in itself. But not so with the children of Israel,

כי חלק הוי' עמו נשמות ישראל מעצמות הוי' ב"ה לכן אצלנו הוא הוי' אלהינו פ"י הוא כחנו וחיינו בלי
שום אמצעי כלל.

for "Havayah's portion is His people": the souls of Israel are from the very essence of Havayah, blessed be He. Therefore for us He is "Havayah, our G-d": that is, He is our strength and our life, without any intermediary at all.

(ועיין מזה בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ האזינו בענין כי חלק הוי' עמו) וע' בפ' משפטים (צ"ו א').

(And see about this in the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) at the beginning of Parshas Ha'azinu, regarding "For Havayah's portion is His people.") And see Parshas Mishpatim (96a).

לכן בודאי מהראוי לבטל רצוננו לגמרי מפני רצונו ית' כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בטל רצונך
כו'. כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ פ"י כשאני עמך שה' הוא אלהינו

Therefore it is certainly fitting to nullify our will entirely before His will, may He be blessed, as our Sages, of blessed memory, said, "Nullify your will," etc. As it is written, "Whom have I in heaven? And with You, I desire nothing on earth": that is, when I am with You, in that Havayah is our G-d,

אזי לא חפצתי בארץ בארציות כי אין בה לא חפץ ולא רצון ותשוקה כלל. וזהו פי' שמע ישראל שמע הוא לשון הבנה הי' אלקינו הי' אחד.

then “I desire nothing on earth,” in earthliness, for there is in it neither desire nor will nor longing at all. And this is the meaning of “Hear (shema), O Israel”: shema is a term of understanding; “Havayah is our G-d, Havayah is One.”

ר"ל [רוצה לומר] כאשר הוא מבין באמת שהי' הוא אלהינו כל חיות וכחות שלנו הם כח הוי' ב"ה אז הוא אחד.

That is to say: when he truly understands that Havayah is our G-d, that all our life-force and powers are the power of Havayah, blessed be He, then He is One.

פי' אין עוד מלבדו כי כל הכחות בטלים למקור לגמרי (ועמ"ש ע"פ ולא אבה הוי' אלקיך שבכל נפש יש בחי' והארה משם הוי' ממש. ובס"ש"ב [ובספר של בינונים] באגרת התשובה פרק ד' וזהו הפי' דשם הוי' הוא כחנו וחיינו כו'.

That is, “there is nothing else besides Him,” for all the powers are utterly nullified to the source. (And see what is written on the verse “But Havayah your G-d was not willing,” that in every soul there is a level and a radiance of the very Name Havayah. And in Sefer Shel Beinonim (Tanya), in Iggeres HaTeshuvah, chapter 4: and this is the meaning of [the statement] that the Name Havayah is our strength and our life, etc.

משא"כ העולמות ואפילו המלאכים חיותן הוא משם אלהים ולכן נקראים בני אלהים או בני אלים ע"ש באגרת התשובה שם ועמ"ש בד"ה מה טובו ובד"ה בפ' נסכים. וזהו אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בהוי' פ' אמור)

Whereas the worlds, and even the angels, have their life-force from the Name Elokim, and therefore they are called bnei Elokim or bnei eilim; see there in Iggeres HaTeshuvah. And see what is written in the discourse beginning “How goodly,” and in the discourse beginning “In the section on the libations.” And this is “Fortunate are you, Israel! Who is like you, a people saved by Havayah”; Parshas Emor)

(דף צ"ד סע"א [סוף עמוד א]) פי' מי כמוך באלים הוי' דהיינו מה ששם הוי' הוא למעלה משאר השמות אל ואלקים כו' שהם בחי' חיצוניות לגבי שם הוי'.

(94, end of side a): that is, “Who is like You among the mighty (eilim), Havayah”: that the Name Havayah is above the other Names, El and Elokim, etc., which are the level of the outer dimension (chitzoniyus) relative to the Name Havayah.

ועמ"ש מענין זה בד"ה אם בהרת קדמה כו' וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל המאריך באחד פי' שמאריך ומתבונן איך הוי' הוא אלהינו בכדי שיראה שהוא אחד אמיתי אז מאריך לו כו'.

And see what is written on this matter in the discourse beginning "If the bright spot came first," etc. And this is what our Sages, of blessed memory, said, "Whoever prolongs [the word] echad ('One')": that is, one who dwells on it and contemplates how Havayah is our G-d, so that he see that He is truly One, then "they prolong for him," etc.

9 וזהו פי' קרוב ה' לכל קוראיו שאנו קוראים אותו ית' שלא יהיה בבחי' רם ח"ו [חס ושלום] אלא שיתגלה ויהיה בבחי' אלהינו

And this is the meaning of "Havayah is near to all who call upon Him": we call upon Him, may He be blessed, that He not be at the level of "high," G-d forbid, but that He be revealed and be at the level of "our G-d,"

כמו שבאמת הוא כן אז הוא קרוב מאד ויכול לבוא לואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך מאחר שכבר נתבטלו כל רצונותיו

as in truth He is. Then He is very near, and one can come to "And you shall love Havayah your G-d with all your heart," since all his desires have already been nullified

ולא נשאר כ"א רצון השם ואז יוכל להתפלל כמ"ש רצון יראיו יעשה אז ואת שועתם ישמע ויושיעם:

and nothing remains but the will of G-d. And then he can pray, as it is written, "He fulfills the will of those who fear Him"; then "He hears their cry and saves them."

10 ג אבל כתיב לכל אשר יקראוהו באמת ואין אמת אלא תורה כי באמת הוא הודו על ארץ ושמים. שמים וארץ הם רק בחי' הוד וזיו. אבל הנשמות הם פנימיות העולמות פנימיות חכמה.

3. But it is written, "to all who call upon Him in truth," and "there is no truth but Torah." For in truth, "His splendor (hodo) is upon earth and heaven": heaven and earth are only the level of splendor (hod) and radiance; but the souls are the inner dimension (pnimiyus) of the worlds, the inner dimension of Chochmah (wisdom).

11 והנה מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה פיי כי מלכות לית לה מגרמה כלום. כי היא רק גילוי פנימית רצונו תורה ומצות הם פנימית רצונו.

Now, “Malchus (sovereignty) is the mouth; the Oral Torah we call it.” That is: Malchus “has nothing of its own,” for it is only the revelation of the inner dimension (pnimiyus) of His will; Torah and mitzvos are the inner dimension of His will.

לכן אחר שביטל כל רצונות המגושמים עוד זאת היא תכלית הבריאה ליכלל בפנימית רצונו ית' בכדי לעשות לו דירה בתחתונים

Therefore, after he has nullified all the coarse, material desires, there is yet this further [step], which is the purpose of creation: to be included in the inner dimension of His will, may He be blessed, in order to make for Him a dwelling place among the lower realms;

דהיינו בעשיה הגשמיות יתגלה פנימית רצונו מקור החיים של כל העולמות. וז"ש [וזהו שכתוב] ראה חיים עם אשה אשר אהבת (בקהלת ס"י ט').

that is, that in the physical [World of] Asiyah (Action) the inner dimension of His will, the source of life of all the worlds, be revealed. And this is [the meaning of] what is written, “See life with the wife whom you have loved” (in Koheles, chapter 9).

פיי שכבר אהבת (דהיינו כמ"ש במ"א ע"פ הגידה לי שאהבה נפשי. מכבר היינו כשהיתה הנשמה בבחי' עיבור למעלה. ואשה פיי אש הי' וכמ"ש במ"א. ועיין ברבות בשה"ש [בשיר השירים] ס"פ שימני כחותם.

That is: whom you have already loved. (That is, as is explained elsewhere on the verse “Tell me, you whom my soul has loved”: from long before, that is, when the soul was in the state of ibbur (gestation) above. And ishah (“wife”) is read esh Hei, “the fire of G-d,” as is explained elsewhere. And see in the Midrash Rabbah on the Song of Songs, at the end of [the passage on] “Set me as a seal.”

ולכן גם כשנמשך מבחי' אהבה עליונה זו ג"כ בנשמה כשמלובשת בגוף שזהו פיי הגידה לשון המשכה שנמשך מבחי' אהבה עליונה כו'. ועמ"ש בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם כו') מ"מ אחר כל האהבות ראה חיים עמה.

And therefore, also when [something] of this level of supernal love is drawn into the soul as well, when it is en clothed in the body: this is the meaning of haggidah (“tell”), a term of drawing down, that it is drawn from the level of the supernal love, etc. And see what is written in the discourse beginning “And Elokim spoke,” etc., “and I appeared to Avraham,” etc.) Nevertheless, after all the loves, “see life with her.”

ועיין מזה בפ' מקץ (דף קצ"ו ע"ב) ובפ' קרח (קע"ז ע"ב) ובר"ח [ובראשית חכמה] שער האהבה ספ"ט.

And see about this in Parshas Mikeitz (folio 196b) and in Parshas Korach (177b), and in Reishis Chochmah, Sha'ar HaAhavah (the Gate of Love), at the end of chapter 9.

ואין חיים אלא תורה כמ"ש כי הוא חלקך בחיים וכתוב כי הוא חייך ואורך ימיך דקאי על התורה וזה שכתוב כי הוא חלקך בחיים כתיב הוא והמשמעות היא

And "there is no life but Torah," as it is written, "For that is your portion in life," and it is written, "For it is your life and the length of your days," which refers to the Torah. And this is [the meaning of] what is written, "For that (hu) is your portion in life": hu ("he") is written, while the sense is hi ("she"),

והיינו כמ"ש עץ חיים היא כדאיתא בזהר (ז"ג בראשית דל"ט ע"ב) ופ"י היא המה ששה סדרי משנה וברייתא הגם שכל עניני התורה והמצות מדברים בדברים גשמיים מ"מ הן המה פנימית רצונו ית'.

that is, as it is written, "She (hi) is a tree of life," as is brought in the Zohar (ז"ג, Bereishis, 39b); and the meaning of hi is the six orders of the Mishnah and the Baraisa. Although all the matters of the Torah and the mitzvos speak of physical things, nevertheless they are the inner dimension of His will, may He be blessed.

כמ"ש ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו (בהושע ס"י י"א) פ"י תרגלתי מלשון רגלים (וכן איתא ברבות באיכה ע"פ איכה יעיב והובא בילקוט בהושע שם ארכבותיו כו')

As it is written, "And I (Anochi) taught Ephraim to walk (tirgalti), taking them upon his arms" (in Hoshea, chapter 11). That is, tirgalti is from the term raglayim ("feet"). (And so it is brought in the Midrash Rabbah on Eichah, on the verse "How (eichah) He has clouded," and cited in the Yalkut on Hoshea there: "his knees," etc.)

כי נשתלשל פנימית רצונו עד בחי' רגלים במדרגה תחתונה מאד בעשי' [בעשיה] גשמיות בבחי' קחם על זרועותיו. פ"י להגביהם על זרועות למעלה ראש.

For the inner dimension of His will descended, step by step (nishtalshel), to the level of "feet," at a very low rank, in physical Asiyah, in the manner of "taking them upon his arms": that is, to lift them upon [his] arms, up high.

כמו למשל אדם גדול שמרכין עצמו אצל תינוק קטן בכדי ליקח אותו על זרועותיו ולהגביה למעלה ראש מחמת גודל רצונו ותשוקתו בו.

As, by way of analogy, a great man who bends himself down to a little child in order to take him upon his arms and lift him up high, because of the greatness of his desire and longing for him.

כן השתלשל הש"י [השם יתברך] פנימית רצונו בדברים גשמיים בכדי שיוכלו ישראל ליכלל בפנימית רצונו שהוא למעלה מעלה אפי' [אפילו] מבחי' חכמה עילאה (וע' בביאור ע"פ לכן אמור לבנ"י [לבני ישראל] בפ"י אשר נשאתי את ידי כו').

So G-d, blessed be He, drew the inner dimension of His will down, step by step, into physical things, so that Israel could be included in the inner dimension of His will, which is far, far above even the level of the supernal Chochmah (Chochmah ila'ah). (And see the explanation on the verse "Therefore say to the children of Israel," on the meaning of "[with which] I lifted up My hand," etc.)

לכן ג"כ לא יכול להתחיל בתפלה כ"א בעשיית מצות בתחלה דהיינו להתעטף בטלית ותפילין שהם קישורא ופריסא דמלכא כמ"ש עוטה אור כשלמה.

Therefore, too, one cannot begin with prayer, but only by first doing mitzvos, that is, wrapping oneself in the tallis and tefillin, which are "the binding and the covering of the King," as it is written, "He wraps Himself in light as in a garment."

וביאור הענין היינו כי תשבע"פ [תורה שבעל פה] שהיא בחי' מלי נקי ג"כ רגלי. וכמ"ש והארץ הדום רגלי כו' וארץ היינו תשבע"פ [תורה שבעל פה] וכמ"ש במ"א.

And the explanation of the matter is this: the Oral Torah, which is the level of Malchus, is also called "My feet," as it is written, "and the earth is My footstool," etc.; and "earth" is the Oral Torah, as is explained elsewhere.

12 והנה עיקר התגלות הרצון העליון לידע ההלכה והמצוה על בוריה היא בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] משא"כ בתשב"כ [בתורה שבכתב] אין בה גילוי הרצון. ועמ"ש בזה בד"ה לכן אמור לבנ"י [לבני ישראל] הנ"ל בענין והבאתי אתכם אל הארץ כו'.

Now, the main revelation of the supernal will, to know the halachah and the mitzvah with clarity and precision, is in the Oral Torah; whereas in the Written Torah there is no revelation of the will. And see what is written about this in the discourse beginning "Therefore say to the children of Israel," mentioned above, regarding "And I will bring you to the land," etc.

13 ובפי פנחס בד"ה צו את בניי [בני ישראל] בענין תשמרו. וזהו ואנכי תרגלתי אנכי מי שאנכי הוא בחינת פנימית רצון העליון.

And in Parshas Pinchas, in the discourse beginning "Command the children of Israel," regarding "you shall take care" (tishmeru). And this is "And I (Anochi) taught to walk": Anochi, "who I am," is the level of the inner dimension (pnimiyus) of the supernal will.

וכביכול ואנכי תרגלתי השפלתי את בחי' אנכי לבחי' רגלי הוא תשבע"פ [תורה שבעל פה] כי נעוץ תחלתן בסופן וכ"ז [וכל זה] לאפרים.

And, as it were, "And I taught to walk" [means]: I lowered the level of Anochi to the level of "My feet," which is the Oral Torah, for "their beginning is wedged in their end"; and all this "for Ephraim."

דהיינו שכ"ז [שכל זה] הירידה וההשפלה הוא בשביל הנשמות שיהיה בנשמתם גילוי בחי' אנכי. שלכך נמשך וירד רצון העליון ונתלבש בפשטי ההלכה המדברים בעניני עולם העשיה המחליף פרה בחמור כו'

That is, all this descent and lowering is for the sake of the souls, so that in their souls there be a revelation of the level of Anochi. For this is why the supernal will was drawn down, descended and enclothed itself in the plain rulings of the halachah, which speak of the matters of the World of Asiyah (Action): "one who exchanges a cow for a donkey," etc.;

שע"י התקשרות השכל של נש"י [נשמות ישראל] בחכמה ושכל זה דתשבע"פ [דתורה שבעל פה] הם מתקשרים ממש במוח האב היינו בחכמתו ורצונו ית' שנשפלו ממש בהלכה זו.

for through the binding of the intellect of the souls of Israel to this wisdom and intellect of the Oral Torah, they are bound to the very mind of the Father, that is, to His wisdom and will, may He be blessed, which were truly lowered into this halachah.

14 וזהו ענין המשל שהאב מרכין ראשו אצל רגליו כדי להגביה בנו הקטן כו'. כך על דרך זה ואנכי תרגלתי לאפרים ועיין מ"ש ע"פ קול דודי מדלג כו'

And this is the matter of the analogy of the father who bends his head down to his feet in order to lift up his little son, etc. So, in the same way, "And I taught Ephraim to walk." And see what is written on the verse "The voice of my beloved ... leaping," etc.,

מקפץ כו' דשם נתבאר ג"כ שהתגלות והמשכות אור א"ס הנמשך ע"י התורה הוא עד"מ כמו המדלג ברגליו כו' ע"ש.

“skipping,” etc., where it is also explained that the revelation and drawing down of the Infinite Light (Or Ein Sof), which is drawn down through the Torah, is, by way of analogy, like one who leaps with his feet, etc.; see there.

15 והנה בחי' זו היא עליה גדולה יותר משרש הנשמה מצד עצמה עם היות כי חלק הוי'

Now, this level is a greater ascent than the root of the soul in itself, even though “Havayah’s portion

עמו וכנ"ל וכנודע דבחי' אנכי מי שאנכי הוא למעלה מעלה משם הוי' כי הוא בחי' דלא אתפס בשם ולא אתרמיז בשום אות וקוצא כלל כו'.

is His people,” as mentioned above. And as is known, the level of Anochi, “who I am,” is far, far above the Name Havayah, for it is the level that “is not grasped by any name and not alluded to by any letter or tittle at all,” etc.

אמנם אף על גב דואנכי תרגלתי בעסק התשבע"פ [התורה שבעל פה] עוד זאת צ"ל ג"כ קחם על זרועותיו.

However, even though there is “And I taught to walk” in the occupation with the Oral Torah, there must still also be “taking them upon his arms.”

כי הנה עד"מ אע"ג [אף על גב] שהאב כופף ראשו וקומתו אצל הילד עכ"ז [עם כל זה] לא סגי בהכי להגביה ולנשאות את הילד מעל הארץ למעלה ראש אצל ראשו של אביו

For, by way of analogy, even though the father bends his head and his stature down to the child, this alone is still not enough to lift and raise the child from the ground up high, beside his father’s head,

כמו שהיא כשמגביה קומתו אלא לזה צריך עוד שישפיל האב זרועותיו עד תחתית רגליו ממש ויקחם על זרועותיו ועי"ז יגביהנו וינשאנו למעלה אצלו ממש.

where it is when he raises his stature; rather, for this the father must also lower his arms down to the very bottom of his feet and take them upon his arms, and through this he will lift him and raise him up high, right beside himself.

16 וכך אע"ג [אף על גב] דבתשבע"פ [דבתורה שבעל פה] נמשך ומתלבש ממש רצון העליון שלמעלה מהחכמה. אך אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא.

And so too: even though in the Oral Torah the supernal will, which is above Chochmah (wisdom), is truly drawn down and enclothed, nevertheless, "Torah without awe and love does not fly upward."

וגם כי תשבע"פ [תורה שבעל פה] מדבר הכל בענינים גשמיים והוא לברר בירורים דק"נ [דקליפת נוגה] ע"י כשר ופסול כו'.

And also, the Oral Torah speaks entirely of physical matters, and it serves to refine the refinements (birurim) of kelipas nogah, through "fit" and "unfit," etc.

17 וכדי להיות העלאת הבירורים הוא דייקא ע"י התפלה בדחילו ורחימו. ועמ"ש בפ' בהר ע"פ כי תבואו אל הארץ בפ"י בא לכאן ותלמודו בידו ובפ' בחקותי ע"פ ואפו עשר נשים כו'.

And for there to be an elevation of the refinements, it is specifically through prayer with awe and love. And see what is written in Parshas Behar on the verse "When you come into the land," on the meaning of "[he who] comes here with his learning in his hand," and in Parshas Bechukosai on the verse "And ten women shall bake," etc.

ולכן אהוי"ר [אהבה ויראה] נקרא גדפין. אך יש ב' בחינת באהוי"ר [באהבה ויראה] היינו אהוי"ר [אהבה ויראה] שהאדם מעורר בנפשו.

And therefore love and awe are called "wings" (gadfin). But there are two levels of love and awe: that is, the love and awe that a person arouses in his soul,

18 והם רק הכנה לאהוי"ר [לאהבה ויראה] הנמשכים מלמעלה ועל זה נאמר קחם על זרועותיו. אך הנה ידוע שימין ושמאל של הקב"ה הם הפכיים משל האדם. כי מדות האהוי"ר [האהבה ויראה] של האדם הן בבחי' העלאה מלמטה למעלה.

and these are only a preparation for the love and awe that are drawn down from above; and of this it is said, "taking them upon his arms." But it is known that the right and the left of the Holy One, blessed be He, are the opposite of those of man. For man's attributes (middos) of love and awe are in the manner of ascent, from below upward;

אבל מדותיו של הקב"ה הן המשכה וגילוי מלמעלה למטה שיהיה הגילוי י למטה כמו למעלה ועמ"ש מזה ע"פ בהעלותך את הנרות בענין שיורד ע"פ מדותיו כו'.

but the attributes of the Holy One, blessed be He, are a drawing down and revelation from above downward, so that the revelation be below as it is above. And see what is written about this on the verse "When you light the lamps," regarding the descent by way of His attributes, etc.

19 ולכן כדי שיומשכו ימינו ושמאלו של הקב"ה להיות גילוי מדותיו בנפש האדם הוא דייקא ג"כ ע"י השפלת מדותיו של הקב"ה במצות מעשיות שתוכל הנשמה להתקשר במדותיו ממש ע"י קיום המצות שהן מדותיו של הקב"ה.

And therefore, in order that the right and the left of the Holy One, blessed be He, be drawn down, so that there be a revelation of His attributes (middos) in the soul of man, this too is specifically through the lowering of the attributes of the Holy One, blessed be He, into the practical mitzvos, so that the soul can bind itself to His very attributes through fulfilling the mitzvos, which are the attributes of the Holy One, blessed be He.

20 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הדבק במדותיו מה הוא רחום כו'. ועי"ז יוכלו המדות עליונות להתגלות בנשמה. וזהו ענין מעשה הצדקה שהיא בחי' מדותיו של הקב"ה.

As our Sages, of blessed memory, said: "Cleave to His attributes: just as He is compassionate," etc. And through this the supernal attributes (middos) can be revealed in the soul. And this is the matter of the deed of charity (tzedakah), which is the level of the attributes of the Holy One, blessed be He.

ולכן נאמר צדקה תרומם גוי שע"י"ז הוא בחי' קחם על זרועותיו כו'. ועמ"ש בד"ה מי כה' אלקינו המגביהי לשבת כו' ע"ש מענין זה.

And therefore it is said, "Charity exalts a nation": for through it there is the level of "taking them upon his arms," etc. And see what is written in the discourse beginning "Who is like Havayah our G-d, who is enthroned on high," etc.; see there on this matter.

ודרך פרט ימינו ושמאלו של הקב"ה הם תורה וצדקה כי התורה היא מימין כמ"ש מימינו אש דת למו.

And in particular, the right and the left of the Holy One, blessed be He, are Torah and charity: for the Torah is from the right, as it is written, "From His right hand, a fiery law for them."

ושלחן שהוא השפעת המזון שהקב"ה משפיע לעולם הוא בצפון וכן גשמים שהם פרנסה יורדים בגבורה

And the Table, which is the flow of the food that the Holy One, blessed be He, bestows on the world, is in the north; and likewise rains, which are sustenance, come down through Gevurah (restraint),

כי כדי שיומשך השפעה בפנימית הוא ע"י בחי' גבורות (וכמ"ש בביאור ע"פ קול דודי בפ"י שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני ע"ש).

for in order that the flow of influence be drawn into the inner dimension, it is through the level of gevuros. (As is written in the explanation on the verse "The voice of my beloved," on the meaning of "His left hand is under my head, and his right hand embraces me"; see there.)

ואע"ג [ואף על גב] דלעיל נתי' [נתבאר] דתשבע"פ [דתורה שבעל פה] נקי' רגלי וכאן אנו אומרים דהיא בחי' יד ימין י"ל [יש לומר] דהיינו תשב"כ [תורה שבכתב] וזהו השמים כסאי דקאי על תשב"כ [תורה שבכתב] שהידים הם על הכסא.

And although it was explained above that the Oral Torah is called "My feet," and here we say that it is the level of the right hand, it can be said that this is the Written Torah. And this is "The heavens are My throne," which refers to the Written Torah, for the hands are on the throne.

משא"כ תשבע"פ [תורה שבעל פה] היא בחי' והארץ הדום רגלי שנשתלשלו למטה מבחי' כסא אלא דנעוץ סופן כוי כנ"ל וגם שמים היינו אש ומים וזהו בחי' ימינא ושמאלא כוי:

Whereas the Oral Torah is the level of "and the earth is My footstool," which descended, step by step, below the level of the throne; except that "their end is wedged," etc., as mentioned above. And also, shamayim ("heaven") is esh and mayim ("fire and water"), and this is the level of "right and left," etc.

21 ד ונחזור לעניננו דלכך כתיב לכל אשר יקראוהו באמת ואין אמת אלא תורה לכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] תלמוד תורה כנגד כולם גם מי

4. Now let us return to our subject: that this is why it is written, "to all who call upon Him in truth," and "there is no truth but Torah." Therefore our Sages, of blessed memory, said, "The study of Torah is equal to them all." Even one who

שהוא בעל עסק מ"מ צריך לקבוע עתים לתורה וגם יעסוק במשא ומתן באמונה בלי חמימות הלב אלא בבחינת אחוריים.

is a man of business must nevertheless set times for Torah; and also, he should engage in business dealings faithfully, without warmth of heart, but rather at the level of "the back" (achorayim).

22 וכמ"ש במ"א ע"פ ידך בעורף אויביך אז יכול ג"כ ליכלל מחודו"מ [מחשבה דבור ומעשה] שלו בפנימית רצונו ית' ומי שאינו יכול ללמוד אזי בנתינת צדקה עולה ונכלל כל עשייתו כמ"ש צדקה תרומם גוי.

As is explained elsewhere on the verse "Your hand shall be on the nape of your enemies." Then his thought, speech and action can also be included in the inner dimension (pnimiyus) of His will, may He be blessed. And one who cannot study: through giving charity, all his doing ascends and is included, as it is written, "Charity exalts a nation."

וכמ"ש סד"ה וארשתיך לי. וזהו בכל נפשך בכל רצונך בתורה ובצדקה. וזהו ימינא ושמאלא ובינייהו כלה.

And as is written at the end of the discourse beginning "And I will betroth you to Me." And this is "with all your soul": with all your will, in Torah and in charity. And this is "right and left, and between them the bride."

פי' על ידי תורה וצדקה עולה ונכלל ג"כ מקור כנס"י [כנסת ישראל] בפנימיות רצונו ית' וע' בזהר תרומה (דקס"ו ע"ב).

That is: through Torah and charity, the source of the Congregation of Israel (Knesses Yisrael) also ascends and is included in the inner dimension of His will, may He be blessed. And see in the Zohar, Terumah (166b).

וזהו פי' קדש כו' לה' מי שהוא בחי' ישראל על שם כי שרית עם אלקים שמנצח המלחמה עם נפש הבהמית שנמשכה ע"פ השתלשלות מק"ך צירופי אלקים הוא קדש לה' שהוא עולה ונכלל בפנימי [בפנימיות / בפנימית] רצון א"ס ב"ה

And this is the meaning of "Holy," etc., "to Havayah": one who is at the level of Israel, so named for "for you have striven (sarisa) with Elokim," who wins the battle with the animal soul, which was drawn by way of the chain of descending worlds (hishtalshelus) from the 120 combinations of Elokim, he is "holy to Havayah," for he ascends and is included in the inner dimension of the will of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He.

(ועיין מענין קדש כו' בפ"ב [בפרק ב'] דקדושין דנ"ג סע"א [סוף עמוד א] דפ"י ראשית תבואתה הוא ענין תרומה וכן תרגם יונתן שם וכ"ה ברבות בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] קרוב לר"פ משפטים פלי"א ויקהל פמ"ט. ועיין עוד ברבות וישלח ר"פ פ"א.

(And see on the matter of "Holy," etc., in the second chapter of Kiddushin (53a, end of side a), that the meaning of "the first of His produce" is the matter of terumah, and so Yonasan translated there; and so it is in the Midrash Rabbah, Bo, section 15; near the beginning of Mishpatim, section 31; Vayakhel, section 49. And see further in the Midrash Rabbah, Vayishlach, beginning of section 81;

בשלח ס"פ כ"ד. בחקותי פל"ו. במדבר פ' ב'. ר"פ ד'. פ"י [פרק י' / פרשה י']. ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה בפ' אל גנת אגוז ועיין בספר הגלגולים פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] בענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] שאדה"ר [שאדם הראשון] היה חלתו ותרומתו של עולם כמ"ש ברבות בראשית ר"פ י"ד.

Beshalach, end of section 24; Bechukosai, section 36; Bamidbar, section 2, the beginning of section 4, and section 10; and in Shir HaShirim Rabbah on the passage "To the nut garden." And see in Sefer HaGilgulim, chapter 15, on the saying of our Sages, of blessed memory, that Adam, the first man, was the challah and the terumah of the world, as is written in the Midrash Rabbah, Bereishis, beginning of section 14;

משפטים פ"ל. והוא בסגנון אחד עם מה שפירשו ברבות ר"פ במדבר ענין וירם קרן לעמו שהוא מ"ש שאו כו' לגולגלתם.

Mishpatim, section 30. And it is in the same vein as what they explained in the Midrash Rabbah at the beginning of Bamidbar on the matter of "And He has raised up a horn for His people": that it is what is written, "Lift up," etc., "by their heads."

ועמ"ש בד"ה כי אתה נרי בענין פ"י ארוממך ומ"ש במ"א בענין סלסלה ותרוממך ובענין וצדקה תרומם גוי. ומ"ש ע"פ ואתה הרם את מטך כו')

And see what is written in the discourse beginning "For You are my lamp," on the meaning of "I will exalt You"; and what is written elsewhere on "Extol her, and she will exalt you," and on "And charity exalts a nation"; and what is written on the verse "And you, lift up your staff," etc.)

(ועיין עוד מענין הפסוק קדש ישראל בפ' אמור צ"א א' צ"ד א' ק' סע"ב [סוף עמוד ב] משפטים קכ"ב א' ק"א ב' ק"ח ב' ק"כ ב' קכ"א. בא מ"ב א' שמיני מ"ב א'. בשלח נ"ט א' גבי נאדר בקדש)

(And see further on the matter of the verse "Israel is holy" in Parshas Emor, 91a, 94a, 100, end of side b; Mishpatim, 122a, 101b, 108b, 120b, 121; Bo, 42a; Shemini, 42a; Beshalach, 59a, regarding "glorious in holiness.")

ראשית תבואת ה' הוא ההתחדשות כי ע"י חכמה תתאה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית מהוה ומחיה מאין ליש מתחלת בריאה עד סוף עשייה

“The first of the produce of the hei” is the renewal: for through the lower Chochmah (Chochmah tata'ah) He renews every day, continually, the work of creation, bringing into being and giving life from nothing to something, from the beginning of Beriah (Creation) to the end of Asiyah (Action).

אזי להתחדשות זאת ישראל המה בבחי' ראשית לו כי כאשר יש להם עליה על ידי התחדשות מוחין בפנימית רצונו ית'

Then, for this renewal, Israel are at the level of “first” to Him; for when they have an ascent through the renewal of the intellect (mochin) in the inner dimension of His will, may He be blessed,

אזי גם מקור כנסת ישראל וכל המלאכים עולים ונכללים בפנימית רצון א"ס ב"ה (ועיין מענין תבואת ה' בפ' ויחי) (דרכ"ו ב') פ' האזינו (דף רצ"ז ע"א).

then also the source of the Congregation of Israel, and all the angels, ascend and are included in the inner dimension of the will of Ein Sof, blessed be He. (And see on the matter of “the produce of the hei” in Parshas Vayechi) (226b); Parshas Ha'azinu (folio 297a).

וכד נהיר דא חכמה עילאה חכמה דשלמה נהיר כו'. ועיין מה שכתוב במ"א ע"פ המאמר פרשה קרח (דף קע"ו ב')

“And when this, the supernal Chochmah, shines, the wisdom of Shlomo shines,” etc. And see what is written elsewhere on the statement in Parshas Korach (folio 176b),

ה"נ [הכי נמי] קדש תתאה כו' ועיין פרשה פקודי (דף רכ"ה ב') מה שהוא קדש כו'. ובפירוש הרמ"ז [הרב משה זכות] שם.

“So too, the lower Kodesh,” etc.; and see Parshas Pekudei (folio 225b), “What is that Kodesh?” etc.; and in the commentary of the Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) there.

ויוכן כ"ז [כל זה] על דרך משנ"ת [מה שנתבאר] בפ' ויחי בד"ה אסרי לג פן בפ"י מה שאנו אומרים בשבת וינוחו בו ישראל מקדשי שמך דהיינו שממשיכים מבחי' אתה קדוש לבחי' שמך קדוש כו' ע"ש.

And all this will be understood in the manner of what was explained in Parshas Vayechi, in the discourse beginning “Binding to the vine,” on the meaning of what we say on Shabbos, “and may Israel, who sanctify Your Name, rest on it”: that is, that they draw down from the level of “You are holy” to the level of “Your Name is holy,” etc.; see there.

23 ועמ"ש מזה הענין דישראל מקדשי שמך בביאור ע"פ צאינה וראינה. וזהו המכוון גם כאן בפ"י ראשית תבואתה.

And see what is written on this matter, that Israel "sanctify Your Name," in the explanation on the verse "Go forth and see." And this is what is intended here too, in the meaning of "the first of His produce."

ועמ"ש עוד מענין זה דהנשמות שרשן מבחי' קדש וענין הירידה בגוף שהיא צורך עלייה בביאור ע"פ

And see what is written further on this matter, that the souls are rooted in the level of Kodesh ("holy"), and on the matter of the descent into the body, which is for the sake of ascent, in the explanation on the verse

כי כארץ תוציא צמחה וע"פ בשלח פרעה דלשם נת' [נתבאר] מענין הזריעה והצמיחה מבחי' ראשית תבואתה יעו"ש [יעויין שם] אבל להפך ח"ו [חס ושלום] כל אוכליו יאשמו.

"For as the earth brings forth its growth," and on the verse "And it came to pass, when Pharaoh sent out"; for there it is explained, regarding the sowing and the growth, from the level of "the first of His produce"; see there. But the opposite, G-d forbid: "all who devour him shall incur guilt."

פ"י שאוכל בחי' ישראל שלו דהיינו כח הארת נשמתו המחודש בו בכל יום הוא דוחה אותה ח"ו [חס ושלום] עד שאינה יכולה להאיר בקרבו דהיינו מחמת כעס.

That is: one who devours his own level of Israel, that is, the power of the radiance of his soul that is renewed in him every day, pushes it away, G-d forbid, until it cannot shine within him; that is, because of anger.

כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כל הכועס נשמתו מסתלקת ממנו (ועי' בפ' תצוה) (דף קפ"ב א') שזהו ענין טורף נפשו כאפו ובפ' משפטים (קכ"א ב')

As our Sages, of blessed memory, said, "Whoever becomes angry, his soul departs from him." (And see in Parshas Tetzaveh) (folio 182a), that this is the matter of "he tears his soul in his anger"; and in Parshas Mishpatim (121b),

גבי ואנשי קדש תהיו לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו או מחמת תאוות כמ"ש לא יגורך רע או מחמת גסות.

regarding "And you shall be holy men to Me, and flesh torn in the field you shall not eat." Or because of lusts, as it is written, "Evil shall not dwell with You"; or because of arrogance.

בהכל יכול לאכול בחינת ישראל שלו כמ"ש נבלע ישראל פי' שנבלע בחי' ישראל שלו בשבע מדות רעות שהם מכחות מצרים וכנען.

Through all of these he can devour his own level of Israel, as it is written, "Israel is swallowed up": that is, his level of Israel is swallowed up in the seven evil attributes (middos), which are from the powers of Egypt and Canaan.

לזאת כתיב כל אוכליו יאשמו יביא אשם כמועל בקדשים שהיה מביא איל ומקריב השמנונית הוא החלב וגם הדם הוא החמימות ע"ג [על גבין] המזבח

Therefore it is written, "all who devour him shall incur guilt (ye'shamu)": he shall bring a guilt-offering (asham), like one who has misappropriated sacred property, who would bring a ram and offer the fat, which is the cheilev, and also the blood, which is the warmth, upon the altar;

אזי גם הוא מחוייב לעשות כן ולא סיגופים בלבד אלא מרירות להתמרמר לבו בקרבו כדי שיהיה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה.

then he too is obligated to do likewise; and not mortifications alone, but bitterness, that his heart be embittered within him, so that there be "a broken and crushed heart," [which] "O G-d, You will not despise."

כמ"ש שמנת עבית כשית פי' בשמנונית ובגשמיות שלך כסית אור נשמתך עד שאינה יכולה להאיר ולשלוט כך אך מלת כשית כתיב בשי"ן ג' קוין שיש עוד זכות ג' אבות.

As it is written, "You grew fat, you grew thick, you became covered (kasisa)": that is, with your fatness and your physicality you have covered the light of your soul, until it cannot shine and rule in you. But the word kasisa is written with a shin of three strokes: there is still the merit of the three Patriarchs.

24 ועי' ברבות בחקתי ס"פ ל"ו א"ר [אמר רבי] אחא ועמ"ש ע"פ שניך כעדר הרחלים. ועפ"ז [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] עוד בענין יאשמו

And see the Midrash Rabbah, Bechukosai, end of section 36: "Rabbi Acha said." And see what is written on the verse "Your teeth are like a flock of ewes." And according to this, it can be said further regarding ye'shamu ("shall incur guilt"),

כי הנה כמועל בקדשים כתיב ואת אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמישיתו יוסף עליו.

for regarding one who misappropriates sacred property it is written, "And for that which he sinned against the sacred he shall pay, and he shall add its fifth to it."

25 והחומש הוא אחד מארבעה מן הקרן עד שיהיה הוא וחומשו חמשה כמ"ש בגמ' [בגמרא] כב"מ [בבבא מציעא] פרק הזהב ובהרמב"ם [ובהרבי משה בן מימון] הלכות מעילה.

And the fifth is a quarter of the principal, so that it and its fifth make five, as is said in the Gemara in Bava Metzia, chapter HaZahav, and in the Rambam, Hilchos Me'ilah.

והענין כמבואר במ"א ע"פ ומספר את רובע ישראל שבבחינת ישראל יש ד' בחי' היינו כמ"ש ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהן ג' בחי' מחשבה דבור ומעשה

And the matter is as is explained elsewhere on the verse "Or number the fourth part (rova) of Israel": that in the level of Israel there are four levels, as it is written, "For My glory I created him, I formed him, also I made him," which are three levels: thought, speech and action;

ואף דעשיתיו מרבה בחי' רביעית והוא בחי' רצון עליון שלמעלה מעלה מבחי' מחודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] והוא הנמשך ומתגלה בנפש ע"י מעשה המצות.

and the af ("also") of "also I made him" includes a fourth level, which is the level of the supernal will, which is far, far above the level of thought, speech and action; and it is what is drawn down and revealed in the soul through the performance of the mitzvos.

26 וד' בחי' אלו הם ממש בחי' ד' אותיות שם הוי' וזהו קדש ישראל להוי'. וכשמעל בקדשים ואכל בחי' ישראל שלו צ"ל תשובה תשוב ה'

And these four levels are truly the level of the four letters of the Name Havayah; and this is "Israel is holy to Havayah." And when he has misappropriated sacred property and devoured his level of Israel, there must be teshuvah (return): tashuv Hei, "the hei shall return,"

והוא בחי' עומקא דליבא ממעמקים קראתיך שהיא בחי' חמישית שלמעלה מדי' מדרגות הנ"ל שהן בחי' מעלת ומדרגת הצדיקים.

and it is the level of "the depth of the heart" (umka deliba), "From the depths I have called You," which is a fifth level, above the four ranks mentioned above, which are the level of the stature and rank of the tzaddikim.

27 והיינו כמ"ש במ"א שהרצון עליון יש לו ב' בחינות הא' המלוכש בחכמה שבחי' רצון זה נמשך ע"י תורה ומצות שהן הן רצה"ע [רצון העליון] ב"ה המלוכש בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת

That is, as is explained elsewhere, the supernal will has two levels. The first is [the will] en clothed in Chochmah (wisdom): this level of will is drawn down through Torah and mitzvos, which are the very supernal will, blessed be He, en clothed in Chochmah, for "the Torah comes forth from Chochmah."

וזהו ענין היו"ד דשם הוי' שהוא בחי' חכמה שבו מלוכש הרצון עליון שהוא קוצו של יו"ד.

And this is the matter of the yud of the Name Havayah, which is the level of Chochmah, in which the supernal will is en clothed, which is the tip (kots) of the yud.

אך הבחי' הב' הוא בחי' רצון העליון שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ואינו מלוכש כלל בבחי' חכמה ונק' רעוא דכל רעוין

But the second level is the level of the supernal will that is far, far above the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus), and is not en clothed in the level of Chochmah at all; and it is called "the Will of all wills" (ra'ava dechol ra'avin),

והוא המתגלה בבעלי תשובה ע"י עומקא דליבא למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת כו' וע"ז נאמר לפני הוי' תטהרו.

and it is what is revealed in those who return in teshuvah (baalei teshuvah), through the depth of the heart, beyond what his soul is able to bear, etc.; and of this it is said, "Before Havayah you shall be purified."

28 והוא ענין יוהכ"פ [יום הכפורים] שנאמר בו וכפר על הקדש והיינו ע"י שנכנס הכה"ג [הכהן גדול] לפני ולפנים לבית קדש הקדשים שהוא מה שלמעלה מבחי' קדש שמשם נמשך להיות וכפר על הקדש כו' וכמ"ש במ"א.

And this is the matter of Yom Kippur, of which it is said, "And he shall atone for the Holy (Kodesh)"; that is, through the Kohen Gadol entering the innermost sanctum, into the Holy of Holies, which is what is above the level of Kodesh, from where it is drawn so that "he shall atone for the Holy," etc., as is explained elsewhere.

ולכן יוהכ"פ [יום הכפורים] הוא יום שנתחייב בה' תפלות. (ועי' בע"ח [בעץ חיים] של"א פ"ז [פרק ז'] ע"פ וארבע הידות יהיה לכם והחמישית לפרעה ועמ"ש מזה בביאור ע"פ צאינה וראינה בסופו וע' זח"א [זהר חלק א] ויגש דר"י ע"א ע"פ והקול נשמע בית פרעה):

And therefore Yom Kippur is a day on which one is obligated in five prayers. (And see Etz Chaim, Sha'ar 31, chapter 7, on the verse "And four parts shall be yours," and "the fifth to Pharaoh"; and see what is written about this in the explanation on the verse "Go forth and see," at its end; and see the Zohar, Part I, Vayigash, 210a, on the verse "And the voice was heard in Pharaoh's house.")

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/pinchas/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok